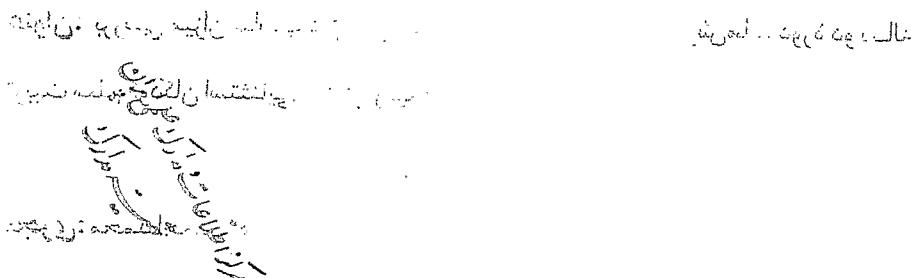

۱۳۸۱ / ۱ / ۲۰

لشکریانه میزان تناسب دروس و ثمر بخشی مواد درسی

بررسی میزان تناسب دروس و ثمر بخشی مواد درسی و آموزش‌های دوره دو ساله تربیت معلم کودکان استثنایی

«ناشنوا و نیمه‌شنوا»

مجری:

محمد احمد پناه

گروه معلولیتهای حسی - حرکتی پژوهشکده کودکان استثنایی

۱۳۸۰ زمستان

عنوان: بررسی میزان تناسب دروس و ثمربخشی مواد درسی و آموزش‌های دوره دو ساله
تربیت معلم کودکان استثنایی «ناشنوا و نیمه‌شنوا»

مجری: محمد احمد پناه

گروه پژوهشی: معلولیتهای حسی - حرکتی پژوهشکده کودکان استثنایی

تاریخ: زمستان ۱۳۸۰

بسمه تعالیٰ

وَلِيُّونَ

یکی از مهمترین مراحل پژوهش که بدون آن فرایند تحقیق ناتمام هست، انتشار نتایج و یافته های پژوهشی است: در واقع هدف از پژوهش کشف واقعیتها و آگاه کردن سایر محققان و آحاد مردم از نتایج حاصله است: بنابراین انتشار یافته های پژوهشی نه تنها به ارتباط مؤثر و مستمر بین پژوهشگران هنجر می شود بلکه به همگانی کردن دانش و پژوهش که نتایج را زیستمندی به دنبال دارد، نیز کمک می کند. پژوهشگده کودکان استثنایی در راستای اهداف خود و به منظور آگاه کردن محققان، محلمان و والدین صبور این کودکان و سایر علاقمندان، اقدام به انتشار نتایج پژوهشها و بررسی های موده است. امید است لین حرکت گامی همچو درجه پر کردن خلا، موجود در زمینه کمیود منابع در حیطه کودکان استثنایی باشد.

خلال موجود در زمینه کمبود منابع در حیطه کودکان استثنایی باشد.
طرح پژوهشی «بررسی هیزان تناسب دروس و تمریخشی هواد درسی و آموزش‌های دوره کاردانی تربیت معلم کودکان استثنایی ناشتو و نیمه‌شنوا با همت و تلاش زاید الوصف جناب آقای محمد احمدپناه در پژوهشکده کودکان استثنایی انجام شده است که در اینجا از این اشاره تثبیر و گردانی هی شود.

اهیدوارم این کوشش ناچیز دوستداران علم را به کار آید، آیندگان را سودمند لفت و به عنوان اقدامی آغازین مورد توجه محققان، کارشناسان، معلمان و دانشجویان قرار گیرد. با اعتماد به این اصل که رشد انسان در خطاب‌پذیری است و با توجه به این حقیقت که در افراد کاری به کسان لغتش و خطای وجود دارد، لز شما خواهندگان عزیز متواضعانه انتظار هنر رود ها را باری لکنید و با یاد آوری های عالمانه و مسئولانه خود به غنای آثار پژوهشی آینده بیفزایید. پذیرایی انتقادهای سازنده شجاعه به طور مکتوب به آدرس پژوهشکده کودکان استثنایی ارسال می شودند؛ هستیم؛ بدانه باز پیشنهاد می کنیم.

علم اصغر کا کوچکیاں

ویس پژوهشکده کودکان استثنایی

تقدیر و تشکر

در انجام پژوهش‌های مختلف، پژوهشگر هرگاه از حمایت‌های معنوی و فکری، محققان و صاحب‌نظران، برخوردار گردید، بی‌گمان از کاستیهای کارش کم شده و حتی امکان در جهت قوت حرکت می‌نماید، در انجام پژوهش حاضر نیز از راهنمایی، تذکر و کمک‌های لازم و سودمند همکارانی که نام آنها در ذیل آمده است، برخوردار بوده‌اند، که صمیمانه از همه این بزرگواران تشکر و سپاس‌گزاری می‌نمایم.

- جناب آقای دکتر علی اصغر کاچو بیاری، ریاست محترم پژوهشکده که، امکانات لازم را در اختیار اینجانب قرار داده و با راهنمایی و حمایت‌های مفیدشان، انجام کار را بر من آسان نمودند.
- جناب آقای سعید حسن زاده معاونت محترم پژوهشکده، جناب آقای دکتر احمد علی پور مشاور علمی پژوهشکده و آقایان ناصر اکبرلو و رضا متقدیانی اعضای محترم هیئت علمی پژوهشکده به انجام بهتر این کار، کمک نمودند.

● همکار و دوست توانمندم، جناب آقای اصغر مینایی که در همه مراحل طرح، بويژه استخراج نتایج آن، کمک نموده و نظرات ارزشمندی ارائه کردند.

● مسئولین و مدرسان گرامی مراکز تربیت معلم استثنای شهید رجایی و بنالله حسینی تهران علی‌الخصوص آقایان سید مهدی صادقی‌نژاد و سید مهدی عطری که فرستاخیج سی‌ال‌اچ پرمنشتمانه، کمک نموده و نظرات مفیدی جهت انجام بهتر کار ارائه نمودند.

● معلمین گرانقدر و پرتلash این گروه از دانش‌آموزان استثنایی که با سیعی و دقیقت فراوان انسیجه به تکمیل سوالات پرسشنامه اقدامات نموده و نیاز در این راه باری نمودند،

● مدیریت و کارشناسان ادارات آموزش و پرورش استثنایی کشیور که در توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها حداکثر تلاش خود را به عمل آوردند.

● مسئولین محترم اداره کل تربیت معلم و آموزش نیروی انسانی، که در همه زمینه‌ها همکاری‌های مفید و سودمندی را به عمل آورده، بويژه برادر گرامی جناب آقای مهدی رحیمی که منابع لازم را در اختیارم قرار دادند.

- سرکار خانم هاجر فتاحی که اطلاعات پرسشنامه‌ها را به کامپیوتر وارد نمودند.
- آقایان پورمحمدی و عباسی که مشکلات مالی اجرای طرح را هموار نمودند.
- آقایان کاشفی و اعلایی که خدمات پشتیبانی پژوهش را به نحو شایسته‌ای انجام دادند.
- سرکار خانم مهناز ملازاده که با حوصله و دقت لازم، زحمت‌تاپ گزارش طرح پژوهشی را بر عهده داشتند.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: معرفی موضوع	۱
۱-۱. مقدمه	۱
۱-۲. طرح مسأله پژوهش	۲
۱-۳. اهمیت موضوع پژوهش	۳
۱-۴. اهداف پژوهش	۴
۱-۵. سوالات پژوهش	۵
۱-۶. تعاریف متغیرها	۶
فصل دوم: ادبیات پژوهش	۷
۲-۱. تربیت معلم در کشورهای مختلف	۷
۲-۱-۱. تربیت معلم در کانادا: ..... ویژگی‌های آنچه در تربیت معلم این کشور وجود دارد	۸
۲-۱-۲. تربیت معلم در ژاپن: ..... منابعی که در تربیت معلم این کشور مورد استفاده قرار می‌گیرند	۹
۲-۱-۳. تربیت معلم در آلمان فدرال	۱۰
۲-۱-۴. تربیت معلم در کره جنوبی: ..... ویژگی‌های آنچه در تربیت معلم این کشور وجود دارد	۱۱
۲-۱-۵. تربیت معلم در جمهوری چک: ..... ویژگی‌های آنچه در تربیت معلم این کشور وجود دارد	۱۲
۲-۱-۶. تربیت معلم در انگلستان	۱۳
۲-۲. آبتكارات و تجربیات نو در حوزه آموزش پیش از خدمات معلمان در کشورهای مختلف	۱۴
۲-۲-۱. امارات متحده عربی	۱۵
۲-۲-۲. فنلاند	۱۶
۲-۲-۳. بلیز	۱۷
۲-۲-۴. مراکش	۱۸
۲-۲-۵. فرانسه	۱۹
۲-۳. تربیت معلم در ایران: ..... ویژگی‌های آنچه در تربیت معلم این کشور وجود دارد	۲۰

عنوان

بایگانی اسناد علمی پژوهشی

صفحه

۱-۱. آنچه باشد	۱۳۶
۲-۲. تربیت معلم بعد از انقلاب اسلامی	۴۷
۱-۲-۳-۲. چگونگی تربیت و تأمین نیروی انسانی در آموزش استثنایی	۵۱
۲-۲-۳-۲. معرفی اجمالی دوره کارданی تربیت معلم رشته ناشناو و نیمه شناو	۵۷
۴-۲. ثمربخشی برنامه های تربیت معلم در پژوهش های مختلف	۶۶
فصل سوم: فرایند بررسی مسأله	۶۷
۱-۳. طرح پژوهش	۶۸
۲-۳. جامعه آماری	۶۸
۳-۳. نمونه و روش نمونه گیری	۶۸
۴-۳. ابزار اندازه گیری	۶۸
۵-۳. طرح تحلیل داده ها	۶۹
فصل چهارم: ارائه نتایج	۷۰
۱-۴. وضعیت تناسب دروس	۷۱
۲-۴. وضعیت ثمربخشی آموزشها	۹۶
۳-۴. دروسی که بیشترین تأثیر را بر ثمربخشی فارغ التحصیلان این رشته داشته اند	۱۳۸
۴-۴. دروسی که تأثیر کمتری را بر ثمربخشی فارغ التحصیلان این رشته داشته اند	۱۳۸
۵-۴. دروس پیشنهادی معلمان	۱۳۹
فصل پنجم:	۱۴۱
۱-۵. بحث و نتیجه گیری	۱۴۲
۲-۵. پیشنهادات	۱۴۲
۳-۵. محدودیت ها	۱۵۰
۴-۵. منابع	۱۵۱
۱-۴-۵. منابع فارسی	۱۵۲
۲-۴-۵. منابع انگلیسی	۱۵۳

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول شماره ۱ آمار پذیرش دانشجویان در مراکز تربیت معلم استثنایی به تفکیک چنین، رشته و سال از سال تحصیلی ۷۲ تا ۷۹	۵۰
جدول شماره ۲ دروس تخصصی دوره کارданی تربیت معلم کودکان استثنایی رشته ناشناو نیمه شتویا	۵۹
جدول شماره ۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: ضرورت وجود درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان	۷۱
جدول شماره ۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: هماهنگی مطالب یا نام درس	۷۲
جدول شماره ۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: نظم و سیر مبنی‌طقی داشتن مطالب	۷۳
جدول شماره ۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: مناسب بودن محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان	۷۴
جدول شماره ۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: روز آمد یا قدیمی بودن محتوی درسی	۷۵
جدول شماره ۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخها در مورد مناسب بودن، پیچیده بودن و پایین بودن مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان	۷۶
جدول شماره ۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوال مربوط به ساعات عملی پیش‌بینی شده در برنامه	۷۷
جدول شماره ۱۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: رعایت پیش‌بینی نیازهای در برنامه پیش‌بینی شده	۷۸
جدول شماره ۱۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: تداخل مطالب با سایر دروس این رشته	۷۹

عنوان

صفحه

۱۰۵

- جدول شماره ۱۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: کافی، کم یا زیاد بودن ساعت نظری دروس مختلف ۸۱
- جدول شماره ۱۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال تکرار غیرضروری دروس و مطالب ۸۲
- جدول شماره ۱۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۱ ..... ۸۳
- جدول شماره ۱۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲ ..... ۸۳
- جدول شماره ۱۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: شناخت کودکان ناشناوا و نیمه‌شنوا ۸۴
- جدول شماره ۱۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی ۸۵
- جدول شماره ۱۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: آشنایی با زبان و تحول آن ۸۶
- جدول شماره ۱۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: آشنایی ۸۷
- جدول شماره ۲۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: تربیت شنوازی و لبخوانی ۸۸
- جدول شماره ۲۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی ۸۹
- جدول شماره ۲۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: کلید زبان ۹۰
- جدول شماره ۲۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوالات مربوط به درس: کلیات آموزشی و پرورش ناشناوايان و نیمه‌شنوايان ۹۱
- جدول شماره ۲۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخ به سوالات مربوط به درس: آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشناوا و نیمه شنوا ۹۲

- جدول شماره ۲۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخ به سوالات مربوط به درس: اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی ۹۳
- جدول شماره ۲۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس ساخت و سازی آموزشی برای ناشنوایان و نیمه‌شنوایان ۹۴
- جدول شماره ۲۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس تحریر معلمی، تکمیلی کودکان استثنایی ۹۵
- جدول شماره ۲۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کارданی تاچه اندازه به شما توانایی و صلاحیت داده است که مناسب با نوع معلولیت کودکان ناشنوایان و نیمه‌شنوایان ۹۶
- جدول شماره ۲۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی تاچه اندازه به شما توانایی و صلاحیت داده است که بتوانید توانمندی‌های مختلف کودکان ناشنوایان و نیمه‌شنوایان را پژوهش داده و به آنها جهت دهید؟ ۹۷
- جدول شماره ۳۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخها به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی تاچه اندازه به شما توانایی و صلاحیت داده است که با توجه به نوع و شدت معلولیت، محدودیت و تواناییهای کودکان ناشنوایان و نیمه‌شنوایان، جهت‌گیری علمی آموزشی مناسب را اتخاذ نمایید؟ ۹۷
- جدول شماره ۳۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی تاچه اندازه شما را بآسانی تعمیر و تکه‌داری و سایر اموزشی، کمک آموزشی و توانبخشی دانش آموزان ناشنوایان و نیمه‌شنوایان اشتراک نموده است؟ ۹۸
- جدول شماره ۳۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی تاچه حد به شما صلاحیت داده است که در کودکان ناشنوایان و نیمه‌شنوایان، توانایی اداره زندگی مستقل شخصی و سازگاری قابل قبول با جامعه را از طریق آموزش مواد درسی، بازپژوری، مشاوره و مددکاری پژوهش دهید؟ ۹۸

عنوان

صفحه

پیشگیری از

- جدول شماره ۳۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی چه میزان توانمندی در شما بوجود آورده تا به محدود نمودن معلولیت‌ها پرداخته و از بروز معلولیت‌های ثانوی این دسته از کودکان، پیشگیری نمایید؟ ۹۹
- جدول شماره ۳۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌ها دوره کاردانی تا چه حد به شما توان اداره کلاس و آموزشگاههای ویژه کودکان نیمه شنوا و ناشنوا را داده است؟ ۹۹
- جدول شماره ۳۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای افراد به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی تا چه اندازه در ایجاد نگرش مثبت در شما نسبت به نقش و اهمیت کار معلمی کودکان و دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا مؤثر بوده است؟ ۱۰۰
- جدول شماره ۳۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای افراد به هشت سوال مربوط به کسب مهارت‌ها و صلاحیتهایی مورد انتظار پس از پایان دوره دو ساله تربیت معلم رشته ناشنوا و نیمه‌شنوا ۱۰۰
- جدول شماره ۳۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با ویژگیها، تعریف و طبقه‌بندی دانش آموزان استثنایی تا چه حد در افزایش اطلاعات شما نسبت به این گروه، تاثیر داشته است؟ ۱۰۱
- جدول شماره ۳۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای، مربوط به سوال: آشنایی با شباخته‌ها و تقاوتهای دانش آموزان استثنایی در گروههای مختلف تا چه اندازه در آموزش، برخورد و رفتار تان با این افراد مؤثر بوده است؟ ۱۰۲
- جدول شماره ۳۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای، مربوط به سوال: گذراندن این درس در تربیت معلم تا چه اندازه به حل نیازهای علمی و شغلی شما کمک نموده است؟ ۱۰۲
- جدول شماره ۴۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوای این درس و محتوى کتابهای درسی مورد تدریس شما در دبستان تا چه هماهنگی وجود دارد؟ ۱۰۳
- جدول شماره ۴۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای سوالات مربوط به میزان ثمربخشی آموخته‌های درس: آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۱۰۳

عنوان

صفحه

جدول شماره ۴۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تا چه اندازه به شما در داشتن درک بهتر از برنامه کارورزی، اعتماد و امنیت خاطر در کارورزی و کار عملی، کمک آنماوه است؟ ..... ۱۰۳.....
جدول شماره ۴۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بازدید از مراکز استثنایی و تماس با دانش آموزان تاچه اندازه فرست استفاده عملی از داش نظری آموخته شده را برایتان فراهم نمود؟ ..... ۱۰۴.....
جدول شماره ۴۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تاچه اندازه این درس شما را با روشهای علمی مطالعه، مشاهده و گزارش نویسی آشنا نموده است؟ ..... ۱۰۵.....
جدول شماره ۴۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان شمرخشی آموخته های درس: آشنایی با ویژگیها و مسائل کوکان استثنایی ۲ ..... ۱۰۵.....
جدول شماره ۴۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تعریف، طبقه بندی، ویژگیها، علل و شیوه های تشخیصی، ناشنوایی تاچه میزان توانسته است به حل مسائل شما در برخورد با این کودکان، کمک نماید؟ ..... ۱۰۶.....
جدول شماره ۴۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با نحوه تشخیص، آموزش و ویژگیهای شناختی، زبانی، روانی و اجتماعی، دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا تاچه اندازه در کار آموزشی به شما کمک نموده است؟ ..... ۱۰۶.....
جدول شماره ۴۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوى این درس و برنامه آموزشی و درسی دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا تاچه اندازه هماهنگی می بینید؟ ..... ۱۰۷.....
جدول شماره ۴۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای سوالات مربوط به میزان شمرخشی آموخته های درس: شناخت کوکان فاشنوا و نیمه شنوا ..... ۱۰۷.....
جدول شماره ۵۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با ساختمان، عملکرد و معایب گوش و دلایل آن، تاچه اندازه به شما در تشخیص مشکلات شنیداری دانش آموزان، کمک نموده است؟ ..... ۱۰۸.....

- جدول شماره ۵۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با روشهای اندازه‌گیری شنواهی (ادیومتری) تاچه اندازه به شما در تشخیص نوع و میزان اختلالات شنواهی دانش‌آموzan، کمک کرده است؟ ۱۰۸
- جدول شماره ۵۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با وسایل کمک شنواهی از قبیل سمعک و درک تأثیرات آن به چه میزان در توصیه شما نسبت به استفاده از این وسایل توسط دانش‌آموز مؤثر بوده است؟ ۱۰۹
- جدول شماره ۵۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوی این درس و کار آموزشی و کلاسی با دانش‌آموzan ناشنوا و نیمه‌شنوا تاچه اندازه همانهنجی مشاهده می‌کنید؟ ۱۱۰
- جدول شماره ۵۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای سوالات مربوط به میزان ثمرپخشی آموخته‌های درس: ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی ۱۱۱
- جدول شماره ۵۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تعریف، انواع زبان، اهداف و ضرورتهای زبان‌آموزی تاچه اندازه در زبان‌آموزی و کار با دانش‌آموzan ناشنوا به شما کمک نموده است؟ ۱۱۰
- جدول شماره ۵۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با مراحل رشد زبان و عوامل مؤثر بر آن، تاچه اندازه به شما در درک مسائل زبانی کودکان با مشکلات شنیداری، کمک نموده است؟ ۱۱۱
- جدول شماره ۵۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تئوریهای مربوط به زبان تاچه حد شناخت شما را از دانش‌آموzan ناشنوا و مسائل زبانی آنان گسترش داده است؟ ۱۱۱
- جدول شماره ۵۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای سوالات مربوط به میزان ثمرپخشی، آموخته‌های درس: آشنایی با زبان و تحول آن ۱۱۲
- جدول شماره ۵۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با مکانیزم گفتار، نقش سیستم تنفسی، صداسازی، تشدید کننده و تلفظ کننده در گفتار، تاچه

- اندازه اطلاعات شما را نسبت به نحوه تولید صدا در دانش آموزان ناشنوا، گسترش داده است؟ ۱۱۲
- جدول شماره ۶۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن درس آواشناسی تا چه حد به شما در تربیت شناوی دانش آموزان کمک نموده است؟ ۱۱۳
- جدول شماره ۶۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس تا چه اندازه به شما در آموزش خواندن و نوشتمن به دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا، کمک نموده است؟ ۱۱۴
- جدول شماره ۶۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوى این درس و برنامه درسی دانش آموزان با مشکلات شناوی در مقطعی ابتدایی چه اندازه هماهنگی مشاهده کنید؟ ۱۱۵
- جدول شماره ۶۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخ سوالات مربوط به میزان آموخته‌های درس: آواشناسی ۱۱۶
- جدول شماره ۶۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تعریف، هدف و روش‌های تربیت شناوی تا چه اندازه به شما در کار با دانش آموزان ناشنوا کمک نموده است؟ ۱۱۷
- جدول شماره ۶۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: درس تربیت شناوی تا چه اندازه به شمامهارت و توان داده، تادر استفاده بیشتر و بهتر از باقیمانده شناوی به دانش آموزانتان کمک کنید؟ ۱۱۸
- جدول شماره ۶۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: با توجه به اهمیت درس تربیت شناوی، محتوى فعلی این درس را تا چه اندازه در کار آموزشی خود مفید یافته‌اید؟ ۱۱۹
- جدول شماره ۶۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به میزان ثمربخشی آموخته‌های درس: تربیت شناوی و لب خوانی ۱۱۶

- جدول شماره ۶۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با عوامل موثر در رشد زبان و گفتار تا چه حد به شما در درک بهتر مشکلات گفتاری دانشآموزان ناشنوا و نیمه شنوا کمک نموده است؟ ۱۱۷
- جدول شماره ۶۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با انواع اختلالات گفتاری، تولیدی و زبانی تا چه اندازه، دانش و اطلاعات شما را نسبت به شناخت بیشتر این اختلالات در دانشآموزان بالا برده است؟ ۱۱۷
- جدول شماره ۷۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با درمان اختلالات گفتاری تا چه اندازه به شما در پرخورد با دانشآموزان ناشنوا و درک مراحل درمانی این اختلالات کمک نموده است ۱۱۸
- جدول شماره ۷۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخ سوالات مربوط به میران ثمربخشی آموخته‌های درس: آشنایی با درمان اختلالات گفتاری و گفتار درمانی ۱۱۸
- جدول شماره ۷۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تعریف، تاریخچه، هدف و مراحل تدریس کلید زبان تا چه اندازه شما را با اطلاعات این حوزه آشنا نموده است؟ ۱۱۹
- جدول شماره ۷۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: محتوى درس کلید زبان تا چه اندازه به شما توان داده است که به دانشآموزان ناشنوا به منظور برقرار ارتباط، کمک نمایید؟ ۱۱۹
- جدول شماره ۷۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس تا چه اندازه به شما در آموزش جمله سازی و انشاعنویسی به دانشآموزان ناشنوا کمک کرده است؟ ۱۲۰
- جدول شماره ۷۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: با در نظر گرفتن مهم بودن برقراری ارتباط برای دانشآموزان ناشنوا، روش فعلی آموزش (کلید زبان) را چقدر در کار خود مؤثر می‌دانید؟ ۱۲۰
- جدول شماره ۷۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تا

- ۱۲۱... چه اندازه آموزش قواعد و نکات دستور به دانشآموزان را برای شما ساده نموده است؟
جدول شماره ۷۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوی این درس با دروس مورد تدریس شما در این زمینه و در دبستان تاچه اندازه هماهنگی می‌بینید؟.....
- ۱۲۱... جدول شماره ۷۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان ثمریخشی اموخته‌های درس: کلید زبان.....
- ۱۲۲... جدول شماره ۷۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با فلسفه، مبانی و اهداف آموزش و پژوهش ناشنوايان تاچه اندازه به شما در طراحی برنامه آموزشی آنها، کمک نموده است.....
- ۱۲۲... جدول شماره ۸۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با اصول آموزش و پژوهش از دیدگاه دانشمندان مختلف، تاچه اندازه‌ای در تعیین اهداف آموزشی به شما کمک نموده است؟.....
- ۱۲۳... جدول شماره ۸۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با محتوی درسی لازم برای ناشنوايان، تاچه میزان به شما در فراهم آوردن مواد درسی مناسب کمک نموده است؟.....
- ۱۲۳... جدول شماره ۸۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس چه مقدار توانمندی را در شما ایجاد نموده است که محدودیت‌ها، توانمندی‌ها، رفتار و تعاملات ناشنوايان را همیشه مدنظر داشته و براساس آن برنامه‌ریزی نمایید؟.....
- ۱۲۴... جدول شماره ۸۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوی این درس و دروس مورد تدریس شما در دبستان تاچه اندازه هماهنگی مشاهده می‌کنید؟.....
- ۱۲۴... جدول شماره ۸۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان ثمریخشی اموخته‌های درس: کلیات آموزش و پژوهش ناشنوايان و نیمه شنوايان.....
- ۱۲۵... جدول شماره ۸۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس تاچه میزان شما را با اهداف و ضرورت آموزش قبل از دبستان گودکان ناشنوا و نیمه شنوا،

۱۲۵	آشنا نموده است؟.....
جدول شماره ۸۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تا چه اندازه به شما مهارت داده است که محتوی برنامه آموزشی قبل از دبستان را با وضعیت اجتماعی، فرهنگی و شناختی دانشآموز مناسب نمایید؟.....	.....
جدول شماره ۸۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تا چه اندازه مبحث «أنواع بازيهای پيش دبستانی» را در کار کلاسی قلعی تان، قابل اجرا و مفید ارزیابی می کنید؟.....	.....
جدول شماره ۸۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تا چه اندازه مبحث «مواد آموزشی پيش دبستانی» مهارت‌های قصه‌گویی، شعرخوانی، هنر و کاردستی را در شما به منظور کار با دانش آموزان ناشنوا تقویت نموده است؟.....	.....
جدول شماره ۸۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: فصل «یادگیری مفاهیم تا چه اندازه دانش شما را در مورد روش، هدف و مراحل آموزش مفاهیم به کودکان ناشنوای پيش دبستانی، ارتقا بخشیده است؟.....	.....
جدول شماره ۹۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوی این درس و محتوی دروس مورد تدریس شما در دبستان چه مقدار هماهنگ مشاهده می نمایید؟.....	.....
جدول شماره ۹۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان تمریخشی آموخته‌های درس: آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنواونیمه شنوا	.....
جدول شماره ۹۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با مفاهیم تربیت بدنی در دبستان، تا چه اندازه به شما در اجرای بهتر تربیت بدنی و ورزش در مدارس ناشنوايان کمک نموده است؟.....	.....
جدول شماره ۹۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس چه میزان توانایی را در شما ایجاد نموده است که محتوی درس را با ویژگیها و تواناییهای دانش آموزان ناشنوا، هماهنگ و مناسب سازید؟.....	.....

عنوان

صفحه

- جدول شماره ۹۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تاچه اندازه محتوی این درس با ویژگیهای جسمانی و روانی کودکان مورد آموزش شما منطبق است؟ ۱۳۰
- جدول شماره ۹۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های این درسین چه اندازه به شما در توان بخشی و اصلاح حرکتی دانش‌آموزان ناشنوا و نیمه شنعوا کمک کرده است؟ ۱۳۱
- جدول شماره ۹۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به میران ثمربخشی آموخته‌های درس: اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دستستانی ۱۳۲
- جدول شماره ۹۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس تاچه اندازه به شما در طراحی و ساخت وسایل آموزشی برای ناشنوایان کمک نموده است؟ ۱۳۳
- جدول شماره ۹۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تاچه اندازه توانایی شما را در ساخت و تهیه وسایل مورد استفاده در «زبان آموزی» افزایش داده است؟ ۱۳۴
- جدول شماره ۹۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تاچه میران مهارت شما را در کاربرد به موقع وسایل کمک آموزشی در دروس مختلف، توسعه داده است؟ ۱۳۵
- جدول شماره ۱۰۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تاچه اندازه بجهول شماره ۱۰۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این محتوی این درس و نیازهای آموزشی دانش‌آموزان ناشنوا و نیمه شنعوا در داستان هماهنگی مشاهده می‌کنید؟ ۱۳۶
- جدول شماره ۱۰۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به میران ثمربخشی آموخته‌های درس: ساخت وسایل آموزشی برای ناشنوایان و نیمه شنوایان ۱۳۷
- جدول شماره ۱۰۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: زمان برنامه کارورزی در ترم‌های سوم و چهارم راچه میران مناسب ارزیابی می‌کنید؟ ۱۳۸

- جدول شماره ۱۰۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: برنامه کارورزی تا چه حد به شما در درک و شناخت مسائل مربوط به تدریس کمک نموده است؟ ۱۳۴
- جدول شماره ۱۰۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تا چه اندازه به شما در شناخت قوانین و مقررات و برنامه‌های عمومی سطح مدارس، کمک نموده است؟ ۱۳۵
- جدول شماره ۱۰۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین درس کارورزی و دیگر دروس عملی دوره تربیت معلم، تا چه اندازه هماهنگی و همسویی مشاهده نموده‌اید؟ ۱۳۵
- جدول شماره ۱۰۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: برنامه مشاهده و تدریس معلمان تا چه اندازه توائسته است به شما در گرفتن الگوی مناسب تدریس، کمک نماید؟ ۱۳۶
- جدول شماره ۱۰۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: انجام برنامه تدریس نیمه مستقل تا چه حد شما را با فعالیتهای آموزشی و کلاسی آشنا نموده است؟ ۱۳۶
- جدول شماره ۱۰۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تدریس مستقل در کارورزی تا چه حد شما را در امر کلاسداری و تدریس کمک نموده است؟ ۱۳۷
- جدول شماره ۱۰۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به میزان ثمربخشی تمرينات و آموخته‌های درس: کارورزی و تمرين معلمی ۱۳۷
- جدول شماره ۱۱۰ توزیع فراوانی و درصد دروسی که از دید دانشجویان بیشترین تأثیر را بر ثمربخشی و کارایی آنها داشته است ۱۳۸
- جدول شماره ۱۱۱ توزیع فراوانی و درصد، دروسی که از دید دانشجویان کمترین تأثیر را در ثمربخشی و کارایی آنان داشته است ۱۳۸
- جدول شماره ۱۱۲ توزیع فراوانی دروس پیشنهادی معلمان برای دوره کاردانی رشته ... ناشنوا و نیمه‌شنوا ۱۳۹

and the *lungs* were *normal*. The *liver* was *normal*.

فصل اول

میخواستم از این روش استفاده کنم و این روش را در مقاله ای که در سال ۱۹۷۰ میلادی منتشر شد،
آنرا توصیف کردم.

مقدمه

زیباترین اصلاح و بازسازی آموزش و پژوهش، اگر با کمبود معلم و بدون در نظر گرفتن کیفیت انجام گیرد با شکست رویرو خواهد شد. پیاژه^۱

بدون تردید، کیفیت نظام آموزشی هر کشور، وابسته به کیفیت و ارزش کار معلمان آن است. لذا انتخاب، آموزش، و استخدام معلمان یکی از مهمترین و حساسترین وظایف یک نظام آموزشی است. تجارب دیگر کشورها در زمینه این امر، مبین آن است که میزان سرمایه‌گذاری در آموزش معلمان و نحوه پذیرش، استخدام و آموزش آنان، ارتباط مستقیمی با کیفیت و کارایی داخلی و خارجی، نظام آموزشی دارد.

از دهه ۱۹۶۰ میلادی به بعد، به سبب تحول در مفهوم توسعه، جایگاه تعلیم و تربیت در توسعه اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی جوامع، متحول شده است مقارن با این دهه و با بروز تحولات اجتماعی و انباسته شدن تجارب و دستاوردهای مختلف از یکسو و عرضه نتایج حاصل از پژوهش‌هایی که پیرامون بازدهی اقتصادی - اجتماعی سرمایه‌هایی که صرف تعلیم و تربیت می‌شود از سوی دیگر، مفهوم توسعه را دستخوش تحول نموده است.

مسئولیت اساسی تربیت نیروی انسانی، بر عهده نظام آموزش و پژوهش است. و در درون این نظام تپی‌هر آرمان و وضع مطلوبی را که تصور شود باید به طور منطقی آن را در معلم منعکس دانست، در حقیقت‌کیفیت‌ها و قابلیت‌های معلمان شاغل در هر نظام تعلیم و تربیت، آینه‌تمام نمای کیفیت نظام آموزش و پژوهش آن می‌باشد، این بدان جهت است که، تحقق هر آرمانی در آموزش و پژوهش در گرو تحقق آن در معلم و نیروی انسانی است، که به عنوان عامل اجرای آن آرمانها ایفای نقش می‌کنند. اینجاست که می‌گویند، معلمی هنر است و هنر برتر از آن «تربیت معلم» است.

چنانچه تعلیم دهی و آموزش مهارت‌های تدریس در مراکز تربیت معلم بر پایه‌ای گذاشته شود که، معلمان همواره درگیر تجربه و عمل شوند، در نتیجه با حرفه خود انس و الفت بیشتری

---

1) piaget

گرفته و به لیاقت‌های خود بیشتر پی می‌برند. تربیت حرفه‌ای معلمان، از شناخت خود، شناخت حرف، و شناخت مخاطبان آغاز می‌شود و به شیوه‌های، انتقال پیام و مطالب و برقراری ارتباط با دانش آموزان راه می‌یابد و تا خودآموزی، خودناظری، خود اپرازی، جستجوگری، بیش خواهی و بیش نگری، جرأت در تغییر خود و دهها موضوع اساسی دیگر که حرفه معلمی را به تصویر می‌کشند، کشانده می‌شود. به طور کلی تربیت معلمان براساس برنامه‌ریزی درست و اصولی، سبب افزایش قابلیت‌های آنان و در نهایت تقویت توانمندی‌ها و فعالیت‌های آموزش و پرورش در تمام حیطه‌ها، خواهد شد.

یکی از مهمترین تدابیری که تاکنون برای رفع معضلات نظام آموزشی اندیشیده شده است، بازنگری و اصلاح نظام تربیت معلم می‌باشد. این موضوع بخصوص در کشورهای آسیایی و حوزه اقیانوسیه که اکثر آنان در زمرة کشورهای در حال توسعه می‌باشند، نمود عینی تری دارد. اغلب این کشورهای به این نتیجه رسیده‌اند که اصلاح و بالابردن کیفیت آموزش، برای دستیابی به رشد اقتصادی و توسعه نیروی انسانی ضروری است. و تحقق توسعه نیز بدون تربیت معلمان توانایی و شایسته، غیرممکن به نظر می‌رسد. افزون بر این، در دنیای پر از تحول و شگفت‌انگیز امروز که علم و تکنولوژی با سرعتی غیرقابل تصور پیش می‌رود، سیاستگزاران و متخصصان امور آموزش و پرورش در سراسر جهان، نجوه سازگاری افراد یا تغییرات مدام محيط اطرافشان را مورد بحث

و بررسی جدی قرار داده‌اند. پنابرگزارش کمیسیون بین‌المللی آموزش و پرورش در قرن بیست و یکم، دنیای امروز آنچنان با سرعت به پیش می‌تازد که آموزش‌های اولیه معلمان نیز همانند صاحبان بسیاری از مشاغل برای ادامه‌�یات و پویایی شغلی، کفايت نمی‌کند. آنان باید همواره دامنه اندیشه و دانش خود را گسترش داده و آن را با جریانات روز منطبق نمایند تا بتوانند پاسخگوی نیازها و مقتضیات زندگی نوین، باشند. به همین جهت، امروز کارشناسیان به آموزش پیش از خدمت و ضمن خدمت معلمان و اهمیت آن، بپیش از پیش واقف شده و تحقق آن را یکی از ضرورت‌های هر نظام آموزشی برای جوامع در قرن حاضر می‌دانند. در همین گزارش آمده است که: مبارزة جهانی

برای همگانی کردن آموزش پایه، و بهتر کردن کیفیت آن و نیز افزایش تعهدات ملی و بین‌المللی جهت سرعت بخشیدن به تحقق این هدف تا پایان دهه حاضر، با بذتر شدن وضعیت معلمان و کیفیت تدریس آنان کسر سطح جهان، همراه بوده است.

در سال (۱۹۹۱)، دومین همایش سازمان بین‌المللی کار^۱ (ILO) از جهانیان خواست به شرایط ذلکارش و ناخوشایند معلمان در سراسر جهان و خروج دسته جمعی آنان از گردونه آموزش، که غالباً مجرب و باصلاحیت هستند، توجه جدی بشود. اینکه معلمان چه می‌خواهند، به چه چیزهایی نیاز دارند، چه چیزهایی را باید یاد بگیرند و چگونه به این مهم بپردازند، مسئله‌ای است که هنوز تحقیق منسجم و گویایی درباره آن صورت نگرفته است اما خوب‌بختانه گرایش‌های متبتنی در زمینه پرداختن به این موضوعات در کشورهای مختلف وجود دارد.

آموزش و پرورش استثنایی در جهان امروز نشانه و شاخص معتبر توجه به ارزش‌های استثنایی هر نظام سیاسی اجتماعی محسوب می‌شود، و این در حالی است که نظام سیاسی ما بر گرفته از عالمی عالیه دین مُبین اسلام است، با توجه به این پشتوانه معنوی و نیز ترکیم داشتن تخصص در آموزش و پرورش کودکان ناشئوا و نیمه شنوا، اصلاح کمی و کیفی بزرگ‌هایها، تحتوى دروس دوره تربیت معلم و نیز شناخت میزان ثمربخشی آموخته‌های این دوره از تحصیل، پژوهش و بررسی در این حیطه را ضروری ساخته و تنها با استفاده از نتایج بررسی‌هاست که می‌توان دروس و برنامه‌ها را با شرایط و اوضاع روز هماهنگ نمود به گونه‌ای که محتوى هماهنگ شده تا حدودی بتواند، نیازهای خرفه‌ای معلمین^۲ آنچه آموزان استثنایی را برأورده نماید.

طرح مسئله پژوهش

تقریباً همه به این نکته باور دارند که بدون معلم خوب و آماده هرگز نمی‌توان جامعه‌ای سیالیم و سعادتمند داشت. اما متأسفانه علیرغم این باور همگانی آموزش معلم^۳ موضوعی است که به نحوی خاص مورد غفلت قرار گرفته است، هنوز هم در تغیین خط مشی‌های آموزشی، جایگاهی فرعی به آموزش معلمان داده می‌شود و معمولاً از حیث تخصیص بودجه، بسیار بعد از

1) international labour organization

2) Teacher training

ساختمان مدارس و کتابهای درسی قرار می‌گیرد.

معیارهای مربوط به استخدام معلمان و آموزشای پایه در سراسر جهان، سپر نزولی

پیموده و در عین حال مدت زمانی که به تربیت معلمان، هم قبل از خدمت و هم در ضمن خدمت، اختصاص یافته همواره رو به کاهش داشته است. به عبارت دیگر خود معلمانی که معلومات عمومی کمتری دارند، در زمان بیشتر، بلکه در زمان کمتری تربیت می‌شوند و این امر باهدف

اعلام شده بهبود بخشیدن به کیفیت آموزش پایه به وضوح تناقض دارد.

در دوره‌های اخیر اتخاذ سیاستهای مبتذل بر کاهش هزینه‌ها و نیاز اجرای تحقیقاتی که منجر به این نتیجه بشده است که، معلومات و میزان دستمزد معلمان - در مقایسه با منابعی از قبیل کتابخانه‌ها، زمان آموزشی، تکالیف منزل و کتابهای درسی تأثیر جندانی بر نتایج بادگیری دانش آموزان ندارند - موجب گردیده که کم اهمیت انگاشتن رایج مسائل مرتبط با معلم تقویت شده و آموزش معلمان همواره به روشهای محدودتر کارآموزی معلمان، تقلیل یافته و تلاشها در جهت برگزاری دوره‌های کوتاه مدت ضمیم خدمت، به زیان دوره‌های پیش از خدمت مرکز شود.

علیغم هر نظری که نسبت به مؤسیات و دوره‌های آموزشی داشته باشیم، ناگزیریم به این واقعیت اعتراف کنیم که هنوز هم معلم نقطه عطف و محور اداره هدفهای آموزشی است. به همین دلیل تربیت معلم در همیه سطوح و مقاطع آموزشی و برای همه گروهها از هر نظر، امری بسیار مهم تلقی می‌شود. نکته قابل توجه این مطالب این است که، کیفیت تربیت در مراکز تربیت معلم، کیفیت تدریس و تربیت در مدارس را تعیین می‌نماید، بهتر ساختن محتوى برنامه‌های دوره تربیت معلم، بهتر ساختن عمل تربیت است. با توجه به گزارش کمیسیون بین‌المللی آموزش و پرورش برای قرن پیست و یکم، که در آن آمده است که: «کمیسیون احساس می‌کند که تأکید مجدد بر اهمیت معلمان در تعلیمات ابتدایی و بهتر کردن شرایط معلمان از جمله وظایفی است که همه دولتها باید خود را ملزم به اجرای آن سازند، لازم است اقدامهای موردنیاز برای استخدام معلمان آینده از میان علاقمندترین شاگردان، بهبود بخشیدن به وضع

کارآموزی آنان، تشویق بهترین آنان برای برعهده گرفتن دشوارترین مشتاختل، با توجه به شرایط و اوضاع خاص هر کشور ضورت پذیرد، در هر حال چنین اقدامهایی باید به عنوان آینه زیرا بدون آنها بعید است اصلاحاتی مهم در جایی که بیشترین ضرورت را دارند، ایجاد شود؛ از این رو، اصلاح کیفیت و برانگیختگی معلمان باید در همه کشورها به صورت یک اولویت در آید، شاهد تجذیب نظرهایی متواتی در برنامه‌های مربوط به آموزش و پژوهش در ممالک مختلف هستیم؛ در جمهوری اسلامی ایران نیز، تجدیدنظر در برنامه‌ها و محتوی دورون حوزه‌های تربیت معلم مبتنی بر نتایج پژوهشها، ضرورت یافته است. تطبیق برنامه‌های دوره با فرهنگ اسلامی و نیز عقب نماندن از دستاوردهای علمی و فنی و آموزشی مربوط به این کودکان، از یکسو و افزایش تدریجی دانش‌آموزان ناشناوا و نیمه شنوا از سوی دیگر، لزوم تربیت معلمانی که بتوانند شرایط مناسب آموزش به این کودکان را داشته باشند دوچندان می‌کند، در تیجه‌های این پژوهش سعی ما بر این است که بدانیم آیا محتوی برنامه درسی در حال اجرای تربیت معلمان رشته ناشناوا و نیمه شنوا به گونه‌ای است که بتواند نیازهای حرفه‌ای معلمان این گروه از دانش‌آموزان را برآورده نماید؟ به بیان دیگر تا چه اندازه برنامه‌های درسی این دوره از نقطه نظر محتوی، رویکرد، روش‌ها و تدابیر، شیوه‌ها و منابع هماهنگی داشته و با اهداف دوره کارداری رشته آموزشی تربیت معلم کودکان ناشناوا و نیمه شنوا، که در دویست و پنجاه و هشتاد و چهل و شش شورای عالی برنامه‌ریزی، در مورخه ۷۲/۳/۲ به تصویب رسیده، همخوانی دارد.

ضرورت و اهمیت پژوهش

مطابق انسان‌نامه مراکز تربیت معلم که در اجلاس ۳۱۱/۶/۲ مورخه ۶۱/۶/۲ شورای عالی آموزش و پژوهش به تصویب رسیده است، اهداف دوره تربیت معلم در جمهوری اسلامی به شکل زیر بیان شده است:

تربیت معلمان صالح، ذی فن، آگاه و معتقد به ولایت فقیه، جهت تأمین نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پژوهش در دوره‌های قبل از دبستان، دبستان و راهنمایی تحصیلی، بیان شده و عنایون و محتوی برنامه درسی نیز مطابق این هدف کلی، تهیه و طراحی شده است. نظر به

اینکه ارزیابی‌های لازم پس از تهیه محتوی برنامه در مجموعه رشته‌های کودکان استثنایی صورت نگرفته است، به منظور ارزشیابی از کم و چیز بین‌النهرین اینکه این محتوی تا چه اندازه با هدف دوره هماهنگ بوده و به تقویت مهارت‌های حر斐‌ای مریضان، کمک نموده است، بررسی و پژوهش در زمینه‌های مذکور، ضرورت دارد تا در صورتیکه بین محتوی و مواد یک برنامه درسی و اهداف آن، هماهنگی لازم وجود نداشته باشد پا دوره صلاحیت‌های لازم را در معلمان ایجاد ننموده باشد، اقدامات اساسی و لازم جهت تجدید نظر و اصلاح در برنامه صورت پذیرد.

چراکه در صورت عدم هماهنگی محتوی با اهداف برنامه و یا با هماهنگی بین برنامه‌ها، امکانات مادی و معنوی که برای اجرای آن صرف می‌شود، هدر می‌روند و نیز علیرغم صرف یودجه وقت کافی، کسانی که برای کار معینی تربیت شده‌اند توان و مهارت کافی برای انجام وظایف محوله را نخواهند داشت و عملآن کار را با کیفیت مطلوب به انجام نخواهند رساند. این پژوهش سعی دارد، محتوی مواد درسی و ثمربخشی آموزش‌های دوره تربیت معلم در رشته ناشنوا و نیمه‌شنووا را بررسی نموده و اصلاحات لازم را جهت بهبود آنها پیشنهاد نماید که در نتیجه توانمندی معلمان این رشته چند برابر شده و در نهایت به ثمربخشی و کارایی بیشتر نظام آموزش و پرورش استثنایی کشور، کمک می‌نماید.

از طرف دیگر معلمان ناشنوا و نیمه‌شنووا برای انجام وظایف مهم و مشخصی تربیت می‌شوند، بدیهی است که با استنادی دانش‌ها و مهارت‌های کافی را برای انجام وظایف محوله پیدا نمایند. کشف نقاط قوت و ضعف برنامه درسی دوره کارشناسی رشته ناشنوا و نیمه‌شنووا، این فایده را دارد که، او لاً وقت دانشجویان و انزی‌های مادی و معنوی که در این دوره صرف می‌شود، هدر نمی‌رود ثانیاً، آموزش و پرورشی به اهداف خود در تأییین این مراکز دست می‌یابد و ثالثاً، معلمان دانش‌آموزان ناشنوا و نیمه‌شنووا با دلگرمی و توان و دانش بیشتری به کار خود مشغول می‌شوند.

هدف پژوهش:

همانگونه که در برنامه تصویبی دوره کاردانی ناشنوا و نیمه شنوا قید شده است، هدف از دوره کاردانی تربیت معلم این رشته عبارت است از، تربیت معلمان متعدد و متخصص، که بتوانند عهده دار فعالیتهای آموزشی و پرورشی مورد نیاز کودکان به طرز مطلوبی باشند.

در این بررسی می خواهیم بدانیم آیا هدف مذکور با برنامه و محتوى درسی در حال اجرا، تأمین شده است. در غیر اینصورت، اشکالات و نواقص برنامه در کجاست؟ برهمین اساس اهداف

پژوهش حاضر، در دو دسته کلی و ویژه، مورد بررسی قرار می گیرند. هدف کلی: بررسی میزان تناسب و ثمربخشی مواد درسی و آموزش‌های دوره دوساله تربیت معلم رشته ناشنوا و نیمه‌شنوا، از دیدگاه استادی و فارغ التحصیلان، می باشد که، برای تحقق هدف کلی فوق، اهداف ویژه زیر نیز مورد بررسی قرار می گیرند.

- بررسی تناسب جدول دروس موجود دوره کاردانی تربیت معلمان رشته ناشنوا و نیمه‌شنوا با شرح وظایف آنها.

- بررسی تناسب عناوین مباحث و منابع دروس موجود دوره کاردانی تربیت معلمان رشته ناشنوا و نیمه شنوا با شرح وظایف آنها.

- بررسی میزان هماهنگی بین دروس دوره تربیت معلم با برنامه‌های درسی مدرسه
- مشخص کردن دروسی که بیشترین تأثیر را در، ثمربخشی فارغ التحصیلان این رشته داشته است.

- مشخص کردن دروسی که تأثیر کمتری را در، ثمربخشی فارغ التحصیلان این رشته داشته است.

- کوشش برای دستیابی به مواد درسی مورد نیاز معلمان دانش آموzan ناشنوا و نیمه شنوا که در جدول دروس فعلی آنها ذکر نشده است.

- بررسی میزان دستیابی فارغ التحصیلان به مهارت‌ها و صلاحیت‌های پیش‌بینی شده در برنامه تربیت معلم رشته ناشنوا و نیمه شنوا.

سوالهای پژوهشی

برای دستیابی به اهداف فوق، سوالات زیر مطرح و مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

- ۱- آیا تزروشن موجود این رشتہ برای تحقق اهداف آن مناسب است؟
- ۲- آیا عنوانیں مباحثت و منابع این رشتہ برای تحقق اهداف آن مناسب است؟
- ۳- آیا بین دروس تربیت معلم با محتوی برنامه درسی دانش آموزان در مدرسه همانگی وجود دارد؟
- ۴- آموزش دروس اختصاصی نظری و عملی به چه میزان در ثمر بخشی فارغ التحصیلان این رشتہ تأثیر داشته است؟
- ۵- چه درس یا دروسی در این دوره لازم است، ولی در جدول برنامه درسی پیش‌بینی نشده است؟
- ۶- چه درسی یا دروسی در برنامه درسی گنجانده شده، ولی کمتر مورد استفاده بوده و یا زاید است؟
- ۷- تا چه اندازه آموزش‌های این دوره، مهارت‌ها و صلاحیت‌های پیش‌بینی شده را در فارغ التحصیلان این رشتہ پرورش داده است؟

متغیرهای پژوهش:

- ۱- مرکز تربیت معلم: مرکزی که، داوطلبان آن را دارا بودن دیپلم متخصصه پس از موفقیت در آزمون ورودی و تأیید اصلاحیت‌های عمومی، پذیرفته شده و طی دو سال تحصیلی دروس عمومی، اختصاصی و عملی مرتبط با رشتہ را می‌گذرانند.
- ۲- رشتہ آموزش دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا: یکی از رشتلهای مرکز تربیت معلم است که، فارغ التحصیلان آن به عنوان معلمان دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا در دوره‌های پیش دبستانی و دبستانی به تدریس مشغول می‌شوند.
- ۳- هدف کلی رشتہ ناشنوا و نیمه شنوا: عبارت است از تربیت معلمان متعدد و متخصص

که بتوانند عهده دار فعالیتهای آموزش و پرورش مورد نیاز کودکان ناشنوا و نیمه شننوا به طوری

مطلوب باشند.

۴- مواد درسی رشته ناشنوا و نیمه شننوا: جدولی دروس و فهرست رئوس مطالب و متونی

است که، برای یادگیری دانشجو معلمان در دویست و پنجاه و هشتادین جلسه شورای عالی

برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی وقت به تصویب رسیده است.

۵- تناسب مواد درسی: به این معنی است که هر یک از مواد درسی گنجانده شده در برنامه،

به تحقق قسمتی از هدف کلی کمک می نماید به بیان دیگر برای تحقق هر یک از هدفها، موادی

در برنامه گنجانده شده باشد.

۶- منظور از ثمربخشی مؤسسات و مراکز تربیت معلم: احراز شرایط و موقعیت‌هایی است

که دانشجو معلمان را قادر می سازد از نظر آموزشی به طور اخص و ثمربخشی فارغ التحصیلان

خود به طور اعم بیشترین موفقیت را داشته باشد، یا به بیان دیگر، عبارت از ارائه آموزشها و

مهارت‌هایی در مرکز است که، به احساس موفقیت بیشتر معلمان در جریان آذاره کلاس درس،

منتها شود.

۷- دروس عملی: عبارت از دروسی که جزو واحدهای درسی دوره بوده و دانشجو به

صورت عملی و کارگاهی آنها را می گذراند. همانند ساخت وسایل آموزشی برای ناشنوايان و

تمرین معلمی.

۸- فارغ التحصیل رشته ناشنوا و نیمه شننوا: فردی که پس از پایان دوره دیپلم

تربیت معلم ذر این رشته، به آموزش دانش آموزان ناشنوا و نیمه شننوا مشغول می شود.

۹- انسانیت: افرادی که در مراکز تربیت معلم اهلی رشته ناشنوا و نیمه شننوا می شغول آموزشی و

تدریس به دانشجو معلمان این رشته هستند و حداقل دارای ۳ سال تجربه کاری، همی باشند.

۱۰- واحدهای درسی: تعداد کل واحدهای درسی دوره ۷۵ واحد است که به تفکیک

نظری، عملی و کارگاهی می باشد.

لهم إنا نسألك مسامحة كل من ارتكب

زیارتگاه سید امام زین العابدین علیه السلام و امام رضا علیهم السلام در شهر رشت

وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ إِنَّمَا يَنْهَا عَنِ الْمُحَنَّفِينَ

1920-1921

لهم إني أستغفلك عن ذنب ما أنت عالم به عندي

لهم اجعل من يدخله من بيتك سلماً وسلاماً وسلاماً وسلاماً

لکن این روزها میتوانند بسیاری از این افراد را که در این میان از افرادی هستند که از این اتفاقات شرکت نداشته باشند، میتوانند با آنها را مواجه کنند.

شیخ احمد بن علی بن ابی طالب (علیهم السلام) میں اسی لفظ سے تسلیم کیا گیا۔

جامعة الملك عبد الله للعلوم والتقنية

فصل دو

۱۰- بجهة مالك : يجدها اماماً على مدخلها يلخص تفاصيل سبب حادث تلك المركبة

أَنْتَ مَنْ تَعْلَمُ بِكُلِّ شَيْءٍ وَلَا يَعْلَمُ بِكُلِّ شَيْءٍ إِلَّا مَا أَنْتَ مَعْلُومٌ

وَجَعَلَهُ عَذَابًا لِّلَّهِمَّ أَنْ تَقْسِمَهُ لِيَ شَهِيدًا

10. The following table shows the number of hours worked by each employee.

For more information about the National Institute of Child Health and Human Development, please go to the NICHD Web site at www.nichd.nih.gov.

Digitized by srujanika@gmail.com

10. *Georgian* (Georgian) *Georgian* *Georgian* *Georgian* *Georgian*

• The *Wetlands* section is now available online.

تربیت معلم در کشورهای مختلف:

انتخاب و تربیت معلمان در کانادا:

سیاست‌های مربوط به سطح شغلی، وضعیت و جایگاه اجتماعی معلمان

نظام آموزش و پرورش کانادا کاملاً غیر متمرکز است و مسئولیت آموزش و پرورش به عهده ایالت‌های کشور است. در ایالت آلبرتا، لایحه شماره ۴۸ (قانون اصلاحی سال ۱۹۹۵) درخصوص حرفه معلمی) که در دستور کار مجمع قانونگذاری آلبرتا قرار دارد، آیین نامه انجمن معلمان آلبرتا را با آیین نامه سایر مشاغل هماهنگ می‌کند. شرح وظایفی که توسط وزیر آموزش و پرورش آلبرتا در ماه ژوئن ۱۹۹۶ صادر شد، پیشنهاد می‌کند که دامنه شرایط اخذ گواهینامه معلمی، وسیعتر شده و شایستگی، توانایی، و ضوابط علمی نیز در زمرة شرایط قرار گیرد. در قوریه ۱۹۹۵ وزیر آموزش و پرورش ایالت اونتاریو، اصلاحات مهم در زمینه تربیت معلمان را اعلام کرد. این اصلاحات، ضوابط حرفه معلمی، برنامه‌های دوساله تربیت معلم، چارچوب ایالتی برای پیشرفت شغلی کلیه مربیان، الزام تجدید گواهینامه معلمان هر پنج سال یکبار، اعتبار بخشیدن به برنامه‌های تربیت معلم و ایجاد کالج ویژه معلمان که یک نهاد اداره کننده جدید برای حرفه معلمی محسوب می‌شود را در بر می‌گیرند. این کالج معیارهای جدیدی را برای حرفه معلمی ایجاد خواهد کرد، به شکایتهای مربوط به عملکردهای نادرست معلمان را رسیدگی خواهد کرد و کلیه برنامه‌های تربیت معلم در سطح ایالت را تأیید و اعتبار بخشیده و به امر پیشرفت حرفه‌ای معلمان در طول دوره خدمت، نظارت خواهد داشت.

در کبک، از اوایل دهه ۹۰ در وزارت آموزش و پرورش، اصلاحاتی صورت گرفته که هدف آنها، نوسازی و ترقی کلی شغل معلمی، بوده است و ضرورت این اصلاحات توسط همه دست اندکاران مدارس و دانشگاهها به رسمیت شناخته شد. توسعه راهبردهای آموزش و پرورش در زمینه آموزش معلمان نیز یکی از اهداف این اصلاحات بود وزارت آموزش و پرورش کبک، راهبردها را تأیید کرده و انتظاراتی را در مورد صلاحیت تدریس معلمان در بخش‌های پیش دبستانی، ابتدایی، متوسطه و آموزش استثنایی تعیین کرده است.

اپن راهبردها، که اکنون در دانشگاهها به منظور توسعه برنامه‌های جدید درسی مورد استفاده قرار می‌گیرند، ماهیت تخصصی تدریس و ضرورت افزایش معیارهای پذیرش و ورود به حرفه معلمی، ترا مورد تأیید مجدد قرار می‌دهند. راهبردهای مذکور، بر اهمیت آموزش عملی طولانی‌تر (۷۰ ساعت) و نیز توازن بین آموزش پیکرشته مشخص درسی و آموزش مبتنی بر جنبه‌های روانشناسی تربیتی و اجتماعی، تأکید دارند و نهایتاً اینکه این راهبردها، معلمان را در آینده همه فنی، چریف خواهد ساخته‌اند اولیه هفتاد، تربیت معلم منحصر توسعه دانشگاهها صورت گرفته است باز طرف دیگر، گواهی معلمان تحت اختبار وزارت آموزش و پرورش (ماده ۲۳ قانون آموزش عمومی) و بالاخص، قانون اداره آموزش و مشاغل کادر آموزشی می‌باشد.

استخدام معلم در حال حاضر، تعداد داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها بیش از ظرفیت آنهاست، رقابت به طرزی قابل توجهی افزایش یافته است. دانشکده‌های علوم تربیتی دانشگاهها، داوطلبان دارای دپیلم تحصیلات متوسطه را با معدل ۷۰ درصد می‌پذیرند ورود به برنامه‌های همزمان کارشناسی، تعلیم و تربیت بعضی مواقع، سختی ورقابت کمتری نسبت به کارشناسی ارشد همین رشتہ به همراه دارد. اما رقبابت همچنان سخت است. تنها ۲۸ درصد از دانشکده‌ها و کالج‌های تعلیم و تربیت مصاحبه را به عنوان بخشی از روند گزینش بر می‌گزیند و تنها از دانشجویان ممتاز مصاحبه به عمل می‌آید. ۳۸ درصد دانشکده‌های علوم تربیتی دانشجویان خود را منحصر براساین نتایج علمی آنان انتخاب می‌کنند، ۶۱ درصد از این دانشکده‌ها انتخاب دانشجویان را براساین ترکیبی از فاکتورهای علمی و شخصی، هم چون تحریه کار با کودکان، اظهارات شخصی، دانشجویان و اظهارات معرفین انجام می‌دهند هر چند در زمینه ارزیابی شاستگی شغلی، صحبت گفته‌های معرفین، صحبت اظهارات شخصی و پیش‌گویی موفقیت مسائل و مشکلات خاصی وجود دارد. دانشگاههایی که با دانشجویان داوطلب رشتہ تعلیم و تربیت مصاحبه می‌کنند عواملی نظری، انگیزه، مهارت‌های ارتباطی، توانایی پاسخگویی سریع و مناسب، قدرت

مهارت‌های بین فردی، خلاقیت، مهربانی، تصمیم‌گیری، اشتیاق، بلوغ و استعداد بالقوه رهبری را در انتخاب افراد، مدنظر قرار می‌دهند.

بسیاری از دانشکده‌ها، تسهیلات ویژه‌ای را جهت پذیرش دانشجویان بزرگسال بدون مدرک و داوطلبان مناطق محروم در نظر گرفته‌اند به عنوان مثال دانشگاه نیوک در تورنتو، برای پذیرش ساکنان غیر بومی کانادا، رنگین پوستان، پناهندگان یا معلولین ۱۵ مکان را اختصاص داده است. بعضی از دانشگاه‌ها، به طور فعال‌نامه از در جمعیت‌جویی هاوطلبان منجر، برای تدریس دانش آموزان استثنایی، کلاسهای چند فرهنگی پذیر داوطلبان تدریس علوم، به وثیه در میان خانم‌ها هستند، از جمله این دانشگاه‌ها می‌توان دانشگاه ترافت در پیتر برو را نام برد.

تربیت معلمان در کانادا از قدیم از اختیارات دانشگاه‌ها بوده است در حال حاضر تربیت معلمان در ۴۶ دانشکده تعلیم و تربیت صورت می‌گیرد در سالهای ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶، دولت آلبرتا به دو دانشکده خصوصی مجوز تربیت معلمان و اعطای گواهی‌نامه به آنان را صادر کرد. واگذار نمودن مسئولیت تربیت معلمان به دانشگاه‌ها، گامی بزرگ در جهت تخصصی نمودن آموزش است چراکه آموزش را در دیدیف سایر تخصص‌ها نظیر، پزشکی و مهندسی دانشتهای معلمان را از نظریات کارشناسانه و تخصص علمی اساتید دانشگاه‌ها، بهره‌مند می‌سازد. «بیلیم دوره‌های کارشناسی تعلیم و تربیت به صورت دوزه‌های پیوسته، هجده‌ماهی یا یا منشعب، چهار تا پنج ساله‌ای باشند، ورود به این دوره‌ها مستقیماً پس از دبیرستان یا پس از یکی دو سال تحصیل در مقاطع فوق دیپلم صورت می‌گیرد».

پروانه‌های موقتی تدریس پس از یکی دو دوره تدریس موفق، اغلب دو ساله، به گواهی‌نامه دائمی مبدل می‌شوند و دیگر گواهی‌نامه‌های صادره در کانادا شامل دوره‌های آموزش فنی، حرفة‌ای، آموزش استثنایی و مدیریت هر یک شرایط مخصوص به خود را داره‌اند. هر زیر برنامه تربیت معلم استثنایی توضیح داده می‌شود.

دانشگاه‌ها از تخصیص بندهایی برای این دوره‌ها برخوردارند.

نهادهای پژوهشی این دانشگاه‌ها بسلسله

برنامه تربیت معلم برای آموزش استعدادی

تا سپتامبر ۱۹۹۷ برنامه های تربیت معلم استعدادی به شرح زیر بوده است:

کلیه داوطلبان دوره لیسانس آموزش پیش کتبخانگی، ابتدایی یا آموزش استعدادی تحصیلات خود را در جدول زمانی که بر مبنای نظام تربیت معلم ایالت کبک استوار است دنبال نهادند.

مراحل نظام تربیت معلم کبک به شرح زیر است:

• دیپلم آموزش متوسطه (یازده سال تحصیلی)

• دیپلم مدارس عالی در دوره های عمومی یا دانشگاهی (دو سال آموزش عمومی)

• لیسانس در رشته تعلیم و تربیت (۳ سال تحصیلات دانشگاهی)

دانشجویان به محض اخذ درجه لیسانس و توصیه مساعد دانشگاه خود، مجوز تدریس از

وزارت خانه را دریافت می کردند و یعنی از گذراندن یک دوره دو ساله آزمایشی و چلب نظر مساعد

کارفرما، گواهینامه تدریس دایمیه آنان اعطا می شد.

از سپتامبر ۱۹۹۷ برنامه های تربیت معلم در این ایالت به شکل زیر تغییر پذیرفته است:

• درجه لیسانس در رشته آموزش (۴ سال تحصیل در دانشگاه) به محض اخذ درجه

لیسانس و توصیه مساعد دانشگام، دانشجویان به کسب گواهینامه دایمی تدریس نایبل می آیند با

توجه به افزایش دوره تدریس عملی (۷۰ ساعت) در اصلاحات برنامه تربیت معلم دوره

آزمایشی تدریس ملغی شده است.

محتوی برنامه های آموزش قبل از خدمت معلمان:

تربیت معلم اخیراً مورد بررسی دقیق قرار گرفته است طبق گزارش وزارت آموزش و

پژوهش ایالت آلبرتا، محتوی برنامه آمادگی معلمان در حال بازنگری است و آینین نامه موسوم به

«چارچوب یکنواخت ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش در ایالت آلبرتا» راههایی را به منظور

افزایش و چلب توجه به این بازنگری ارائه کرده است.

گزارشی کمیسیون «نیوفاندلند» تحت عنوان «فرزندان ما، آینده ما» در ارزیابی برنامه ها و

تریبیت معلم صریحاً بیان می‌کند که، برنامه‌های تربیت معلم مانع ارائه مؤثر برنامه‌های آموزشی هستند، زیرا معلمان آینده را به قدر کافی برای رویارویی با واقعیت‌های تدریس آماده نمی‌کنند. هسته مرکزی بیشتر برنامه‌های تخصصی مقطع لیسانس علوم تربیتی در حال حاضر به شرح زیر است:

- معلم به عنوان عضوی از یک حرفه
- روش‌شناسی ویژه
- مهارت‌های عمومی تدریس
- مهارت‌های ارتباطی
- روانشناسی آموزشی
- اداره کلاس درس
- مقدمه‌ای برآموزش استثنایی
- طرح اهداف آموزشی
- تکنولوژی در آموزش
- سنجش و ارزیابی
- تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش
- قوانین و سیاستهای مدرسه
- تجربه عملی
- مهارت‌های کلامی
- وضعیت قانونی معلم

در تعدادی از گزارش‌های اخیر نیاز مبرم به گنجاندن آموزش نحوه استفاده از تکنولوژی مورد تأکید قرار گرفته است. گزارش موسوم به «در عشق یادگیری» در مبحث خود درباره تکنولوژی آورده است: «دانش آموزان با استفاده از ابزار تکنولوژی می‌توانند به طور چشمگیری سطح دانش خود را بالا ببرند، روش‌های حل مسائل را یاد بگیرند، مهارت‌های لازم برای اداره حجم وسیعی از اطلاعات و تجزیه و تحلیل مفاهیم مشکل برخاسته از دیدگاه‌های مختلف را فراگیرند. تکنولوژی هرگز نمی‌تواند جای معلم را بگیرد بلکه وظیفه وی را تغییر می‌دهد بدین ترتیب از این پس باید وقت بیشتری صرف دانش آموزانی شود که اکنون کمتر به آنها توجه می‌شود. دانش آموزانی که غالباً مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرند دانش آموزان استثنایی و دانش آموزان عقب مانده ذهنی هستند، در هر حال تردیدی نیست که معلمان آینده باید بتوانند به راحتی از سخت افزار و نرم افزارهای کامپیوتری استفاده کنند».

آموزش پیش از خدمت باید معلمان را به یک سلسله مهارت‌هایی تجهیز کند که آنان را در انجام وظیفه خود به نحو احسن یاری رساند با توجه به غنا و گوناگونی ارتباطات شخصی و حرفة‌ای میان معلمان و دانش آموزان به صورت فردی یا جمعی، و همینطور تماس میان

معلمان و دیگر مسئولان آموزش، تفکیک مهارت‌های شغلی فهمشکل می‌نماید با توجه به این موارد،
مهارت‌هایی که لازم است معلمان فراغی‌رند به شرح ذیر ذکر شوند، به شرحی در اینجا مذکور شده‌اند:

۱- مهارت‌های مربوط به دروس مورد نظر

۲- مهارت‌های روانشناسی - تربیتی شامل آنچه در لغات زبان اعتراف شده

- مهارت‌های مربوط به ویژگی‌های دانش آموزان

- مهارت‌های مربوط به سازگاری آموزش

- مهارت‌های اداره کلاس آنچه

- مهارت‌های ارشادیابی

۳- مهارت‌های تكمیلی شامل:

- دیگر جنبه‌های فرایند آموزشی

- آگاهی از جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی آموزش

- آموزش مدام

تربیت معلم در ژاپن:

آموزش و مدرک معلمان

- معلمان دوره ابتدایی و متوسطه در ژاپن، عمدها در دانشگاهها یا مدارس عالی آموزده‌اند
تأثیر وزارت آموزش، علوم، ورزش و فرهنگ، آموزش می‌بینند: بیشتر معلمان دوره ابتدایی،
دوره چهار ساله آموزش ابتدایی را در دانشگاه‌های علمی طی نمی‌کنند، پیش از آنکه اینها
دانشجویان برای با خراز شغل معلمی ابتدایی یا ملوثه سلطه شوند، شحتم شرعاً طبق خاصی از هیئت
امنی آموزش و پرورش گواهینامه تدریس دریافت کنند: گواهینامه تدریس پرداخت سطح یا
نوع مدارس به تنهای افسوسه تقسیم می‌شوند: گواهینامه معمولی، ویژه و منعقدی، گواهینامه‌های
معمولی خود بجهة دسته پیش‌رفته، درجه یک و درجه دو، تقسیم‌می‌شوند: گواهینامه‌های
معمولی که از سوی هیئت امنی آموزش و پرورش ایالات ضادر می‌شود در همه ایالات به صورت

مادام العمر دارای اعتبار است، جدول زیر حداقل شرایط، جهت اخذ گواهینامه های تدریس در مقطع ابتدایی و پیش دبستانی را نشان می دهد.

حداقل نیازهای اعطای گواهینامه تدریس

نوع	شرایط اصلی	حداقل واحد	حداقل واحد	حداقل واحد	نوع
گواهینامه	نیاز در موضوعات مورد تدریس (۱) موضوعات حرفه ای (۲)	تدریس پاحرفه ای با آبوزشن استثنایی	مورد تدریس	موضعات بروز	حداقل واحد
معلم ابتدایی	پیشرفته درجه فوق لیسانس	۱۸ واحد	۴۱ واحد	۲۴ واحد	درجه واحد
معلم آموزش	پیشرفته درجه یک درجه لیسانس	۱۸ واحد	۴۱ واحد	۲۴ واحد	درجه یک
استثنایی	درجه فوق دیپلم درجه دو درجه فوکلیسانس و اخذ مدرک تدریس در کودکستان، دبستان، دوره اول متوسطه	۱۰ واحد	۲۷ واحد	۴۱ واحد	درجه دو
مربي	درجه یک درجه لیسانس و شرایط فوق درجه دو اخذ گواهینامه تدریس در کودکستان، دبستان، دوره اول متوسطه	۱۳ واحد	۴۷ واحد	۲۴ واحد	درجه یک
کودکستان	درجه یک درجه لیسانس	۱۶ واحد	۳۵ واحد	۲۴ واحد	پیشرفته درجه فوق لیسانس
مقدماتی	درجه دو درجه فوق دیپلم	۸۰ واحد	۲۳ واحد	۳۵ واحد	درجه یک درجه دو

در نهادهای آموزش عالی زبان به معلمان گواهینامه ای اعطای نمی شود. شرایط لازم جهت اعطای گواهینامه به معلمان در دانشگاهها براساس حکمی که از وزارت آموزش، علوم، اورزش و فرهنگ به آنها داده می شود، تعیین می گردد.

- در زمینه آموزش ضمن خدمت معلمان دوره ابتدایی و متوسطه، نظام قانونی آموزش مقدماتی در ماه مه ۱۹۹۸ برای معلمان تازه کار مورد استفاده قرار گرفت. در سال تحصیلی ۱۹۹۲ آموزش اجباری یکساله برای همه معلمان تازه کار در مقاطع ابتدایی، متوسطه و آموزش

استثنایی برقرار شد. آموزش ضمن خدمت برای شایر معلمان تغیر به طور تهای مختلف در سطوح مدرسه‌ای، شهری، اداری و ملی برگزار می‌شود؛ معلمان مدارس ابتدایی و متوسطه توسعه مسئولین واجد صلاحیت از میان دارندگان گواهی‌نامه تدریس انتخاب نامی شوند. هیأت امنی آموزش و پرورش ایالات، مسئولیت انتخاب معلمان مدارس منطقه‌ای و تیزمه‌های اجباری تحت پوشش شهرداری‌ها و دبیرستانهای تیمه و قطب را بعده تا خصیص تجاه معلم می‌باشد. شهرداری‌های مناطق مختلف، عهده‌دار است. **تدریس در مدارس استثنایی زبان**

به عنوان یک قانون، کادر آموزشی مدارس استثنایی، باید گواهی مربوطه تدریشن باز مقطع ابتدایی، دوره اول و دوم متوسطه و پیش‌تسبیش را داشته باشند او همراهان به گواهی تدریس در مدارس استثنایی در شاخه مورد تدریش هم نیاز دارد؛ معلمی که در کلاس‌های فیزیوتراپی مدارس نایین و کلاس آرایشگری مدارس ناشنوای مشغول تدریس هستند، گواهی مربوطه را بایستی داشته باشند. در سطح راهنمایی و دبیرستان، عموماً از معلمی که مدتی در دبستان کارکرده و گواهی مورد نیاز را اخذ نموده‌اند، استفاده می‌شود. **مدرک تحصیلی معلمان**، عموماً فوق دیپلم یا لیسانس از مرکز تربیت معلم استثنایی است.

در زبان در سال ۱۹۶۷، ۵ مرکز تربیت معلم کوکان معلو، ترکیه سال ۱۹۷۷، ۹ مرکز تربیت معلم و در سال ۱۹۷۹، ۲ مرکز تربیت معلم استثنایی وجود داشته است و در حال حاضر کوچه‌های تربیت معلم استثنایی در گرایش‌های مختلف وابسته به ۴۰ دانشگاه و مرکز عالی مختلف وجود دارد.

حقوق معلمین گروه‌های استثنایی که درصد بیشتر از معلمین هم رتبه‌شان در مدارس عادی است، ساعت کار معلمین ۴۰ ساعت در هفته، و از دوشنبه تا جمعه روزی ۸ ساعت کار می‌کنند، همچه یک شنبه‌ها تعطیل است در بعضی از مدارس روی میز هر معلم یک کامپیوتر برای

استناده از اطلاعات موجود است معلمان کودکان استثنایی نیاز به مهارت‌ها و معلومات تکنیکی دقیقی دارند، به این دلیل مؤسسه ملی آموزش و پرورش استثنایی و مراکز آموزش استثنایی در هر منطقه، تحقیقات و آمورش‌های ویژه‌ای را طراحی کرده‌اند.

مؤسسه ملی آموزش و پرورش استثنایی و مراکز آموزش استثنایی منطقه، همچنین سینارهای تضویب شده اداره آموزش، علم، ورزش و فرهنگ را بر حسب قانون گواهینامه آموزش پرسنل، برگزار می‌نمایند تا افراد صلاحیت لازم برای دریافت گواهینامه تدریس در مدارس نابینایان و ناشنوایان و دیگر معلولیت‌ها را پیدا کنند.

آموزش و تربیت معلم در آلمان فدرال

در کشور فدرال آلمان، آموزش و تربیت معلم با همکاری دانشگاهها و وزارت آموزش و پرورش انجام می‌گیرد بدین ترتیب که آمورش‌های نظری از طریق دانشگاهها و آموزش‌های عملی توسط مراکز وابسته به وزارت آموزش و پرورش صورت می‌گیرد و معلمان کلیه دوره‌ها بدین ترتیب آموزش می‌بینند. لذا دوره تربیت معلم در دو مرحله تشکیل شده است که یکی مرحله تحصیل در دانشگاه است و براساس اینکه فرد، داوطلب تدریس در کدام دوره تحصیلی است بین ۳ تا ۶ سال (به طور متوسط ۴ سال) به طول می‌انجامد پس از موفقیت در این مرحله، دلوطلب به مرحله دوم برنامه تربیت معلم راه می‌یابد که مدت آن برای داوطلبان تدریس در کلیه دوره‌های تحصیلی ۲ سال می‌باشد.

باید خاطر نشان کرد که فقط گذراندن این دوره تحصیلی، به خودی خود برای احراز شغل معلمی، کافی نیست بلکه داوطلبان بایستی پس از طی مرحله اول، در امتحان تعیین صلاحیت معلمی شرکت نمایند، موفقیت در این امتحان به منزله جواز ورود به مرحله دوم برنامه‌های تربیت معلم است. در پایان این مرحله نیز داوطلبان باید در امتحان صلاحیت معلمی شرکت کرده و در صورت موفقیت، گواهینامه دریافت کنند. این گواهینامه در حکم صلاحیت و اعتبار اشتغال به خرفة معلمی است.

یکی دیگر از ویژگیهای نظام تربیت معلم آلمان آن است که، داوطلبان معلمی، علاوه بر

دوره تحصیلی مورد نظر خود، باید در دو زمینه کسب تخصص نمایند یا دو موضوع درسی را به عنوان رشته تخصصی خود برگزینند. در طی دوره دانشگاهی، دانشجو معلمان با استفاده از ایام تعطیلی دانشگاهها مکلف آنده مدت ۸ هفته (۴ هفته برای هر موضوع تخصصی) از مدارس به تدریس عملی نیز بپردازند. به این ترتیب آموزش‌های دانشگاهی جنبه نظری می‌خواهد و به همین میزان، آموزش‌های مرحله دوم که بیشتر جنبه عملی در آنها حافظ است، از جنبه نظری نیز پرخوردار می‌باشد.

در مرحله دوم آموزش‌های پیش از خدمت معلمان که مدت ۲ سال به طول می‌انجامد، دانشجو معلم وقت خود را تقریباً به طور مساوی میان هر یک از دو موضوع تخصصی تقسیم می‌کند و بدین ترتیب به مدت یکسال هر یک از دو موضوع درسی را کانون توجه خود قرار می‌دهد در این دوره دانشجو معلمان $\frac{4}{5}$ وقت خود یعنی ۴ روز در هفته را صرف کارآموزی عملی در مدارس می‌کنند که معمولاً با ۸ ساعت تدریس در هفته همراه است و $\frac{1}{5}$ باقیمانده را به شرکت در سمینارها و کلاس‌های درسی که به وسیله مرکز تربیت معلم مربوطه پیش‌بینی شده است، اختصاص می‌دهند، در جمهوری فدرال آلمان مدارس خاصی برای طی دوره کارورزی دانشجو معلمان (یا مدارس ضمیمه مرکز تربیت معلم) وجود ندارد و انتخاب مدرسه محل کارورزی معمولاً به عهده استاد راهنمای دانشجو است. سمینارها یا کلاس‌هایی که به مدت یک روز در هفته در طول دو سال مرحله دوم آموزش پس از خدمت برگزار می‌شود و دانشجو معلمان در آن شرکت می‌کنند، شامل سه دسته است که دسته اول بیشتر جنبه نظری و دو دسته بعدی جنبه عملی دارند.

- سمینارهای اصلی که به لحاظ موضوعی به درس‌های عمومی تعلیم و تربیت مانند سازمان مدارس، قوانین آموزش و پرورش و مدیریت مدرسه، مربوط است و عمده‌ترین به صورت سخنرانی ارائه می‌شود.

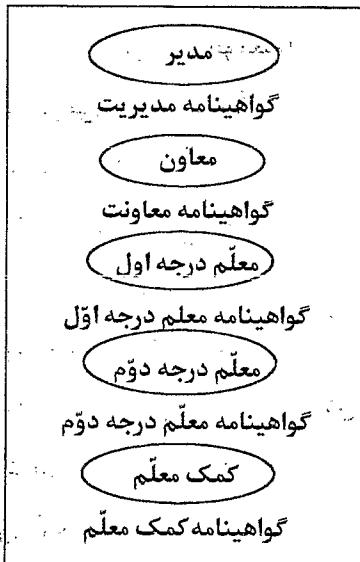
- سمینارهای گروهی که به لحاظ موضوعی مربوط به مباحث خاصی است که دانشجو معلم احسان می‌کند در آن زمینه به اطلاعات و مهارت‌های بیشتری نیازمند است.

- سمینارهای تخصصی که به لحاظ موضوعی به مباحث آموزشی رشته تخصصی داوطلب مربوط می‌شود. برنامه آموزش مرحله دوم تربیت معلم پیش از خدمت، انعطاف‌پذیری‌بوده در پرتو سیاستها و برنامه‌های تازه، همچین شرایط و اوضاع حادث شده اجتماعی، موردن تجدید نظر و بازسازی قرار می‌گیرد.

تربیت معلم در کره جنوبی:

در کره جنوبی به معلمان براساس شایستگی و حس تعهد آنان گواهینامه معلمی اعطا می‌شود. هر یک از گواهینامه‌ها براساس ضوابط مندرج در قانون آموزش و پرورش این کشور طبقه بندی شده است طبقه بندی معلمان به قرار زیر است.

معلمان سطح اول و دوم

آموزش معلمان در کره جنوبی:

معلمان کره جنوبی در کالج‌های تربیت معلم، کالج‌های علوم تربیتی و دانشکده‌ی یا پیش‌علوم تربیتی کلیه کالج‌ها و دانشگاه‌هایی که دوره‌های تربیت معلم نیز دارند، آموزش می‌بینند. معلمان پیش دبستان: اکثر معلمان پیش دبستان در مدارس عالی حرفه‌ای آموزش می‌بینند.

معلمان ابتدایی: اکثر معلمان ابتدایی در یازده کالج تربیت معلم این کشور آموزش می‌بینند از سال ۱۹۸۵ تا کنون بخشنامه آموزش ابتدایی دانشگاه ملی آموزش و پرورش که هر ساله ۱۲۰ معلم ابتدایی تربیت کرده است. افزون براین فارغ‌التحصیلان دانشگاه هنان که در رشته آموزش ابتدایی، تخصصی می‌کنند نیز گواهینامه معلمی برای دوره ابتدایی دریافت می‌کنند. در سال ۱۹۸۱، مراکز تربیت معلم دو ساله به کالج‌های تربیت معلم ۴ ساله ارتقا یافته‌اند. سال ۱۹۸۵ نیز این کالج‌ها با تشکیل کلاس‌های شبانه‌روی کلاس‌های دوره‌ای، معلمانی را که دارای مدرک فوق دیپلم بودند، آموزش ضمن خدمت‌داده و تجهیز آنان مدرک لیسانس اعطای نمودند. آموزش ضمن خدمت معلمان در کره جنوبی پنج نوع است:

- ۱- آموزش برای اعطای گواهینامه معلمی
  - ۲- آموزش عمومی
  - ۳- آموزش تخصصی
  - ۴- آموزش ویژه
  - ۵- آموزش برون مرزی
- که با توجه به ارتباط موضوعی آنها تنوع آموزش ویژه می‌پردازیم.
- آموزش ویژه: آموزش بلندمدتی است که یک تا دو سال پهلوی می‌انجامد، این دوره که در داخل و خارج کشور تشکیل می‌شود، از سوی وزارت آموزش و پرورش و یا همکاری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی این کشور انجام می‌گیرد هر ساله دانشگاه ملی تربیت معلم کره، ۳۴۳ معلم ابتدایی و متوسطه در دوره کارشناسی وارشید تعلیم می‌دهد.
- تربیت معلم در جمهوری چک:**
- در جمهوری چک نظام آموزش معلمان پایه‌ی جداول یتواند به اهداف زیر، چامه عمل پیوшуند:
- الف- ایجاد امکانات برای مدارس به منظور گسترش شایستگی‌های حرفه‌ای و شخصی معلمان در سطح دانش جامعه، طبیعت، فرهنگ و ایجاد آمادگی حرفه‌ای در معلمان برای انجام

وظایف شخصی.

ب: کمک به مدارس و کارکنان آن برای تطابق با تغییرات ناشی از دگرگونیهای محیط اجتماعی - اقتصادی و نظام آموزش و پرورش.

ج - فراهم آوردن امکانات برای دولت به منظور استفاده از آموزش مداوم به عنوان ابزاری جهت اجرای سیاستهای آموزشی.

وزارت آموزش و پرورش جمهوری چک ۶ مرکز تربیت معلم تأسیس کرده است پراگ^۱، پیلسن^۲، چک باد^۳، جوایس^۴، هرادک کرافل^۵ و کاروینا^۶. یک مرکز آموزش مداوم معلمان در دانشگاه ماساریک واقع در برونو تأسیس شده و فعال است، که طبق توافق وزارت آموزش و پرورش وظیفه مشابهی چون مراکز تربیت معلم به عهده دارد.

دوره آموزش حرفه معلمی در نظام مدارس منطقه‌ای به صورت دوره‌های دانشگاهی است به استثناء تربیت مری کودکستان که در مدارس متوسطه تربیت معلم انجام می‌گیرد، آموزش حرفه معلمی بر حسب شرایط تخصصی متفاوت است به عبارت دیگر نوع آموزش معلمان بستگی به سطح مدرسه‌ای دارد که آنان پس از فارغ التحصیلی باید در آن تدریس نمایند. معلمان مدارس ابتدایی: یک دوره تحصیلی چهار ساله را طی نموده و مدرک کارشناسی ارشد دریافت می‌نمایند، این معلمان در یکی از دانشکده علوم تربیتی به تحصیل می‌پردازند آنان صلاحیت تدریس دروس عمومی با تخصص در موسیقی، هنر یا تربیت بدنی و گاهی زبان خارجی را کسب می‌کنند.

معلمان مدارس استثنایی: باید برای ورود به این حرفه یک دوره چهار ساله و گاه پنج ساله، کارشناسی ارشد را در برخی واحدهای آموزشی طی نمایند هر یک ساله به رغم ارزیابی مالی و وضعیت بحرانی معلمان، همچنان علاقه بیشتری نسبت به رشته‌های معلمی نشان داده می‌شود. براساس یافته‌های جدید، انگیزه اصلی انتخاب این رشته‌ها، علاقه به کار با کودکان است.

1) Prague

2) Pilsen

3) Ceske Bud

4) Jovice

5) Haradec Kralov

6) Karvina

تحقیقات انجام شده توسط وزارت آموزش و پرورش بیانگر آن است که، هر ساله تقریباً از ۳۰۰ فارغ التحصیل جدید حدود ۲۵۰۰ آنها (نفر) در مدارس مشغول به کار می‌شوند. بنابراین به طور متوسط هر مدرسه ابتدایی، متوسطه و استثنایی یک فارغ التحصیل جدید را در هر سه سال می‌پذیرد. تربیت معلم دانش آموزان ناشنوا در انگلستان هر ساله بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ فارغ التحصیل جدید را در اختیار دارد. هر میزان از ناشنواپی ابیامدهای اجتماعی و آموزشی خاصی دارد؛ در انگلستان بیشتر دانش آموزان ناشنوا تجایل دارند که در مدارس عادی به تحصیل مشغول شوند، بعضی از این مدارس دارای اتاق مرجع بوده و معلمان ناشنوا خدمات اضافی را در اختیار دانش آموزان فراگیر قرار می‌دهند. معلمین دانش آموزان ناشنوا ممکن است به عنوان عضوی از تیم توان بخشی در بیمارستانها و مرکز بهداشتی فعالیت نمایند و کومهای کاری کاشت جلazon داشته‌اند به وسیله تیمی، هر کب از معلم کودکان ناشنوا، درمانگر، گفتار و زبان و متخصص شناوری شناسی، آموزش می‌بینند.

معمولآ برای کسانی که می‌خواهند معلم این کودکان شوند امکاناتی فراهم است تا قبل از انتخاب شغل آینده، افراد بتوانند از مدارس استثنایی و مرکز نگهداری ناشنوايان، بازدید به عمل آورند. به منظور تدریس در مدارس ناشنوايان بایستی معلمان صلاحیتهاي لازم را کسب نموده و تجربیات کلاسدهزی قبلى هم داشته باشند، همه معلمان دانش آموزان ناشنوا آموزش‌های ویژه را فراگرفته و به صلاحیت‌هایی رسیده باشند. چهار روش برای کسب صلاحیت معلمی در انگلستان وجود دارد که سه دوره لیسانس آن شیاهتهای زیادی به هم دارند.

- دوره فوق لیسانس: که شامل مطالعات تخصصی و انجام تدریس عملی می‌باشد.
- دوره لیسانس: برنامه معلمی دوره لیسانس شامل مطالعات تخصصی و تجربی و تمرین معلمی می‌باشد و در نهایت به احرار شرایط معلمی صلاحیت دار می‌انجامد. دوره سه تا چهار سال طول می‌کشد.

استخدام برای فارغ التحصیلان لیسانس: داشتن سن ۲۴ سال، مدرک تحصیلی؛ و سابقه تدریس ضروری بوده و طول دوره یکسال می‌باشد و دانشجویان ضمن کار در مدرسه، مشغول تحصیل هم می‌شوند.

استخدام مری: کسانی در این طرح می‌توانند شرکت کنند که مدرک تخصصی نداشته‌اند. دو سال از دوره متوسطه را به پایان رسانیده باشند؛ متقداضیان با پایستی ۲۴ سال سن داشته و تجربیات کلاسی مرتبط را گذرانده باشند، دوره آموزش دو سال به طول می‌انجامد و دانشجویان ضمن خدمت، تحصیل نموده و مطالعات خود را ادامه می‌دهند. کودکان ناشنوایا بایستی توسط معلمانی شایسته و کارآمد آموزش ببینند.

معلمان کودکان ناشنوایا بایستی شرایط زیر را دارا باشند.

- ۱- کارآمدی یعنی معلم توانمند کسی است که دانسته‌های خود را به خوبی منتقل نماید.
- ۲- به خوبی صحبت کند و در ارتباطات اجتماعی حرکت لبهای او به راحتی قابل تشخیص باشد همچنین وی باید:

- قبل از آموزش معلمی با کودکان و نوجوانان ناشنوایا دیدار نموده و آنها را بشناسد.
- نگرش مثبتی نسبت به افراد ناشنوایا داشته باشد
- کسب مهارت‌های زبان اشاره و دریافت مدارک لازم
- احترام به دانش آموزان و ارتباط مناسب با آنها
- داشتن نگرش شکل یافته و متعادل نسبت به روش‌های مختلف آموزش دانش آموزان ناشنوایا
- بازشناسی نیازهای فردی، زمینه‌های فرهنگی و اخلاقی دانش آموزان ناشنوایا و خانواده‌هایشان

- نگرش مثبت نسبت به همکاری با والدین و مشارکت آنها در برنامه آموزشی بعد از کسب صلاحیت معلمی، وی یک تاسه سال تجربه نیاز دارد تا دیپلم آموزش کودکان ناشنوایا را دریافت نماید در هر حال مدارک تمامی مراکز بایستی پس از تأیید مؤسسه به تأیید

می‌سیسه مرکزی تربیت معلم هم برسد.
دوره‌های فشرده تحصیل برای معلمان به صورت مأموریت تحصیلی امی باشد ولی بعضی از فعلمان هم ممکن است که شهریه پرداخت نمایند، اگر فعلمان ناشنوایان در انگلستان تحصیل حین خدمت را انتخاب می‌نماید، در اسکاتلند افرادی اگذراندچ یک دوره یکساله معلم می‌شوند، انجمن ملی ناشنوایان، بورساهای تحصیلی را معمولاً در اختیار افراد علاقمند به تدریس به ناشنوایان قرار می‌دهد.

دوره‌های تمام وقت تحصیل برای معلمی کودکان ناشنوایی نیمه شنواسته دانشگاه بیرمنگام؛ دانشکده علوم تربیتی برای یافته‌های یکساله منتهی به مدرک پژوهش یا افراد می‌توانند خود را در رشته‌های آموزش استثنایی و آموزش کودکان ناشنوایان بگذرانند، این دوره‌ها برای همه معلمان صلاحیت دار آزاد بوده ولی به طور طبیعی فرد نبایستی کمتر از دو سال تجربه معلمی داشته باشد.

دانشگاه منچستر: در دانشگاه منچستر در مرکز روابط انسانی و ناشنوایی، دیپلم دانشگاهی مطالعات پیشرفته در آموزش کودکان با ضایعه شنوازی داده می‌شود.

دوره‌های پاره وقت
دانشگاه بیرمنگام؛ مدرسه تعلیم و تربیت برنامه دو ساله آموزش از راه دور که منجر به کسب مدرک فوق لیسانس آموزش استثنایی و آموزش کودکان ناشنوایی شود را، دارد، مانند دوره تمام وقت، شرکت در این دوره هم برای معلمان صلاحیت دار آزاد بوده ولی به طور معمول سابقه کار نبایستی از دو سال کمتر باشد.

دانشگاه ادینبورگ: در دانشگاه ادینبورگ دوره پاره وقت که به دریافت مدرک فوق لیسانس می‌انجامد وجود دارد.

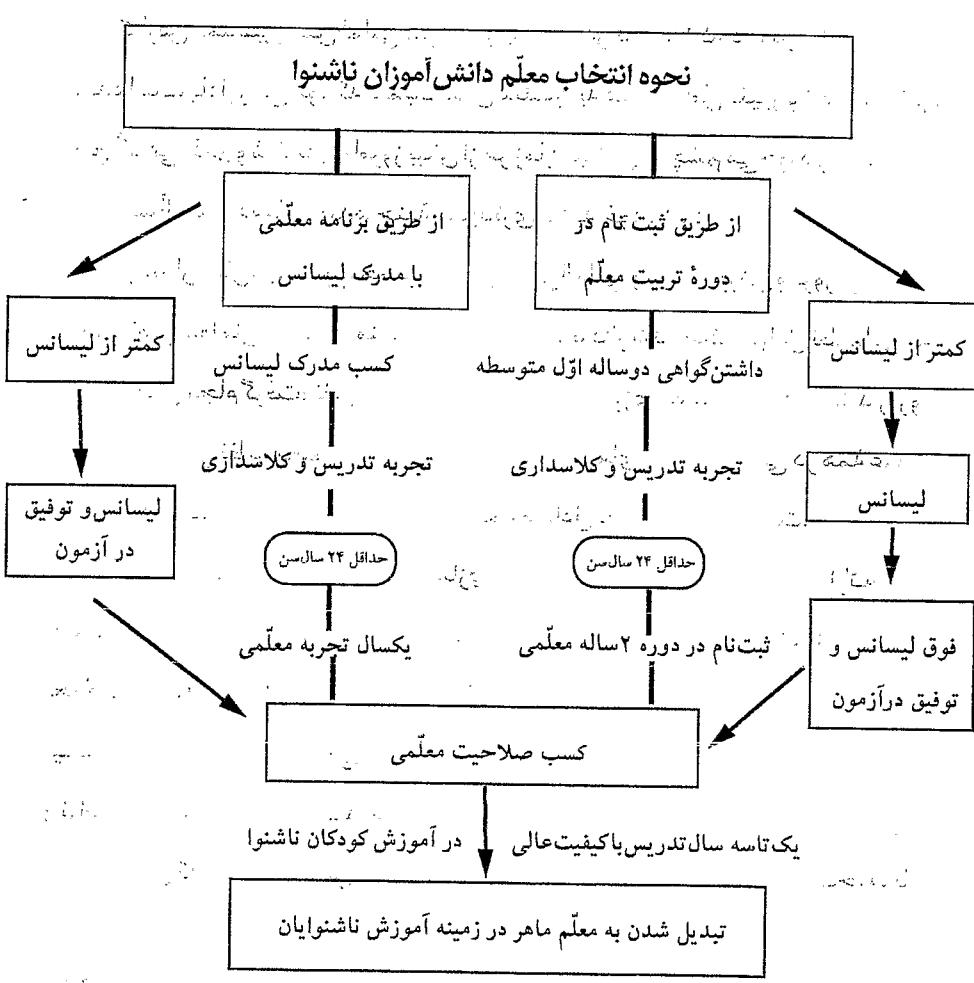
دانشگاه هرفورد شایر: این دانشگاه به فارغ التحصیلان مدرک فوق لیسانس آموزش کودکان با ضایعه شنوازی، ارائه می‌دهد که به دو صورت تمام وقت و پاره وقت اجرا می‌گردد.
دانشگاه لیدز: در دانشگاه لیدز دوره‌های دو ساله که منتهی به دیپلم پیشرفته آموزش

ناشنوایان می‌شود، وجود دارد. آموزش‌های این دانشگاه به صورت آموزش از راه دور به کسب و پذیرک تحصیلی می‌انجامد.

دانشگاه منجستو به مرکز ازوابط انسانی و ناشنوايی اين دانشگاه، دوره‌های دو ساله پاره وقتی وجود دارد که منجر به کسب دپلم دانشگاهی در زمینه آموزش کودکان با ضایعه شنوایی می‌گردد، در آین دانشگاه همچنین دوره‌های دو ساله آموزش از راه دور برای معلمین کودکان ناشنوا و دیگر معلولیتهای حسی ارائه می‌گردد.

دانشگاه آگسفور دیپلرک فوق لینلائیشن مطالعات ضایعات شنوایی ترا با همکاری مرکز دیگرسی به فارغ التحصیلان اعطای می‌کند این مرکز به صورت تمام وقت و پاره وقت از این عرض دو سال و بزرگ کسانی که همچهلها یک بیان تجربه‌گاری هم داشته باشد گواهینامه فوق لینلائیشن پیش از فارغ التحصیلی اعطای می‌کند.

دانشگاه آگسفور دیپلرک در سال ۱۹۷۰ به عنوان یک مرکز ارشاد و توانمندی در زمینه شنوایی و سمعی در ایران تأسیس شده است. این مرکز در زمینه ارشاد و توانمندی در زمینه شنوایی و سمعی در ایران تأسیس شده است. این مرکز در زمینه ارشاد و توانمندی در زمینه شنوایی و سمعی در ایران تأسیس شده است. این مرکز در زمینه ارشاد و توانمندی در زمینه شنوایی و سمعی در ایران تأسیس شده است.

ابتکارات و تجربیات تازه در حوزه آموزش پیش از خدمت معلمان در کشورهای مختلف
گزارش کمیسیون بین‌المللی آموزش و پرورش در قرن ۲۱ که در سال ۱۹۹۶ به چاپ رسیده است، یادآور می‌شود که «همیث نقش معلمان به عنوان عامل تغییر و تحول، بالا بردن سطح آگاهی، فهم و شکیبایی، امروز پیش از هر زمان دیگری به چشم می‌خورد و محتمل است که این مسئله در دهه‌های آینده، جنبه جدی‌تری نیز به خود بگیرد.

در همان سال، چهل و پنجمین کنفرانس بین‌المللی وزارت آموزش و پرورش با هدف «تقویت نقش معلمان در جهان متحول کنونی» در زنوب‌گزار شد. بحث و تبادل نظرهایی که در طی کنفرانس انجام گرفت، تغییرات مهمی را که جوامع امروزی دستخوش آن هستند را روشن ساخت، تحولاتی نظیر حضور و ورود پر قدرت تکنولوژی‌های نوین اطلاعاتی در همه عرصه‌ها، چهانی شدن اقتصاد، رشد و تکاملی که در همه مشاغل به وقوع پیوسته است.

این جریانات به نوعی، موجب بازسازی اساسی در نظامهای آموزشی و ارائه تعریف جدیدی از نقش معلمان چه به عنوان ایجادکنندگان تجول و چه به عنوان نیروهای محرك این تحولات، شده است. موضوعات مربوط به کیفیت آموزش و کیفیت معلمان، بار دیگر در اجلاس بیست و نهمین کنفرانس عمومی یونسکو محور توجه بوده است اجلاس مذکور در ماههای اکتبر و نوامبر سال ۱۹۹۷ تشکیل شد. هیأت‌های اعزامی در کنفرانس اخیر، بر ماهیت چند ارزشی نقش معلمان که قابلیت تدریس و آموزش رسمی و غیررسمی را برای آنها فراهم ساخته، تأکید کردند.

امارات متحده عربی: آموزش‌های خارج از دانشگاه برای واجد شرایط شدن معلمان سطوح ابتدایی

معلمانی که آموزش پیش از خدمت را می‌گذرانند، پس از اتمام دوره تحصیل و اخذ مدرک به دانشگاه وارد می‌شوند تا بتوانند دوره آموزشی خود را با تخصصی هماهنگ با انتخاب اولیه خود، تکمیل کنند. این برنامه مردانه جوان را به انتخاب حرفة معلمی ترغیب نموده و نظام آموزشی را از تعداد معنایه‌ی از معلمان تحصیلکرده، برخوردار نموده است. تجربه نشان داده

در عملکرد معلمان آموزش پایه که دوره آموزش دانشگاهی خود را به پایان رسانیده‌اند، پیشرفت قابل توجهی، مشاهده شده است.

فنلاند «واحدهای آموزشی معلمان»

از دانشکده‌های علوم تربیتی، معلمان مدارش جامع و دوره دوم متوسطه در واحدهای دانشگاهی تربیت معلم، تعلیم می‌بینند. هر یک از این واحدهای آموزشی، دارای یک یا چند مدرسه برای تربیت معلمان و یا مدارسی برای تمرین معلمی و تحقیق می‌باشند: این مدارش شامل مدارش جامع دوره اول و دوره دوم متوسطه و کن‌بغضی موارد هم مدارس پیش دبستانی می‌گردد.

فنلاند: آموزش معلمان کلاسی

آموزش معلمان در کلاس درس، درجه‌ای عالی - کارشناسی ارشد - و چند رشته‌ای است که با گذراندن ۱۶۰ واحد کسب می‌گردد. این دوره علاوه بر دروس مربوط به علوم تربیتی، شامل دروس پایه ذر مورد موضوعات متعدد و پیشرفته تا یکی دو موضوع و شریین به شرح زیر است (الف) ۱۵ واحد دروس عمومی ب) ۷۵ واحد اصول تعلیم و تربیت، ۲۵ واحد دروس پایه رشته‌های مختلف، ۳۵ واحد دروس تخصصی، ۳۰ تا ۳۵ واحد دروس انتخابی.

بلیز «طرح گواهینامه سه ساله همراه با تجربیات مدرسه»

این برنامه برای معلمان آزمایشی که واحد شرایط کافی نیستند، اجرا می‌شود این برتامه جدید به دو طریق می‌تواند دنبال شود (الف) تحصیل تمام وقت در دانشکده به مدت یکسال (مرحله اول)، که یک تا دو سال کارورزی در رشته موردنظر را نیز به همراه دارد. پس از کسب تجربیات عملی لازم، دانشجویان مجدداً به دانشکده برگشته و مرحله دوم آموزشی را که مدت آن یکسال است، دنبال می‌نمایند.

(ب) دوره آموزش دو سال و نیمه که از طریق یک برتامه بروز دانشگاهی انجام می‌گیرد (مرحله اول) این برنامه از طریق آموزش از راه دور گذرانده شده و متعاقب آن دوره یکساله تمام وقت در دانشکده برگزار می‌شود و دانشجو، مرحله دوم آموزش‌های خود را طی می‌نماید.

شایان ذکر است که معلمان پس از پایان موفقیت آمیز مرحله اول، اضافه حقوق دریافت کرده و در صورت موفقیت در مرحله دوم، باز هم اضافه کار دیگری به آنها پرداخت می شود.

مراکش «برنامه جدید در محتوى آموزش پيش از خدمت»

آموزش و تربیت معلمان در مراکش، در راستای تلاش برای ارتقای سطح معیارها و استانداردهای آن و نیز به منظور دستیابی به محتوى ضایعه مند، برای تأمین نیازهای تربیتی و آموزشی، مورد تجدید نظر اساسی قرار دارد. مسئله دیگری که مورد آزمایش قرار گرفته معرفی الگوهای آموزشی به منظور جلوگیری از بروز مسائل ناشی از جداسازی دروس و تأمین نیازهای کلی تربیت معلم است. بنابراین در برنامه های آموزش معلمان، تأکید بر مهارت هاست نه محتوا.

نقش پژوهشگاه آموزشی، بیش از پیش، به عنوان هسته اصلی آموزشی، شناخته می شود، با توجه به پیدایش تکنولوژی های نوین آموزشی، همچون کامپیوتر، و سایل کمک آموزشی سمعی و بصری، تأکید عمدۀ بر منافع آموزشی است که از این تکنولوژی ها عاید می شود. مراکز آموزشی تربیت معلمان، علاوه بر مواد و رشته های درسی و علوم تربیتی و نحوه تدریس، فعالیت ها و برنامه هایی را نیز به منظور آگاه سازی معلمان آینده از محیط زیست، مسابیل چند فرهنگی و چندگانه ای اخلاقی و معنوی حرفه معلمی، ترتیب داده اند.

فرانسه: «برداشتی که از تربیت معلمان در مؤسسات دانشگاهی تربیت معلم وجود دارد»

تأسیس مؤسسات دانشگاهی تربیت معلم، موقعیتی بود تا توجه دوباره ای به آموزش معلمان و برنامه های درسی این دوره، معطوف شده و چارچوب های آن، لاقل برای مقطع ابتدایی، مشخص شود. این چارچوب، از طریق مهارت های لازم و در ارتباط با محتوى آموزشی و مهارت های تدریس تعیین می شود.

برای معلمان آینده دبستان، هدف، جهانی شدن آموزش هاست. فلسفه تربیت معلم، که توسط این مؤسسات تدوین شده، بر مبنای دروسی نظری که در این مؤسسات آموزش داده می شود و همچنین کار عملی دانشجویان در کلاس های درس استوار است. از این رو مبنای کار

مراکز تربیت معلم، بر شبکه‌ای از مدارس ابتدایی و متوسطه، دانشکده‌ها و یا مکان‌هایی که در آن، این جنبه مهم آموزش‌ها (جنبه عملی) را می‌توان انجام داد، قرار دارد.
لایه‌سازی همین ارزیبینی نقش مدرسین تربیت معلم کله به صورت سیار در مدارس کار می‌کنند، بسیار مهم به نظر می‌رسد. هر یک از مراکز تربیت معلم پژوهانه‌های آموزشی خود را مطابق چارچوب مریوط به روشنی و زمانبندی کلاس‌های تغییرهای اکه با نیازهای آنان انطباق داده شده، تنظیم می‌کنند. به عبارت دیگر برنامه درسی، براساس نیاز افرادی که تحت آموزش قرار می‌گیرند، انواع کلاس‌ها و مدارسی که معلمان تازه کار در آن‌جاکلر می‌کنند، تنظیم می‌شود.

تریبیت معلم در ایران:

تریبیت معلم در ایران قبل از انقلاب اسلامی

پس از تأسیس دارالفنون در سال ۱۲۲۹ شمسی و ایجاد و گسترش مدارسی‌های قبلی میثیریه، رشدیه، ادبی، سادات، اسلام، اقدسیه، علمیه، کمالیه، مروت، سلطانی، شرف، مظفریه، دانش، مدیریه، خیریه، و...، نیاز به معلم برای تدریس در مدارس، به ویژه معلمانی که با اصیول تعلیم و تربیت جدید آشنای باشند، به خوبی احساس می‌شده‌گزارش مدیرکل وزارت معارف و فواید عامه در سال ۱۲۹۰ شمسی، مؤید این امر ایست:

«تربیت اطفال مبتدی از اعمال مشکله است که باید به عهده اشخاص متخصص تفویض شود و مسلماً اگر شخصی از اصول تعلیم و تربیت بهره‌مند نشده باشد نمی‌تواند علم خود را به اطفال بیشتری بیاموزد هر قدر هم که در آن علم بخصوص، متبحر باشد»^۱. تشکیل کلاس خاصی برای تدریس اصول تعلیم و به منظور افزایش سطح سواد معلمان در دیبرستان دارالفنون در اوایل سال ۱۲۹۰ شمسی اولین اقدامی است که در زمینه تربیت معلم صورت گرفته و اصول اولیه تربیت اطفال در آن مطرح شده است. به موجب قانون مصوب اردیبهشت ماه ۱۲۹۰ شمسی، برای اولین بار مجوز اعزام ۳۰ نفر جهت ادامه تحصیل به خارج از کشور صادر شد که از این تعداد ۸ نفر به منظور تحصیل در علوم و فنون نظامی، ۷ نفر مهندسی و ۱۵ نفر برای معلمی (رشته تعلیم و تربیت) انتخاب شدند.

دارالملعین مركزی (دارالملعین و دارالملعمات)

یکی از اقدامات مهمی که در راه تربیت و تأمین معلمان مدارس ابتدایی و متوسطه در سال ۱۲۹۷ شمسی صورت گرفت، تأسیس نخستین مرکز تربیت معلم به نام دارالملعمین مرکزی بود که ریاست آن را «ابوالحسن فروغی» و معاونت آن را «اسمعیل مرات» بر عهده داشتند. دارالملعمین مرکزی دارای دو شعبه ابتدایی و عالی بود که هر کدام یک هیأت اداری داشتند. این مرکز دارای نظامنامه‌ای مشتمل بر ۳۲ ماده بوده است که در آن شرایط پذیرش داوطلبان شغل

(۱) سالنامه معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه ۲۹ - ۱۳۲۸ قمری.

علمی، رشته تحصیلی، برنامه‌های درسی، سازمان و تشکیلات اداری، مقررات اضباطی اداری و امتحانی، نوع مدرک تحصیلی، میزان بودجه و کیفیت هزینه آن (بودجه دارالمعلمین در ماه ۱۰/۰۰۰ و در سال ۱۲۰,۰۰۰ ریال بوده است) و بالاخره شوزای آموزشی مرکز و چگونگی ارتباط با وزارت خانه، مورد بحث قرار گرفته است.

در ماده ۱۱ این نظامنامه آمده است که: «دارالمعلمین مرکزی مدرسه‌ای است دولتی و مجانی در تحت اداره وزارت معارف که برای تعلیمات ابتدائی و حد معینی از تعلیمات متوسطه، معلم تربیت می‌کند و به این نظر منقسم به دو شعبه می‌باشد، یکی شعبه ابتدائی و دیگر شعبه عالی. همچنین در ماده ۸ آمده است که: «هیأت اداره دارالمعلمین مرکزی مركب است از رئیس، ناظم، دفتردار، در صورت لزوم یک نفر کتابدار و یک نفر طبیب مخصوص...» در ماده ۱۶ آمده است که:

«رئیس دارالمعلمین باید کمتر از ۳۵ سال سن نداشته باشد و دارای رتبه معلمی در شعبه عالی دارالمعلمین و یا مدارس عالیه دیگر یا صاحب آثار مهمه علمی و ادبی باشد.»

در ماده ۲۸ در ارتباط با نظم داخلی آمده است که: «نظم داخلی و روابط معلمین و اعضای مدرسه با متعلمین باید به نحوی باشد که متعلمین را به جرأت و راستی و امانت‌داری و وقار و متنانت و عزت نفس و شرافت و مهربانی و حسین تکلم و ادب و قیدیه انجام وظیفه و تکلیف و وارستگی از عموم آیشهای زشت و مبودی و ساپر شرایط لازمه برای معلمین و پریان اطفال و جوانان عادت دهد و طریق رفتار معلم را با متعلم عملأ به ایشان بیاموزد. به همین نظر تنبیهات بدینی به کلی ممنوع و اولین درجه یک نصیحت خصوصی و آخرین درجه اخراج قطعی است، در مقابل، هیچگونه فساد اخلاقی معقو نخواهد بود.»

- شرایط تحصیلی برنامه درسی شعبه ابتدائی
شرایط اساسی ورود به این شعبه، داشتن گواهینامه شش ساله ابتدائی بود که دانش‌آموzan آن پس از طی ۳ سال تحصیل، فارغ التحصیل می‌شدند، برنامه درسی شامل برنامه‌های تکمیل تعلیمات ابتدائی، طرز تربیت اطفال و روشن تعلیم در دوره ابتدائی بوده است

که بنا به ضرورت به صورت علمی و عملی انجام می شد.
دوره آموزش نظری ۲ سال بود که سال آخر به آموزش عملی، اختصاص داشت و به فارغ
التحصیلان این دوره تصدیق نامه معلمی، در مدارس ابتدایی، اعطای گردید.

تریبیت و تأمین معلمان زن

همزمان با تأسیس دارالملعمنین مرکزی که در آن معلمان مرد تربیت می شدند، نیاز به
تربیت و تأمین معلمان زن جهت تدریس در مدارس دخترانه احساس شد، لذا دارالملعمنات، به
نظمت خانم «نشاط السلطنه» دختر مرحوم «صفی علیشاه» تأسیس شد که وزارت معارف اداره
آن را به طور مستقیم بر عهده گرفت. در آمار رسمی (احصائیه) سال ۱۳۰۴، تعداد دانش آموزان
دارالملعمنین را ۲۶۵ نفر اعلام نموده که به وسیله ۲۵ معلم تدریس شده‌اند.

دارالملعمنین اکابر

به منظور افزایش سطح دانش معلمان و ایجاد مهارت در فن تدریس، شورای عالی معارف
در جلسه ۷۳ مورخ ۱۳۰۶/۱/۱۶ اساسنامه دارالملعمنین شبانه اکابر را تصویب نمود. هدف
اساسی از تأسیس این مرکز، رفع نقاچیص تعلیمی و تحصیلی معلمنین مدارس ابتدایی عنوان شده
است.

در ماده ۱ آن آمده است که:

«در هر یک از دارالملعمنینهای شبانه اکابر برای مدت ۱ سال مواد ذیل، پروگرام جداگانه در
حدود تحصیلات دوره اوّل متوسطه تدریس خواهد شد: فارسی، حساب، هندسه، جبر، تاریخ،
جغرافی، فیزیک، شیمی، تاریخ طبیعی و فن تعلیم و تربیت».

در ماده ۲ آمده است که:

«عموم معلمنین مدارس ابتدایی به استثنای کسانی که سن شان متتجاوز از ۵۰ سال است، یا
دارای دیپلم دارالملعمنین باشند، مکلفند در مدارس مذبور برای تحصیل حاضر شوند».

در ماده ۵ آمده است که:

کسانی که در امتحانات رد شوند از شغل معلمی معاف خواهند بود.

دارالملّمين ابتدائي ولایات و ایالات

به منظور تأمین معلمان مدارس ابتدائي استانها و شهرهای ایران، اساسنامه دوره تحصیلات فنی دارالملّمين ابتدائي ولایات و ایالات در جلسه ۹۳ شورای عالی معارف مورخ ۱۳۰۶/۷/۱۹ به تصویب رسید.

این اساسنامه براساس قانون مصوب ۱۳۰۶ تهیه شده است. دو ماده مهم این اساسنامه که از شرایط اصلی پذیرش داوطلبان بوده است، عبارتند از: ماده ۱ «دوره تحصیلات کلاس فنی دارالملّمين ابتدائي ولایات و ایالات یک سال خواهد بود».

ماده ۲ داشتن شهادت نامه دوره اول متوسطه، دارا بودن حداقل ۱۷ سال سن، عدم ابتلاء به امراض مسریه و...» در این اساسنامه مواد درسی و ساعت‌های لازم برای هر یک، برنامه تفصیلی، زمان آموزش و برنامه کارورزی و مقررات امتحانی مورد بحث قرار گرفته است. به کسانی که در امتحانات موفق می‌شدند گواهی فارغ التحصیلی «ملّمی» اعطا می‌شد.

دارالملّمين عالی^۱

به منظور گسترش دبیرستانها و تربیت و تأمین دبیران موردنیاز آن - که تا سال ۱۳۰۷ به وسیله دارالملّمين مرکزی صورت می‌گرفت - اساسنامه و برنامه دارالملّمين عالی در یکصد و چهل و هشتین جلسه شورای عالی معارف در مهرماه ۱۳۰۸ به تصویب رسید. در ماده ۱ آن آمده است:

دارالملّمين عالی مرکزی مشتمل بر دو قسمت خواهد بود، قسمت ادبی و قسمت علمی. قسمت ادبی شعبه فلسفه و ادبیات و شعبه تاریخ و چگرافیا می‌باشد. قسمت علمی شامل ۳ شعبه فیزیک و شیمی، تاریخ طبیعی و ریاضیات خواهد بود.

همچنین در ماده دوم آن آمده است: «دوره تحصیلات دارالملّمين عالی ۳ سال است». شایان ذکر است که در این مرکز از معلمان فرانسوی نیز استفاده می‌شد.

۱) دارالملّmins مرکزی به دارالملّmins عالی، سپس به دانشسرای عالی و بعداً به دانشگاه تربیت معلم تبدیل شد.

جایگاه علوم تربیتی در دارالعلمین عالی

- از جمله دروسی که در دارالعلمین مرکزی، شبانه، ایلات و ولایات و دارالعلمین عالی موردن توجه قرار گرفته است دروس علوم تربیتی است طبق اساسنامه مصوبت شورای عالی معارف تدریس علوم تربیتی در دارالعلمین عالی از اول مهرماه ۱۳۱۱ شمسی معمول گردیده و دانشجویان هر یک از شعب پنجگانه چنانچه داوطلب شغل معلمی بودند، باید علاوه بر تحصیل در شعبه خود، مواد علوم تربیتی را به شرح زیر فراگرفته و امتحان می‌داشتمان:
- معرفت النفس از لحظه تربیت
  - فلسفه تربیت
  - علم اجتماع از لحظه تربیت
  - تاریخ تعلیم و تربیت
  - مبانی تعلیمات متوسطه
  - اصول تعلیم و تربیت

دانشجویان مختار بودند که این مواد را یا در طرق سال به صمیمه مواد رسمیه تخصصی خود، و یا در مدت ۱ سال به طور مستقیم گذرانند. براساس قانون ۲۱ آذر ۱۳۰۸ کسانی که دروس علوم تربیتی را با موقیت می‌گذرانند، با رتبه ۴ اداری و در غیر این صورت با رتبه ۳ اداری به خدمت پذیرفته می‌شدند. فارغ التحصیلان دارالعلمین عالی، عهده‌دار تدریس دروس فیزیک، شیمی، ریاضی، طبیعی، فلسفه، آذیتات فارسی، تاریخ و جغرافیا می‌شدند.

قانون اعزام محصل به خارج و تأمین کارشناسی و مدوسان مورد نیاز

به منظور تأمین نیروی انسانی در رشته‌های علمی، فنی و علوم تربیتی، قانون اعزام محصل به خارج از کشور در سال ۱۳۷۰ شمسی، تصویب گردید و به موجب آن دولت موظف شده که تا ۶ سال هر سال حلاقل یکصد دانشجو جهت فراگیری فنیون و علوم ریاضی، طبیعی، پزشکی، مهندسی و تعلیم و تربیت، از طریق آزمون از میان فارغ التحصیلان دبیرستانهای انتخاب و برای ادامه تحصیل به دانشگاههای معتبر کشورهای اروپائی اعزام دارد. شایان ذکر است که

براساس این قانون ۳۵٪ از دانشجویان اعزامی می‌باشد در رشته معلمی تحصیل می‌نمودند.

قانون استخدام فارغ التحصیلان دارالمعلمین عالی

به منظور تنظیم امور استخدامی معلمان، و ایجاد جاذبه لازم برای گرایش افراد بیشتری به خدمات معلمی، قانون استخدام فارغ التحصیلان دارالمعلمین عالی در ۱۳۱۲ آذرماه ۸۷ به تصویب رسید، که براسانش آن دارندگان لیسانس دارالمعلمین عالی از امتیازات خاصی برخوردار می‌شوند: طبق این قانون فارغ التحصیلان در بدرو استخدام با رتبه ۴ استخدام شده و رتبه‌های بعد را نیز سریعتر از سایر مستخدمان دولت که با رتبه ۳ استخدام شده بودند، طی می‌گردند؛ وزارت معارف در این قانون مکلف شده بود فارغ التحصیلان دارالمعلمین عالی را در دبیرستانهای دولتی به خدمت بگمارد و مدام که وزارت معارف به این فارغ التحصیلان نیاز دارد، دولت نمی‌توانست در هیچ یک از ادارات خود آنان را به خدمت بپذیرد.

همچنین در این قانون مقرر شده بود که به اموزگاران و دبیران، حق تأهل، حق مستکن و فوق العاده خارج از مرکز نیز پرداخت شود. گفته شده است که مفاد این قانون و اجرای آن موجب شدن ترا بهترین و معتقد‌ترین افراد وارد دارالمعلمین عالی شده، شغل دبیری معلم و متزلت شایسته‌ای بیانی، حقوق و مزایای دبیران از همه ادرات بیشتر شود. همچنین رئیس‌نهادی گسترش مراکز تربیت معلم در تهران و شهرهای مختلف فراهم گردید، به تخلوی که در سال تحصیلی ۱۳۰۷-۸ در تهران، آذربایجان، خراسان، اصفهان، کرمان، قزوین، رشت و گرگان، به ترتیب آمکانات یکی از انواع دارالمعلمین، دارالمعلمات، دارالمعلمین شبکه و دارالمعلمین عالی، دایر شد.

از قوانین مهمی که برای تربیت و تأمین معلمان مدارس ابتدایی و متوسطه در ایران وضع شده است، قانون تربیت معلم می‌باشد. این قانون در ۱۱ اسفندماه ۱۳۱۲ به تصویب رسید و به موجب آن دولت مکلف شد از اول فروردین ماه ۱۳۱۳ تا مدت ۵ سال ۴۵ باب دانشسرای مقدماتی و یک باب دانشسرای عالی دخترانه در تهران و در ولایات تأسیشی و دانشسرای عالی پسران را نیز تکمیل کند.

در ماده ۱۲ این قانون آمده است که:

«دانشسراهای مقدماتی و عالی باید شبانه روزی و مجانی باشند، لیکن تا زمانی که بنای کافی برای آن ساخته نشده است، وزارت معارف ممکن است موقتاً به صورت مدارس روزانه تأسیس نماید ولدی الاقتضاء به شاگردان آنها طبق مقررات خاص، خرج تحصیل بدهد.

در این قانون اصطلاحات آموزگار برای معلم دوره ابتدایی، دبیر برای معلم دوره متوسطه و استاد برای معلم مدرسه عالی و دانشکده و دانشگاه وضع شد. طبق مفاد این قانون از جمله شرایط ورود به دانشسراهای مقدماتی و تربیت دبیر برای دبیرستانها به عهده دانشسراهای عالی بوده است. یا تأسیسی و گسترش دانشسراهای مقدماتی، دارالمعلمین و دارالمعلمات، تعطیل شد و در سال ۱۳۱۳ دارالمعلمین عالی به دانشسرای عالی تغییر نام یافت با تأسیس دانشگاه تهران در سال ۱۳۱۳، دانشسرای عالی تهران تا سال ۱۳۳۸، عملأً استقلال خود را از دست داد و اداره آن تحت نظریت این دانشگاه ادامه یافت.

تأسیس مدارس ضیمه

براساس تبصره ۱ ماده قانون تربیت معلم «هر یک از دانشسراها یک دبستان یا یک دبیرستان ضمیمه خواهد داشت که شاگردان سال دوم در آنجا تمرین و ممارست نمایند. به فارغ التحصیلان دانشسرای عالی مدرک تحصیلی لیسانس در رشته مربوط و به فارغ التحصیلان دانشسراهای مقدماتی مدرک دیپلم دانشسرا اعطا می شد که از نظر استخدامی معادل دیپلم متوسطه بوده است. مدت تحصیل در دانشسراهای مقدماتی ۲ سال و در دانشسرای عالی ۳ سال بوده است.

اهداف تربیت معلم در دانشسراهای مقدماتی و عالی

شورای عالی معارف در جلسه ۲۸۲ هجری ۱۳۶۷ اعلام می دارد که هدف از تأسیس دانشسراهای مقدماتی در سراسر کشور اکمال (تمکیل) معلومات عمومی شاگردان و تربیت و آماده ساختن آنها برای فن آموزگاری است.

این شورا در اجلاس ۲۸۴ در اساسنامه و دستور تحصیلات دانشسرای عالی، وظیفه اصلی

این گونه مراکز را تربیت معلم و مدیر و مفتّش برای دانشسازی مقدماتی و دبیرستانها و اعضاي افني برای وزار معارف مى داند و مبنيدگر نمى گردد که برنامه هاي دانشسازی عالي، مى پايد با توجه به

این وظيفه تنظيم شود. چند نكته مورده توجه در برنامه ريزی آموزشی و درسي دانشسراهاي مقدماتي

۱- ۵ ساعت از وقت دانش آموزان دانشسراهاي مقدماتي به تفريح، نظافت، صرف غذا و ورزشهاي بدنی اختصاص داشت.

۲- فعالیت دانشسراها جز روزهاي تعطیل از ۸ صبح تا ۷/۳۰ بعداز ظهر بود.

۳- ۵ ساعت از وقت دانش آموزان جهت مطالعه شخصي و تهيه دروس برای دبیرستانهاي ضميمه و تدریس در آنها، اختصاص داشت.

۴- هر دو شنبه بعداز ظهر دانش آموزان مى پايس است به همراه مسؤولين خود بازدیدي از موسسات صنعتي، فلاحتي، موزه ها و... داشته باشد.

۵- برنامه هاي درسي دختران و پسران به تناسب وظايفي که در آينده در محيط کار و خانواده به عهده مى گرفتند نيز، تفاوت داشت به عنوان مثال کارهای دستی و فلاحتی برای پسران و کارهای خانگی از قبيل حیاطی، رختشویی، اطوکشی و آندکی با غيانی برای دختران در نظر گرفته شده بود.

۶- محتواي مواد درسي برخی از دروس مانند حفظ الصحفه بين دختران و پسران متفاوت بود.

۷- گنجاندن برنامه کارهای دستی او فلاحتی و قرائت شخصی و عملیات خارج از برنامه، در جدول فوق مبین دقت نظر بر قامي هر زمان، نسبت به نيازهای معلمان آينده و توجه به فلسفه شبانه روزی اين مراکز مى تواند باشد.

دانشسراهای مقدماتی ۲ ساله و برنامه درسی آن^۱

با تغییر نظام آموزش و پرورش در سال ۱۳۴۵ و ایجاد دوزه راهنمایی تحصیلی در سال ۱۳۵۰-۵۱، امکان پذیرش داوطلبان مدرک سوم متوسطه قدیم به دانشسراهای تحصیلی ۱۳۵۰ طبق اساسنامه مربوط وجود نداشت و از شوی دیگر پذیرش فارغ التحصیلان ذوزمه راهنمایی نیز در این مرکز ممکن نبود. لذا اساسنامه و برنامه دانشسراهای مقدماتی موزد تجدید نظر قرار گرفت و از سال ۱۳۵۵ اجرا شد. مدت تحصیل در این دانشسراهای سلطخانه و دارندگان مدرک دوم متوسطه (دهم) می‌توانست بدله این دوزه وارد شوند، و به فارغ التحصیلان، مدرک دیپلم در رشته آموزش ابتدایی اعطا می‌گزید. حداقل سن وزود ۱۶ سال و حد کمتر ۲۲ سال تعیین شده بود. این مراکز شبانه روزی بوده و برابر قانون الحقایق دو ماده به این تأثیس شده بود. این مراکز اموزان حقوق کارآموزی پیزدخالت می‌شوند؛ فعالیت‌ها این مراکز دانشسراهای مقدماتی و عالی، به گاراموزان حقوق کارآموزی پیزدخالت می‌شوند؛ این مراکز تا سال ۱۳۵۹ ادامه داشت و پس از آن منحل شد. حدود ۱۵٪ برنامه‌های افسوسی این مراکز به علوم تربیتی و روانشناسی ۶۰٪ به دروس عمومی و تدریس آنها، ۵٪ به امور تربیتی، هنری و تربیت بدئی و نخداد، ۱۰٪ به تدریس علمی و تدریس کتابهای فارسی اختصاصی داده شده بودند.

قانون الحقاق ۲ ماده به قانون اجازه تأسیس دانشسراهای مقدماتی و عالی مصوب خرداد ۱۳۵۴؛ متعاقب تصویب قوانین مختلف برای تربیت و تأمین معلم در ایران، نظیر قانون تربیت معلم مصوب اسفند ماه ۱۳۱۲ و قانون تعلیمات اجباری مصوب سال ۱۳۲۳، قانون الحقاق ۲ ماده به قانون اجازه تأسیس دانشسراهای مقدماتی و عالی مصوب سال ۱۳۱۲ تهیه و در خداد.

۱۳۵۴ به تصویب رسید. به موجب ماده ۱۸ الحقایق این قانون «وزارت آموزش و پرورش می‌تواند داوطلبان ورود به مراکز تربیت معلم را از قبیل مراکز تربیت مربیگوکد، دانشسراهای عشايری، مقدماتی، راهنمایی تحصیلی و دانشسرای عالی و هنرسرای مقدماتی و مراکز تربیت دبیر حرفه‌ای که در امتحانات ورودی قبول می‌شوند و یا هر موسسه آموزشی که از وزارت آموزش و

۱) از آنجا که ساختار نظام آموزش و پرورش ایران از سال تحصیلی ۱۳۴۵-۴۶ تغییر یافت و شامل ۵ سال ابتدایی، ۳ سال راهنمایی تحصیلی و ۴ سال متوسطه شد، لذا فارغ التحصیلان کلاس دوم متوسطه به دوره دو ساله دانشسراهای مقدماتی راه یافتند که پس از فراغت از تحصیل به آنان دیپلم کامل متوسطه اعطا می‌شد.

پرورش برای تربیت معلم، دانشآموز یا دانشجو معرفی می‌نماید، از تاریخ اشتغال به تحصیل به عنوان کارآموز در رشته‌ای که تحصیل می‌گشتند، پیدا شد و به آنان حقوقی برابر پایه یک گروه مربوط به مدرک تحصیلی لازم جهت ورود به رشته مورد نظر بپردازد. مشروط بزاینکه سن داوطلبان در موقع ثبت‌نام با احتساب دوران رسمی تحصیلی از ۱۸ سال کمتر نباشد.

به موجب تبصره ۱۲ این ماده، هزینه سرانه شبانه روزی داوطلبان تحصیل در دانشسراهای که به طور شبانه‌روزی اداره می‌شوند از حقوقی کارآموزی آنان کمتر خواهد بود. همچنین به موجب تبصره ۱۳ این مدت تحصیل کارآموزان در حکم استخدام آزمایشی محسوب شده و پس از انجام خدمت معادل دو برابر مدت تحصیل که در هر صورث کمتر از ۵ سال نخواهد بود جزء سابقه خدمت فارغ التحصیلان مزبور محاسبه خواهد شد. فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم باید دو برابر مدت سالهای تحصیلی خود را در وزارت آموزش و پرورش خدمت تأمینند. باز غیر این صورت موظفند حقوق کارآموزی را که در مدت تحصیل دریافت داشته‌اند به نسبت مدتی که تعهد خدمت خود را انجام نداده‌اند، به خزانه دولت واریز نمایند.

گرچه دانشسراهای مقدماتی و عالی از مهمترین مراکزی بوده‌اند که در آنها بپیشنهاد آموزگاران و دبیران از سال ۱۳۱۳ تا کنون تربیت شده‌اند، ولی بنا به تصورت، مراکز دیگری با روش‌های مختلف نیز برای تربیت و تأمین آموزگاران و دبیران و مرتبان به وجود آمده‌اند، این مراکز روش‌ها عبارتند از:

- ۱- دانشسرای تربیت بدنه
- ۲- تأمین مزبیان هنر و موسیقی مدارس
- ۳- تشکیل کلاس‌های کمک آموزگاری
- ۴- دانشسرای کشاورزی
- ۵- تربیت معلم دوسراله روستایی
- ۶- دانشسرای عشاپری
- ۷- مراکز تربیت معلم یک ساله
- ۸- دوره تربیت معلم حرفه‌ای پسزبان و دختران
- ۹- تأمین معلمان ابتدایی روستایی از طریق سپاه دانش
- ۱۰- تأسیس آموزشگاه تربیت معلم روستایی در دزفول
- ۱۱- مرکز تربیت معلم دینی

۱۳- دانشسراهای راهنمایی تحصیلی ۱۴- تربیت معلم کودکان استثنایی

۱۵- مراکز تربیت معلم دو ساله فنی و حرفه‌ای

۱۶- دانشسرای هنر

۱۷- انسستیتو مربيان هنر

۱۸- مرکز تربیت معلم روستایی معلولان

لرستان

روند توسعهٔ مراکز تربیت معلم در ایران تا سال تحصیلی ۱۳۵۵-۵۶

مطالعهٔ آمار دانشسراها و مراکز تربیت معلم از سال تحصیلی ۱۳۱۲-۱۳ تا ۱۳۵۵-۵۶ نشانگر آن است که این مراکز از نظر تعداد واحد سازمانی، تعداد دانشجو، کارکنان آموزشی و اداری به تدریج توسعهٔ یافته و طی این مدت برخی از آنها منحل گردیده، اما دوباره دایر شده‌اند. در سال تحصیلی ۱۳۱۳-۱۴ تعداد ۷ باب دانشسرا، در سال تحصیلی ۱۳۵۴-۵۵ به ۱۲۳ دانشسرا رسیده است. تعداد کارآموزان دانشسراهای مقدماتی در سال تحصیلی ۱۳۵۵-۵۶ به ۵۰ نفر رسیده است. براساس یک بررسی از سال ۱۳۱۳ تا ۱۳۵۵ بیش از ۱۴۲۰۰ نفر در صد پسر و ۴۶ درصد دختر) در دانشسراهای مقدماتی تحصیل کرده‌اند. در سال تحصیلی ۱۳۵۵-۵۶ (۱۴۹۰۰-۱۴۹۹۰) دانشآموز و دانشجو در ۱۷۶ مرکز تربیت معلم تحصیل می‌کرده‌اند، در این سال، ۲۷ مرکز تربیت هنری کودک با ۴۰۰ کارآموز، ۱۲۳ دانشسرای مقدماتی با ۲۴۴۲۰ کارآموز، یک دانشسرای عشايری با ۱۲۰۰ کارآموز، یک مرکز تربیت معلم روستایی با ۸۰ کارآموز و ۲۴ دانشسرای راهنمایی تحصیلی با ۱۹۴۰۰ کارآموز دایر بوده است. این روند همچنان روبه رشد بوده به طوری که در جدول مشاهده می‌شود، در سال تحصیلی ۱۳۵۷-۵۸ تعداد کل مراکزی که به نحوی به تربیت نیروی انسانی جهت آموزش و پرورش می‌پرداختند، از ۱۷۶ به ۲۴۶ مرکز افزایش یافته است.

آمار مراکز تربیت معلم در سال تحصیلی ۱۳۵۷-۱۳۵۸

برای این سال تربیت معلم در سال تحصیلی ۱۳۵۷-۱۳۵۸ میان مراکز تربیت معلم کشور

ردیف	نام مرکز	تعداد کارآموز	تعداد کلاس	تعداد مرکز
۱	مرکز تربیت معلم مربی کودک	۳۵۰۰	۱۰۶	۲۷
۲	دانشسرای مقدماتی	۲۲۸۵۴	۶۴۵	۱۳۱
۳	دانشسرای عشايري	۱۳۹۴	۴۳	۳
۴	دانشسرای راهنمایی تحصیلی	۲۰۵۷۱	۵۴۵	۴۸
۵	دانشسرای تربیت معلم روش‌گذاری	۳۴۸۶۲	۲۸۳	۶
۶	مرکز تربیت معلم شرکه‌ای	۵۰۷	۲۴۳	۲۳
	جمع کل	۵۷۸۳۲	۱۸۵۵	۲۴۵

دانشسرای تربیت بدنی: به منظور تأمین و تربیت معلمان ورزش برای مدارس کشور،
دانشسراهای تربیت بدنی تأسیس شد. طبق اسنادنامه مصوب شورای عالی فرهنگ در سال
۱۳۲۷، دوره تحصیلی در این دانشسرای دو سال تعیین شده است و از جمله شرایط ورود به آن دارا
بودن گواهینامه سوم متوسطه، بوده است. فعالیت این مرکز تا سال تحصیلی ۴۲-۴۳ ادامه
داشت و سپس منحل شد.

تأمین مربیان هنر و موسیقی مدارس: برای قانون منظم قانون دانشسراهای و دانشگاهها،
۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۴ فارغ التحصیلان دوره متوسطه هنرستان موسیقی که مطابق برنامه
محصول تحصیل کرده باشند در زمرة فارغ التحصیلان دانشسرای مقدماتی محسوب می‌شوند
و شمول مقدمات مربوط به قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ۱۳۱۲ می‌باشد و وزارت
معارف در مورد استخدام آنها می‌بایست، طبق نظامنامه محصول عمل نماید.

تشکیل کلاس‌های کمک آموزگاری: به موجب قانون تعليمات اجباری مصوب ۱۳۲۲
شمسی، دانشسراهای مقدماتی در مناطق مختلف کشور توسعه یافت و علاوه بر تأمین معلمان

ابتدایی از این طریق کلاس‌های کمک آموزگاری نیز برای اساسنامه‌ای که در ۱۱ مرداد ماه ۱۳۲۲ به تصویب شورای عالی فرهنگ رسید، دایر شد. دارندگان مدرک ششم ابتدایی با گذراندن یک دوره دو ساله برنامه کمک آموزگاری می‌توانستند در کلاس‌های اول تا چهارم ابتدایی تدریس نمایند.

دانشسرای کشاورزی به منظور تأمین آموزگاران فنی برای دبستانهای کشاورزی روستایی، اساسنامه و برنامه این مراکز در ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ در شورای عالی فرهنگ به تصویب رسید، با آنکه در سال تحصیلی ۱۳۴۰-۴۲ تعداد دانشسراهای کشاورزی به ۱۶ پای رسیده بود ولی عملاً در سال تحصیلی ۱۳۴۳-۴۴ تعطیل شد.

۵ تربیت معلمان دو ساله روستایی؛ جهت تأمین نیازهای مناطق روستایی به آموزگاران زن، مراکز تربیت معلم دو ساله روستایی دخترانه ایجاد شد. طبق اساسنامه مصوب، داوطلبان این مراکز از میان دارندگان گواهینامه ششم ابتدایی و از اهالی روستا برگزیده می‌شدند طول مدت تحصیل ۲ سال بود و مواد درسی آن شامل اطلاعات عمومی مربوط به مواد درسی دبستانهای روشهای تدریس دروس دبستانی، اصول آموزش و پرورش و کارهای کشاورزی می‌شد. دانشسراهای عشايری؛ به منظور تأمین معلم دبستانهای عشايری مناطق عشاير پکشیور برنامه دانشسرای عشايری در تاریخ ۱۵ دی ماه ۱۳۳۴ به تصویب شورای عالی فرهنگ رسید. دوره تربیت معلم حرفه‌ای پسران و دختران؛ به منظور تأمین معلمان مورد نیاز آموزشگاههای حرفه‌ای، اساسنامه این دوره در دو اجلاس ۱۰۴۶ و ۱۰۴۷ مورخه ۱۵/۷/۱۳۴۱ و ۱۳۴۱/۱/۶ به تصویب شورای عالی فرهنگ رسید.

تأمین معلمان روستا از طریق سپاه دانش؛ طبق قانون سپاه دانش، فارغ التحصیلان دبیر دبستانهای کشور از سال ۱۳۴۲ پس از گذراندن یک دوره ۴ ماهه آموزش نظامی و فرهنگی به جای خدمت سربازی به روستاهای اعزام شده و کار آموزشی در مدارس سپاه دانش را بر عهده نمی‌گرفتند.

آموزشگاه تربیت معلم روستایی در فیل؛ طبق مصوبه اجلاس ۱۰۷۵ مورخه ۳/۳/۱۳۴۳

شورای عالی فرهنگ و براساسی مقاوله نامه مبنعقده بین وزارت فرهنگ و پیشاد خاور نزدیک این آموزشگاه تأسیس شد.

مراکز تربیت معلم دینی به منظور تربیت معلمان دینی و قران، مرکزی به نام مرکز تربیت معلم دینی تأسیس شد.

مرکز تربیت معلم یشیوا به منظور تربیت معلمان اقلیت‌های مذهبی کلیمی، یک باب مرکز تربیت معلم غیر دولتی تحت عنوان، یشیوا در شیراز دایر و در سال ۱۳۵۰ منحل شد.

دانشسرای راهنمایی تحصیلی با تغییر ساختار آموزشی در ایران و ایجاد دوره راهنمایی تحصیلی و شروع این دوره از مهرماه ۱۳۵۰-۵۱ و نیاز به دبیران رشته‌های مختلف چهت تدریس دوره راهنمایی تحصیلی در اجلاین ۵۴ مورخه ۱۳۴۹/۳/۱۷ شورای عالی آموزش و پرورش دوره ۳ ساله تربیت دبیر راهنمایی، مورد تصویب قرار گرفت. در این مرکز ابتداء رشته‌های تحصیلی علوم تجربی و ریاضی، علوم انسانی، حرفه‌ون و زبان خارجی، دایر شد و بعداً رشته علوم تجربی و ریاضی به دو رشته علوم تجربی و ریاضی تقسیم شد.

تربیت معلم کودکان استثنایی به منظور تأمین و تربیت معلمان مدارس نابینا، ناشنوای و عقب مانده ذهنی از سال ۱۳۶۷ طبق اساسنامه مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، مراکز تربیت معلم کودکان استثنایی دایر گردید از شرایط ورود به این مرکز، داشتن دیپلم کامل متخصصه و توفیق در امتحانات ورودی بوده است. در این مرکز ابتداء یک سال بوده که بعد از آن دو سال افزایش یافت.

مرکز تربیت معلم دو ساله فنی و حرفه‌ای، دانشسرای هنر، انسیتو مژهیان هنری، مرکز تربیت مزبی کودک دانشگاه تربیت معلم، دانشسرای عالی سپاه دانش، دانشسرای عالی صنعتی، دانشکده‌های علوم تربیتی و مدارس عالی از جمله مراکز دیگری هستند که به تأمین و تربیت معلمان در کشور پرداخته‌اند.

تربیت معلم بعد از انقلاب اسلامی بعد از انقلاب در سال ۱۳۷۸ برآمد.

بعد از انقلاب اسلامی در اساسنامه‌ها، برنامه‌های درسی و آیین نامه‌های آموزشی و

امتحانی مراکز تربیت معلم و هم چنین برنامه‌های درسی مراکز تربیت دبیر دانشگاهها تغییراتی به وجود آمد و قوانین جانشینی درخصوص مراکز تربیت معلم و استخدام معلمان وضع گردید و به منظور تأمین آموزگاران و دبیران دوره‌های مختلف تحصیلی، رشته‌های جدیدی به رشته‌های قبلی افزوده شد.

مراکز تربیت معلم دو ساله (فوقی دیپلم) در سالهای تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۹ در موزد تغییر ساختار تربیت معلم و تهیه بزم‌نامه‌های ادرسی فن، مطالعاتی در دفتر تحقیقات و برنامه‌ریزی درسی، دفتر تربیت معلم و شورای عالی آموزش و پژوهش صورت گرفت، نظر مسئولین وزارت آموزش و پژوهش براین بود که

- مراکز تربیت معلم باید در مراکز استانها توسعه یابد

- سطح تحصیلات حداقل فوق دیپلم باشد

- فعالیت مراکز تربیت معلم در استانها به صورت شبایه روزی باشد

- رشته‌های تحصیلی مراکز تربیت معلم دو ساله افزایش یابد

- به منظور تدریس از دوره ابتدایی، رشته آموزش ابتدایی ایجاد شود

- در انتخاب دانشجو غلوه بر صلاحیتهای علمی آن به صلاحیتهای اخلاقی نیز توجه شود

براین اساس دانشسراهای مقدماتی، مراکز تربیت هنری کودک و دانشسراهای رونستایی که

در شهرهای مختلف ایران فعالیت داشتند از مهر ماه ۱۳۵۸ از پذیرش کارآموز خودداری کردند و

به تدریج تعطیل شدند و بعدها براساس نیاز، ضرورت و امکانات دانشسراهای تربیت معلم دوباره

اقدام به جذب کارآموز نمودند. در این زمان دانشسراهای راهنمایی تحصیلی نیز که در ۱۳۵۷ مراکز و

به صورت زواینه به تربیت دبیرز در رشته‌های مشخصی برای تدریس دارند این دو راهنمایی

تحصیلی اشتغال داشتند به مرکز تربیت معلم دو ساله تغییر نام دادند و اولین دوره تربیت معلم

در سال ۱۳۵۸ با حدود ۷۰۰۰ دانشجو معلم در ۱۰ رشته علوم انسانی، تجربی، ریاضی، دینی و

عربی، ابتدایی، تربیت بدنش، هنر، زبان خارجه، حرفه‌ون و کوکان اشتغالی شروع به کار نیوبود.

- اساسنامه مراکز تربیت معلم مصوب شورای عالی آموزش و پرورش

در اساسنامه این مراکز که در اجلات ۱۳۱۶/۲ مورخه ۶/۱۳۱۶ شورای عالی آموزش و پرورش،

به تصویب رسیده است به اهداف، مدت دوره، شرایط پذیرش کلاز آموزان، رشته های تحصیلی،

شرایط روسای مراکز، شیوه انتخاب و انتصاب آنان و نوع مدرک اعطایی به فارغ التحصیلان اشاره

شده است:

موارد زیر مفاد این اساسنامه را تشکیل می دهد

۱- هدف از تأسیس مراکز، تربیت معلمان صالح، ذی فن، آگاهی و معتقد به ولایت فقیه،

جهت تأمین نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش در دوره های قبل از دیستان و زاهنیابی تحصیلی سراسر کشور بیان شده است.

۲- تحصیل در این مراکز ۲ سال تعیین شده است

۳- این مراکز به صورت شبانه روزی اداره می شوند.

۴- حداقل سن ورود ۱۷ سال و حداکثر ۲۲ سال تعیین شده است

۵- داشتن دیپلم کامل متوسطه در رشته های مرتبط

۶- به فارغ التحصیلان گواهی نامه فوق دیپلم اعطا می شود.

۷- موفقیت در آزمون ورودی

رشته های تحصیلی این مراکز عبارتند از: آموزش ابتدایی، ادبیات فارسی، علوم اجتماعی،

ریاضی، علوم تجربی، زبان انگلیسی، امور پرورشی، زبان و عربی، هنر، تربیت بدنسی، حرفه و فن، و

آموزش کودکان استثنایی با چهار گرایش نایین، ناشنوای، عقب مانده ذهنی و ناسازگار.

جدول شماره ۱، آمار پذیرش دانشجویان در مراکز تربیت معلم استثنایی به تفکیک جنس،

رشته و سال از سال تحصیلی ۷۲ تا ۷۹

رشته ناشنوایی	رشته نابینایی	رشته ناسازگاری	رشته عقب مانده ذهنی	رشته تحصیلی سال تحصیلی، جنس
۱۲۰	۴۹	۳۳	۲۱۷	مرد ۷۲-۷۳
۲۲۱	۱۱۴	۹۷	۳۵۷	زن ۷۲-۷۳
-	۹۸	۳۷	۱۱۵	مرد ۷۳-۷۴
۱۷۴	۶۳	۸۱	۳۲۱	زن ۷۳-۷۴
۵۱	۱۶	-	۱۱۹	مرد ۷۴-۷۵
۱۷۰	۳۵	-	۳۶۱	زن ۷۴-۷۵
۶۶	۲۲	-	۱۶۰	مرد ۷۵-۷۶
۱۳۵	۴۵	-	۳۳۸	زن ۷۵-۷۶
-	-	-	۱۳۰	مرد ۷۶-۷۷
۹۵	-	-	۳۲۹	زن ۷۶-۷۷
۹۳	۳۴	-	۱۸۶	زن-مرد ۷۷-۷۸
۱۰۶	۴۳	-	۱۶۴	زن-مرد ۷۸-۷۹

از مجموع ۷۶۶۷۷ نفر، سهمیه پذیرش مراکز تربیت معلم طی سالهای ۷۲-۷۳ تا ۷۷-۷۸

درصد سهمیه تخصصی به رشته‌های استثنایی به شرح زیر بوده است.

عقب مانده ذهنی، ۴/۸۱ درصد

ناشنوایی، ۱/۷۳ درصد

نابینایی، ۰/۹۶ درصد

ناسازگاری، ۰/۴۴ درصد

درصد جذب رشته‌های مختلف استثنایی از سهمیه تخصصی فوق در فاصله این سالها به

صورت ریز بوده است.^{۱۰} در این کتاب نشان داده شده است که در سال ۱۳۵۷ میلادی در ایران ۲۶۰۰۰ مددکار مانده ذهنی، ۷۶/۷۳ درصد از آنها بجهات اقتصادی و ۷۸/۵۲ درصد از آنها برای امور اجتماعی و سیاسی پذیرفته شده بودند.^{۱۱} این ناشنوایان تابستانه ۱۳۵۷ در ۶۰/۳ درصد از افراد ناشنوایان از اینها بودند.^{۱۲} در این سال ۱۳۵۹ در ۷۳/۵۹ درصد از افراد ناشنوایان از اینها بودند.^{۱۳} برخانمۀ درستی مراکز دو ساله تربیت معلم در این برنامۀ های درستی مراکز تربیت معلم دو ساله در دروس عمومی، اختصاصی و انتخابی در سالهای ۵۹ و ۶۰ غیرمورد تجدیدنظر قرار گرفت و ساعات بیشتری از دروس عمومی به معارف اسلامی و تعلیم و تربیت اسلامی اختصاص یافت. برنامه جدید درز دو گروه دروس عمومی و اختصاصی تهیه وطنی ۴-تیمسال و در رشته های مختلف ارائه می شود در هر نیمسال ۱۸ ساعت در هفته دروس عمومی و به تناسب رشته بین ۱۶ تا ۲۲ ساعت دروس اختصاصی ارائه شده است.^{۱۴} هم چنین بعضی از برنامه های دروس عمومی و اختصاصی رشته های مختلف پس از تدریس از نظر نام درسن، میزان ساعت تدریس و زمان ارائه در طول سال های تخصصی پیوژد تجدید انتظار قرار گرفته است.

چگونگی تربیت و تأمین نیروی انسانی در آموزش استثنایی^{۱۵} قبل از اینکه تشکیلاتی قانونی برای تربیت و تأمین معلم در آموزش استثنایی ایجاد شود، افراد غاشقی همچون کریستوفل، بهروز، بالغچه با، اصولی، کابلی، گلبنیانی... به ضرورت خود جوشش و تجربی، کار با اشنای آلموزان استثنایی را آغاز کردند. با افزایش این املازان، افزاد دل شوخته ای که خود اشتقدیک دستی بر آتش داشتند و اغلب مادران دلارای فریزند استثنایی بودند به جمع معلمان استثنایی افزوده شدند. یکی از شیوه های موفق پاچچه با، جذب مادران تحصیل کرده و با استعدادی بود، که مایه سرافرازی مجموعه آموزشی پاچچه با شدند.^{۱۶} اولین قدم در راه تأمین و تربیت نیروی انسانی متخصص در آموزش استثنایی با تلاش های مجده ای و پیگیر بالغچه با، که از سال ۱۳۱۲ شروع گردیده بود، در سال ۱۳۳۵ به بنیاد نشستی وزیر

فرهنگ وقت دکتر مهران در بازدیدی که از آموزشگاه کرولالهای باعچه‌بان داشت با مساعده سازمان برنامه و بودجه، مجوز انتقال هر ساله پنج نفر از معلمان دانشسرای مقدماتی را به مجموعه باعچه‌بان، جهت گذراندن دوره تربیت معلم کودکان ناشنوا صادر کرد.

با توجه به کیفیت کاری آموزشگاه باعچه‌بان، از سال ۱۳۳۵ علاوه بر تربیت معلم با وجود کلینیک سنجش شنوازی و همکاری دانشگاه ملی ایران معلم رابط و تکنسین و ادیومتری نیز تربیت می‌گردید و در این زمینه جمعیت حمایت از کودکان کرولال نیز قدمهای مثبتی برداشت، به طوری که از بدوتأسیس باعچه‌بان تا سال تأسیس دفتر آموزش استثنایی، تعداد ۱۹۰ نفر دوره مخصوص تربیت معلم ناشنوازیان را گذراندند که ۱۰۸ نفر آنان معلمین مدارس ملی و ۴۲ نفر آنان معلمین دولتی و ۴۲ نفر آنان از مراکز رفاهی بودند.

در ضمن حدود ۲۳ نفر از معلمینی که دفتر آموزش استثنایی از بین معلمین عادی داوطلب از استانها، دعوت کردند، بوده اند و مجموعه آموزش باعچه‌بان دوره کارورزی خود را طی کردند.

تا قبیل از تأسیس دفتر آموزش استثنایی و مرکز تربیت معلم کودکان استثنایی، مراکزی که در شهرهای مختلف کشور در رابطه با آموزش استثنایی فعالیت می‌کردند، معلمین مورث نیاز خود را از بین معلمان رسمی آموزش عادی انتخاب و جهت آشنایی با شیوه‌های آموزشی به مراکزی چون باعچه‌بان و خرایلی، شهید محسی و نیمروز، گیسل می‌داشتبندند.

در اسفند ماه ۱۳۴۷، بخششانه‌ای به کلیه ادارات آموزش و پرورش عادی از سوی دفتر آموزش استثنایی ارسال شد تا معلمان داوطلب تدریس به کودکان استثنایی شناسایی شوند. با در نظر گرفتن حداقل یک نفر معلم برای هر یک از سه گروه عمده استثنایی در هر استان، تعدادی معلم مستعد، انتخاب و یک دوره عملی در ماههای اردیبهشت و خرداد سال ۱۳۴۸ و یک دوره نظری در مرداد لمهای آذان در تهران تدارک دیده شد.

از شهر مهر ماه سال ۱۳۴۹، اولین گروه دانشجویان مرکز تربیت معلم استثنایی متشکل از ۱۰۵ نفر که حدود ۱۱۰ نفر آنان را خانم‌ها تشکیل می‌داند، در محل تربیت معلم واقع در تهران، میدان

انقلاب ابتدایی کارگر جنوبی، کوچه فریدون، که از طریق آزمون و مصاحبه انتخاب شده بودند به مسئولیت خانم گلوریا امیرسلیمانی، تحصیل خود را آغاز کردند. مدرسان این مرکز از متخصصین و کارشناسان دفتر آموزش استثنایی و استادی دانشگاه و چند نفر کارشناس خارجی بود.

در سال تحصیلی ۱۳۴۸-۴۹، اولین گروه فارغ التحصیلان مرکز تربیت معلم استثنایی و معلمین رسمی عادی که دوره آشنایی با کودکان استثنایی را گذرانده بودند وارد چرخه آموزش و پرورش کشور شدند و به عنوان سربازان پیشگام آموزش استثنایی در سه گروه نابینایان، ناشنوايان و عقب ماندگان ذهنی، برای جذب دانش آموز و تأسیس کلاس وارد میدان کار و زار با آموزش عادی شدند.

با آنکه تعداد زیادی از معلمان اعزامی در همان سال موفق به تأسیس کلاس نشدنده ولی با تلاش فراوان و اینجاد نگرش مثبت در ذهن مسئولان به مرور با حمایت والدین کودکان استثنایی موفق به تأسیس کلاس، حتی در اینباری مدارس عادی شدند. با شروع کار دفتر آموزش استثنایی تعداد ۱۱ نفر مشتمل از ۱۳۷ نفر (۱۷ نفرزن و ۶۰ نفر مرد) بصورت شاغل غیررسمی و ۷۴ نفر (۲۹ نفرزن و ۴۵ نفر مرد) بصورت شاغل دولتی، امور مربوط به کودکان استثنایی را بر عهده داشتند و کارکنان دفتر آموزش استثنایی حدود ۳۷ نفر بودند.

فارغ التحصیلان سه دوره اول برای کلیه گروههای استثنایی تربیت شدند. ولی از دوره چهارم به صورت خاص برای سه گروه نابینایان، ناشنوايان و عقب ماندگان ذهنی آموزش دیدند. دانشجویان ۶ روز هفته را صبح و بعداز ظهر مشغول تحصیل بودند و هفت‌هایی ۴۰ ساعت فعالیت داشتند.

تامهرماه سال ۱۳۵۸ حدود ۹۸۳ نفر معلم کودکان استثنایی در ده دوره یکساله، تربیت و جذب آموزش استثنایی شدند و در کنار تربیت معلم، معلمان آموزش عادی که خواهان ادامه کار در آموزش استثنایی می‌شدند با ضوابط خاصی انتخاب و پس از گذراندن دوره‌های آشنایی با

کودکان استثنایی در ایام تابستان، چذب مدارس استثنایی می‌شدند.

در سال ۱۳۵۸ دوره یکساله تربیت معلم استثنایی به دوره دو ساله (زیر نظر اداره کل تربیت معلم) تبدیل شد و محل مرکز به خیابان فرهنگ، مرکز تربیت معلم بلال حبیش و به صورت شباهنروزی و با اضافه شدن رشته معلمان کودکان ناسازگار، انتقال یافت.

در سال ۱۳۵۸، کودکان استثنایی یکی از ده رشته مورد پذیرش دفتر معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی به حساب آمد و در سال ۱۳۶۲ نیز یکی از چهارده رشته تربیت معلم قلمداد گردید.

در سال ۱۳۶۰ فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم استثنایی که با توجه به تعطیلی دانشگاه‌ها در ایام انقلاب فرهنگی، از بین دانشجویان مستعد انتخاب شده بودند وارد مدارس استثنایی کشور شدند و جانی تازه در کالبد آموزشی مراکز دمیدند.

ورودی‌های هر ساله به مرکز تربیت معلم استثنایی بلال حبیش در چهار رشته نایینیان، ناینیان، عقب‌ماندگان ذهنی و ناسازگاران عاطفی به حدود ۷۰۰ نفر افزایش یافت و به دنبال آن رشته تربیت معلم کودکان عقب‌ماندگان ذهنی به خاطر وجود امکانات مناسب در مراکز تربیت معلم چندین استان دایر شد و از سال ۱۳۷۵ رشته تربیت معلم کودکان ناشناوا، نیز در مراکز تربیت معلم مشهد اصفهان و تبریز ایجاد شد. از سال ۱۳۷۳ پذیرش دانشجو برای رشته‌های استثنایی از طریق آزمون سراسری انجام گرفت.

همچنین از سال ۱۳۷۲ در دو رشته گفتار و زبان و کودکان جسمی حرکتی، دوره‌های کارشناسی ضمن خدمت ناپیوسته از کاردانی به کارشناسی بانگرش گفتار درمانی و کاردرمانی در تهران، مشهد، اصفهان گشاش پافت و هر ساله تعدادی از معلمان رسمی شاغل با ضوابط خاص، جهت تکمیل تحصیلات تخصصی خود در این دوره‌ها شرکت می‌کردند.

با گسترش آموزش استثنایی و لزوم ترفیع تحصیلات شاغلین در آموزش استثنایی، تعدادی از دانشگاه‌های کشور که دارای دانشکده روانشناسی بودند با ایجاد دوره کارشناسی در رشته روانشناسی کودکان استثنایی مبادرت به پذیرش دانشجو نمودند و حتی در چند دانشگاه کشور دوره کارشناسی ارشد روانشناسی کودکان استثنایی ایجاد گردید.

همین طور با ایجاد دانشگاه بهزیستی نیاز مدارس استثنایی به نیروهای توانبخشی از جمله گفتار درمانگر، کاردرمانگر، فیزیوتراپ، شنواهی پینچ و بینایی پینچ و حتی ارتودنسی مرتفع گردید. این روش درمانی برای افرادی که از امتحانات رسمی خود دور باشند، می‌تواند مفید باشد. این روش در زیر ذیل محتوای درسی دوره دو ساله تربیت معلم استثنایی در گروههای مختلف و همچنین محتوای درسی دوره یکساله کودکان استثنایی آورده می‌شود:

ارشته کودکان استثنایی: این رشته دارای چهار گرایش نابینا، ناسازگار، ناشنوایی و عقب‌مانده ذهنی می‌باشد.

چون دانش آموزان استثنایی در یک سری خصوصیات ویژه مشترک هستند؛ و شناخت آنها برای معلمان این گونه کودکان ضروری است، لذا علاوه بر دروس اختصاصی هر گرایش در رشته مشترکی نیز بین چهار گرایش مذکور وجود دارد، که عبارتند از:

شناخت کودکان استثنایی، روانشناسی رشد، مشاهده و بازدید از مراکز استثنایی اصول آموزش تربیت بدنه و بازیهای دیستانی، زبان انگلیسی عمومی (۱)، مأخذ شنایی، تمرین معلمی (علاوه بر درس کارورزی).

دروس اختصاصی (گرایش نابینا): بریل مقدماتی (۱) و (۲)، روش تدریس فارسی و اصول شناخت کودکان نابینا، روش تدریس مواد مختلف، فیزیولوژی و پهداشت چشم، اصول آموزش و پرورش نابینایان و نیمه بینایان، آموزش و پرورش قبل از دبستان، روش تدریس علوم اجتماعی، روش تدریس تعلیمات دینی و قران، آشنایی با لوازم آموزشی و کمک آموزشی و تعمیر انواع آن، تحرک و جهت پایی.

دروس اختصاصی (گرایش ناسازگار): روش تدریس فارسی و اصول تعلیم الفباء (۱) و (۲)، روش تدریس ریاضی (۱) و (۲)، روش تدریس علوم تجربی (۱) و (۲)، شناخت کودکان ناسازگار، فیزیولوژی مغز و اعصاب، آموزش قبل از دبستان کودکان ناسازگار، تکنیکهای اصلاح رفتار (۱)، (۲)، مقدمات اختلالات گویایی و اصلاح تلفظ، روش تدریس تعلیمات دینی و قران و بررسی کتب، بهداشت روانی، مددکاری اجتماعی، آشنایی با مسائل والدین، اختلالات رفتاری، اصول

آموزش و پرورش کودکان ناسازگار، روان‌شناسی اجتماعی، روش تدریس علوم اجتماعی
دروس اختصاصی (گرایش ناشنوایی): فیزیولوژی گوش و ادیکومتری مقدماتی، روش
تدریس فارسی و اصول تعلیم الفبا (۱) و (۲)، روش تدریس ریاضی ابتدایی (۱) و (۲)، روش
تدریس علوم تجربی (۱)، (۲) شناخت کودکان تاشنوا، اصول آموزش و پرورش تاشنوا،
آموزش قبل از دبستان تاشنوا، روش تدریس علوم اجتماعی، روش تدریس دینی و قرآن،
صوت و فونتیک، تربیت شنواری و لب‌خوانی، کلید زبان، زبان آموزی، اختلالات گفتاری و اصلاح
آن.

دروس اختصاصی (گرایش عقب مانده ذهنی): روش تدریس فارسی و اصول تعلیم و
تربیت الفبا (۱) و (۲)، روش تدریس ریاضی (۱) و (۲)، روش تدریس علوم تجربی (۱) و (۲)
شناخت کودکان عقب مانده ذهنی، فیزیولوژی مغز و اعصاب، آموزش قبل از دبستان کودکان
عقب مانده ذهنی، اختلالهای رفتاری و تکنیک‌های اصلاح رفتار (۱) و (۲)، اختلالات یادگیری،
مقدمات اختلالات رفتاری و اصلاح تلفظ، روش تدریس تعلیمات دینی و قرآن، مددکاری
اجتماعی، آشنایی با مسائل والدین، اصول آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی، روش
تدریس علوم اجتماعی

عنوانی دروسی که در دوره یکساله تربیت معلم استثنایی از آن می‌شد.

- ۱- اصول آموزش و پرورش
- ۲- روانشناسی پرورشی (رشد و یادگیری)
- ۳- روش تدریس زبان فارسی، ریاضیات، تعلیمات اجتماعی، علوم تجربی، تعلیمات
دینی، قرآن
- ۴- تعلیمات پیش‌آهنگی، ورزش، نقاشی، کاردستی و سرگرمی‌های گوناگون
- ۵- توارث
- ۶- آموزش کودکان ناسازگار، روابط انسانی و مدیریت، مددکاری
- ۷- فیزیولوژی و آناتومی گوش، چشم، مجرع

۸- تحرک و جهت پایی، بریل آموزی، صوت و فونتیک، کلید زبان، تربیت شنوایی و

لبخوانی

۹- ادبیات کودکان

۱۰- بازی‌های دبستانی

۱۱- تعلیم الفبا

۱۲- تمرین آموزگاری

۱۳- آمار مقدماتی و سنجش و اندازه‌گیری

۱۴- نقش هنر و موسیقی در آموزش کودکان استثنایی

۱۵- زبان انگلیسی

۱۶- جامعه شناسی (مسایل اجتماعی و روش‌های مددکاری).

معرفی اجمالی دوره کارداری تربیت معلم رشته ناشنوای و نیمه شنوای

هدف کلی دوره: عبارت است از تربیت معلمان متعدد و متخصص که بتوانند عهده‌دار

فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مورد نیاز کودکان ناشنوای و نیمه شنوای به طرازی مطلوب باشند.

اهداف ویژه دوره:

۱- آموزش مواد درسی به تناسب نوع معلولیت کودکان ناشنوای و نیمه شنوای در مقاطع پیش

دبستانی و دبستانی.

۲- پرورش توانمندی‌های مختلف کودکان ناشنوای و نیمه شنوای و جهت بخشی به چگونگی

بکارگیری این توانمندی‌ها در مقاطع پیش دبستانی و دبستانی.

۳- کمک به تشخیص نوع معلولیت، شدت آن و محدودیت‌ها و توانایی‌های این دسته از

کودکان به منظور انتخاب جهت‌گیرهای علمی - آموزشی مناسب.

۴- تحدید معلولیت‌ها و پیشگیری از بروز معلولیت‌های ثانوی این دسته از کودکان در

مقاطع پیش دبستانی و دبستانی.

۵- آشنایی با ساخت و تعمیر وسایل و مهارت در تگهداری و سایل آموزشی و کمک

آموزشی و توان بخشی بکار رفته در آموزش کودکان ناشنوا و نیمه شنوا در مقاطع پیش دبستانی و دبستانی.

۶- پرورش توانایی اداره مستقل زندگی شخصی و سازگاری قابل قبول با جامعه در دانش آموزان نابینا و نیمه بینا، از طریق آموزش مواد درسی، بازی‌وری، توان بخشی، مشاوره و مددکاری در مقاطع پیش دبستانی و دبستانی.

۷- اداره کلاسهای و آموزشگاههای ویژه کودکان ناشنوا و نیمه شنوا در مقاطع پیش دبستانی و دبستانی.

۸- نگرش مثبت نسبت به نقش و اهمیت کار معلمی کودکان و دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا.

طول دوره و شکل نظام

طول دوره کار دانی تربیت معلم کودکان ناشنوا و نیمه شنوا دو سال و نظام آموزشی آن مطابق آیین نامه شورای عالی برنامه ریزی به صورت واحدی نیمسالی است. دروس به صورت نظری، عملی-نظری، کارگاهی (کارآموزی) عرضه می‌شود به هر واحد درسی از نوع نظری در هر ترم ۱۷ ساعت، برای درس عملی ۳۴ ساعت، و برای کارگاهی و کارآموزی ۵۱ ساعت اختصاص می‌یابد که طی جلسات هفتگی آموزش مورد نظر صورت می‌گیرد.

واحدهای درسی: تعداد کل واحدهای درسی دوره کار دانی تربیت معلم کودکان ناشنوا و نیمه شنوا ۷۵ واحد است که به تفکیک عملی، نظری و کارگاهی به شرح زیر است:

نوع واحد	تقسیم بندی دروس	نظری	عملی	کارگاهی	جمع
دروس عمومی		۱۵			۱۵
دروس تربیتی			۱۴	۴	۱۹
دروس اصلی و اختصاصی		۲۹	۶	۶	۴۱
جمع کل		۵۸	۷	۱۱	۷۵

جدول شماره ۲. در نوین تخصصی دوره کار دانی، تربیت معلم کودکان استثنایی

ر شته ناشنوا و نیمه شنوا

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت	کد درس
	پیشیاز یازمان ارائه مدرک	نظری عملی جمع	۳۴	
۱	آشنایی با پریگهای و مسائل کودکان استثنایی (۱)	-	۳۴	۱۰۷
۲	آشنایی با پریگهای و مسائل کودکان استثنایی (۲)	-	۶۸	۱۰۸
۳	شناخت کودکان ناشناخت و نیمه شناخت	۲	۳۴	۱۰۹
۴	ساخت و کارگوش و ادبیات مقدماتی	۲	۳۴	۱۱۰
۵	آشنایی با زیان و خسارت آن	۲	۳۴	۱۱۱
۶	آقائیاضی	۲۱	۳۴	۱۱۲
۷	ترمیت شنیدنی و لبخندی	۲	۳۴	۱۱۳
۸	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی	۲	۳۴	۱۱۴
۹	کلیدزیان	۲	۳۴	۱۱۵
۱۰	کلیات آموزش و پرورش ناشناخت و نیمه شناخت	۲۰	۳۴	۱۱۶
۱۱	آموزش و پرورش قبل از دستان کودکان ناشناخت و نیمه شناخت	۲	۳۴	۱۱۷
۱۲	اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دینی (نظری و غملی)	۱۷	۳۴	۱۱۸
۱۳	ساخت و سایل آموزشی برای ناشناخت و نیمه شناخت	۲	۵۱	۱۱۹
۱۴	تمرین معلمی اختصاصی (تمکیلی کودکان استثنایی)	-	۲۰۴	۱۲۰

تمربخشی برنامه‌های تربیت معلم در پژوهش‌های مختلف

شاید هیچ تلاشی در آموزش و پرورش عمومی، مهمتر از کیفی بودن تدریس نباشد و تا زمانی که تسلیت به این مسئله اتفاق نظر وجود دارد می‌توان گفت، موفقیت دانشآموزان تبین گشته تمربخشی معلمان خواهد بود؛ ولی در هر حال شک و گمان‌های فراوانی در ارتباط با کیفیت تدریس مناسب و نیز روش‌های مؤثر بر کارآمدی بهتر آموزش وجود دارد و این شک و گمان‌ها تأثیرات معنی داری بر جریان تصمیم‌گیری در ایالات، مناطق و کشورها گذاشته است ما هر روز شاهد سعی و تلاش برنامه‌ریزان در جهت دریافت مجوز و رفع نواقص به منظور جذب دانشجو معلم هستیم و بسیاری از این مراکز و ایالات به منظور افزایش تعداد دانشجویان و ارتقاء کیفیت آموزش‌های خود از طریق اجرای کامل دستورالعمل‌ها و اشتیانداردهای انجمن ملی معلمان حرفه‌ای تلاش می‌کنند.

قوانين ایالتی آمریکا مراکز را ملزم به ارائه کزارش از بحث اجرای برنامه‌های تربیت معلم‌شان نموده است، در همان زمان که مراکز در صدد جذب دانشجو جهت حرفه معلمی هستند، مراکز دیگری در حال اجرای مراسم فارغ التحصیلی عده‌ای دیگر از معلمان آینده می‌باشند این جهت‌گیری‌ها برنامه‌ریزان تربیت معلم را بر آن داشته است که در کنار این مسائل به تمربخشی آموزش‌های تربیت معلم نیز توجه نمایند.

شور و تمایل شدید در جهت اثر بخش نمودن آموزش‌های دوره تربیت معلم به حدی رسیده است که مراکز پژوهشی طرح‌های پژوهشی عمدت‌های راجه دستیابی به برنامه‌هایی که معلمان را کارتر نمایند، به اجرگذاشتن و پژوهش‌هایی که به منظور بررسی کارآمدی مراکز تربیت معلم به انجام رسیده‌اند، راهکارهای مفیدی را در اختیار برنامه‌ریزان تربیت معلم در جهت برطرف کردن نواقص قرار داده‌اند، تا جایی که در بعضی موارد منجر به تغییرات کلی و در بعضی مراکز تغییرات جزئی در برنامه ایجاد شده و بعضی تصمیم‌گیرندگان براساس نتایج این پژوهش‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که روند برنامه تازمان بررسی باشکست مواجه شده است ولی در کل می‌توان گفت که در زمینه تمربخشی برنامه‌های تربیت معلم پژوهش‌های تجربی اندکی

وجود دارد. می‌تواند این نتیجت را در مکانهای تربیت معلم و مرتبه معلم که می‌توانند بازیگری و کارگیری معلمان را در این زمینه باشند، بحث پردازید. سرودو موضوع، کمیت و کیفیت معلمان چالش عیدهم قرن ۲۱ در این زمینه باشد، بحث پردازید. می‌باشد. از یک طرف فشارها در زمینه بکارگیری معلمان بیشتر، در حال افزایش است به همان نسبتی که دانش آموزان زیاد می‌شوند، معلمان بیشتری نیز به سن بازنشستگی نزدیک می‌شوند و از سوی دیگر برنامه‌ریزان به فکر ارتقاء کیفیت برنامه‌های تربیت معلم می‌باشند. بالا رفته ایستاداردهای تحصیلی در پیش‌بازار ایالات باعث شده که بیشتر معلمان قادر به آموزش دانش آموزان خود تا سطح این ایستادار دهانه باشند به عنوان مثال در یک بررسی که توسط برادلی^۱ (۱۹۹۹) در ماساچوست یه انجام رسید معلوم شد که ۶۴ درصد کسانی که برای شغل معلمی تربیت شده‌اند در آزمون مهارت معلمی، نمره نیاورده‌اند. این وضعیت دشوار بیش از آنکه روشن باشد می‌باشد و گنگ به نظر می‌رسید لذا لازم است که به همان نسبتی که آموزش عمومی برای دیستیابی به تحصیلات آکادمیک برای دانشجویان فراهم شده است جهت معلمان نیز ارتقای سطح تحصیلی در نظر گرفته شود. و همین جایست که اکثر برنامه‌ریزان آموزشی اعتقاد دارند که بهبود وضعیت آموزشی و تحصیلی معلمان مهمترین راه حل بحث کمیت یا کیفیت مطرح شده در بالا، می‌باشد.

سیستم جدید تربیت معلم می‌تواند از یک طرف بر محتوى آموزشی و دانش جرهای معلمان و از طرف دیگر بر سیستم کنترلی مدارس، کالج‌ها و دانشکده‌های علوم تربیتی و مراکز آموزش عالی بر برنامه تربیت معلم، تأکید نماید. که دانش حرفه‌ای نوعاً به اطلاعاتی در زمینه نحوه پذیرش آموزان، روش‌های تدریس و شناسایی نحوه تحول کودکان اشاره دارد و محتوى آموزشی نوعاً به اطلاعاتی کامل در زمینه موضوع تدریس و یارشته تحصیلی دانشگاهی معلمان باز می‌گردد. یه عبارت دیگر محتوى آموزشی همان موضوع مورد تدریس است و دانش

1) Bradly

حرفه‌ای چگونه باید تدریس کردن، می‌باشد. معلمان نیاز دارند هم محتوی و هم منتهازت حرفه‌ای مورد نیاز خود را در مراکز تربیت معلم فراگیرند و دوره‌های مخصوص را در زمینه مهارت حرفه‌ای طی شنوده و به منظور درک پهتر محتوی تدریس، مستقیماً با دانش آموزان کار نمایند و پس از گذراندن آزمونهای معتبر در زمینه محتوی درسی و مهارت حرفه‌ای، به تدریس منشغول شوند.

تحقیقات گذشته چه می‌گویند: برزئیت‌هایی که در زمینه تربیت معلم و تأثیر آن پیر ثمر بخششی معلمان به انجام رسانیده است بزیستزی مفروضات انسانی استوارند. (آموزشی، ۱۳۹۰) یکی از این مفروضات این است که محتوی برنامه تربیت معلم در مجتمع تأثیر مثبتی بر ثمر بخششی آنها دارد. فرضیه دیگر این است که محتوی برنامه تربیت معلم در مجتمع آنها تنها تأثیری بر ثمر بخششی معلمان ندارد، بلکه ماجد تأثیر ملتفی نیز هست. (علی، ۱۳۹۲) تحقیقات اولیه‌ای که با رویکرد الهای متفاوت در زمینه ارزشیابی بزنامه تربیت معلم به انجام رسانیده‌اند به آزمون این دو فرضیه پرداخته‌اند. یک رویکرد به برزئیت‌های تأثیر سیاستها و برنامه‌هایی از قبیل گذراندن دوره تربیت معلم، موفقیت در آزمونهای صلاحیت معلمی، به بزمایت‌های بدء استخدام معلمان از طریق مقایسه معلمان آموزشی دیده و معلمان آموزش ندیده، پرداخته و رویکرد دیگر که به مقایسه میزان سودمندی دو روش تمام وقت و پاره وقت در تربیت معلمان پرداخته است.

که در نهایت نتایج بررسی‌ها در ارتباط با رویکرد اول بیانگر این بوده است که محتوی بزنامه‌های تربیت معلم و آموزش‌ها در مقایسه‌هایی که بین معلمان آموزش دیده و هنمت‌بیان آموزش ندیده‌اشان صورت گرفت، تأثیر مثبتی داشته‌اند. و نیز نتایج در ارتباط با رویکرد دوم بیانگر این بوده است که برنامه‌های تربیت معلم ننعام وقت به نسبت برنامه‌های پاره وقت تأثیر بیشتری بر کارایی و ثمر بخششی معلمان دارند. (فیستیزر، ۱۹۹۹) و در بعضی دیگر از پژوهشها آگاهی و مهارت حرفه‌ای معلمان به نسبت

دانش محتوی آنها تأثیر پیشتری بر ثمر بخشی معلمان داشته است. هر چند که در مقابل نتایج فوق بعضی پژوهشها تفاوتی بین معلمان آموزش دیده و آموزش ندیده در ارتباط با موضوع کارایی و ثمر بخشی مشاهده نموده اند و یا بین برنامه تربیت معلم تمام وقت و پاره وقت در ارتباط با موضوع ثمر بخشی و کارایی تفاوتی نیافتدند و حتی بعضی مهارتی و دانش حرفه ای زلیه نسبت دانش و اطلاعات نسبت به محتوى درس را به میزان کمتری در فرایند ثمر بخشی مؤثر دیده اند.

همانگونه که ذکر شد، بیشتر تحقیقات انجام شده در ارتباط با تربیت معلم یکی از رویکردهای فوق را برگزیده اند و متأسفانه بین نتایج به دست آمده ناهمابهانگی عجیبی به چشم می خورد و نتایج همیگر را حمایت نمی نمایند.

گولدنهبر و برور^۱ (۱۹۹۹) به منظور بررسی رابطه نوع گواهی نامه معلمی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان در ریاضیات و علوم، اطلاعات به دست آمده از معلمین و دانش آموزان را در فاصله سالهای ۹۲-۹۸ مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. به این منظور، آنها عملکرد تحصیلی دانش آموزان را با گروههای مختلف این معلمین شامل: الف: معلمین که مدرک مرتبط با موضوع تدریس را داشتند. ب: معلمانی که گواهینامه اضطراری تدریس را داشتند و ج: معلمانی که گواهی تدریس در آن زمینه را داشته و معلم حوزه های و دروسی دیگری بودند، نیز مورد مقایسه قرار دادند. نتایج بیانگر این بود که دانش آموزان معلمینی که گواهینامه تدریس داشته و آنها که گواهینامه اضطراری (جانشین). تدریس داشتند، عملکرد بهتری نسبت به چه دانش آموزان معلمینی که گواهینامه معلمی غیر مرتبط داشتند، را از خود نشان دادند و همچنین تفاوت معنی داری بین عملکرد دانش آموزان معلمین با گواهینامه مرتبط و گواهینامه اضطراری یافت نشد. در مطالعه دیگری دارلینگ - هاموند (۲۰۰۰) درصد معلمان هر ایالت را که گواهی معلمی ثابت و مرتبط داشتند با میانگین نمرات دانش آموزان در دروس ریاضی و خواندن از طریق آزمونهای پیشرفته تحقیلی در سالهای ۹۰-۹۲-۹۴-۹۶ مورد بررسی و مقایسه قرار داد،

1) Goldhaber & Brewer

2) Darling - Hammond

نتایج مطالعات نشان داد که ایالات با درصد بیشتر معلمان گواهینامه دار ثابت و مرتبط، نمرات بالاتری را در دو موضوع مورد مطالعه یعنی خواندن و ریاضیات به دست آورده بودند. در بررسی خلاصه نتایج ۶۵ مطالعه در حوزه علوم که به روشن متآنالیز مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند، مشاهده می شود که آمادگی در علوم و توان و قدرت حرفه ای، هر دو در ثمربخشی معلم موثر می باشند (آندرسون و درزو لا^۱، ۱۹۸۳) و بزرگی های بیرن^۲ (۱۹۸۳)، (اشتون و کراکر^۳ ۱۹۸۷) نیز بیانگر همین مسئله می باشد.

کار بررسی دیگری مانک^۴ (۱۹۹۴) بیش از ۹۰۰ دانش آموز و معلم اشان را که از یک نمونه کشوری انتخاب شده بودند مورد بزرگی قرار داده و آن نتیجه رسید که آگاهی و اطلاع از موضوع تدریس و نیز میزان آشنایی و دانش معلمان در زمینه علوم تربیتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در ریاضی و علوم تأثیر می گذارد.

در کل این مطالعات بیان می کنند که دانش محتوى و مهارت حرفه ای هر دو برای شخصی که می خواهد معلم تجویی باشد، ضروری بوده و هر کدام به طور مجزا تأثیرگذار نیستند بلکه مجتمع نتایجی که در این زمینه از مطالعات پیشین به دست آمده، بیانگر این است که محتوى درسی تربیت معلم و امورش روشهاي تدریس به معلمان در این دوره، هر دو برکار آمده و ثمربخشی آنها در ظرفی دوره معلمی تأثیرگذارد اما در هر حال نبایستی که پیشرفت و عدم پیشرفت دانش آموزان را، تنها متأثراً شمربخشی آموخته های تربیت معلم قلمداد نمود: NCES^۵: متأسفانه تاکنون مطالعه جامعی در مورد تعیین ویژگی های تربیت معلم ثمربخشی، به انجام نرسیده است با این اوصاف در یک مطالعه بروی ۲۲۲۹، دانشجو معلم از ۱۵ مرکز تربیت معلم عمومی (دولتی) در کالیفرنیای شمالی که توسط آیرز و بنت^۶ (۱۹۸۳) گزارش

1) Anderson & Druva

2) Byrne

3) Ashton & Crocker

4) Monk

5) National Center for Education Statistics

6) Ayers & Bennet

شده است، نمرات معلمین در آزمون مهندی معلمین (*NTE*)^۱ در ارتباط با نمرات نهایی دانش آموزان، تعداد ساعت‌های دروسی عمومی معلمان در تربیت معلم، سطح آموزشی تربیت معلم، جایگاه علمی تربیت معلم، اندازه کتابخانه و متراژ تربیت معلم، مورد پژوهشی قرار گرفت. نتایج بیانگر آن بود که ویژگیهای مرکز تربیت معلمی که معلمان در آن آموزش می‌بینند، نمرات (*NTE*) تأثیر می‌گذارند، در بررسی مجدد داده‌ها به منظور تعیین میزان معنی داری ارتباطات مثبت خصش که سطح آموزشی تربیت معلم به طور معنی داری بزنمرات معلمان در آزمون ملی معلمین (*NTE*) تأثیر می‌گذارد (پاسکارلا و ترنزینی^۲ ۱۹۹۱).^۳ این مطالعه به لغزشی‌های در بررسی که توسط هارولد و نگلینسکی^۴ (۲۰۰۰) در مؤسسه خدمات آزمون‌های آموزشی به انجام رسید وی و همکارانش با بررسی رابطه بین ویژگیها و مشخصات مراکز تربیت معلم، برنامه‌های مراکز، ثمربخشی معلمان - که با استفاده از آزمون صلاحیت معلمی^۵ مورد بررسی قرار گرفت، به نتایج زیر دست یافتند.

- در مراکز آموزش عالی که برنامه تربیت معلم در آنها اجرا می‌شد، به نسبت ویژگیها و مشخصات متفاوتی که دارا بودند، میانگین نمرات دانشجو معلمان نیز در آزمون صلاحیت معلمی به پیروی از این تفاوت، متفاوت دیده شد.
- مراکز خصوصی، بزرگ و مراکز با فارغ التحصیلان زیادتر، در مقایسه با مراکز عمومی، کوچکتر و واجد فارغ التحصیل کمتر، در آزمون صلاحیت معلمی، نمرات بیشتری را بدست آورند.
- بین ویژگیهای مراکز تربیت معلم و نمرات صلاحیت معلمی رابطه دیده شد.
- هم چنین میان ویژگیهای مراکز تربیت معلم، نوع برنامه آموزشی و ثمربخشی معلمان، رابطه وجود داشت.

---

1) National Teacher Examination
3) Wenglinsky

2) Pascarella & Terenzini
4) Licensure testing

- در این بررسی در کل به این نتیجه رسیدند که:
- مراکز خصوصی بهتر از مراکز عمومی و دولتی، بصلاحیت معلمی تأثیر داشتند.
  - دانشگاهها عملکرد بهتری از کالج‌ها داشتند.
  - مراکزی که به طور معمول، دانشجوی پیشتری، پذیرش نموده‌اند به نسبت مراکزی که معمولاً دانشجوی کمتری جذب کرده‌اند، عملکرد بهتری داشتند.
  - برنامه‌های تربیت معلمی که در برگیرانده استعدادهای مختلف، تمامی گروهها و قومیت‌ها بود در مقایسه با برنامه‌های که اکثریت آن راگروه و قومیت خاص تشکیل می‌دادند، عملکرد بهتری داشتند.

نتیجه این است که این دو معلمی در این سطحی متفاوت نباشند.

لیکن در این سطحی متفاوت نباشند.

لیکن در این سطحی متفاوت نباشند.

لیکن در این سطحی متفاوت نباشند.

مشاهده شد که این نتیجه ممکن است اینکه این دو معلمی در این سطحی متفاوت نباشند.

مشاهده شد که این نتیجه ممکن است اینکه این دو معلمی در این سطحی متفاوت نباشند.

لیکن در این سطحی متفاوت نباشند.

مشاهده شد که این نتیجه ممکن است اینکه این دو معلمی در این سطحی متفاوت نباشند.

لیکن در این سطحی متفاوت نباشند.

لیکن در این سطحی متفاوت نباشند.

لیکن میتواند این را در میان افرادی که باشند و میتوانند از آنها برخواسته باشند، بخوبی بخواهد.

لے جائیں گے اس کا بھروسہ نہیں کیا جائے گا۔

وَلِمَنْجَانٍ وَلِلْمَرْسَى وَلِلْمَرْسَى وَلِلْمَرْسَى وَلِلْمَرْسَى

وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ لِلرَّحْمَةِ وَالرَّحِيمِ وَالرَّحْمَةُ مِنْ أَنْجَى السَّمَاوَاتِ الْمُمْسَكَاتِ

and the μ values are given in Table I.

للمزيد من المعلومات يرجى زيارة الموقع الإلكتروني: www.mca.gov.sa

فصل سوم

Epiphorula *luteola* (L.) *Wetmore* (1932) 100.

સુધીની પ્રગતિ અને વિકાસની દ્વારા આપેલી કાર્યક્રમોની વિસ્તારી વિશ્લેષણ.

لیست ملکیت این سازمان را در سال ۲۰۱۰ میلادی در پایان سه ماهه

وَلِمَنْدَبْرَةٍ وَلِكَلْمَنْدَبْرَةٍ وَلِكَلْمَنْدَبْرَةٍ وَلِكَلْمَنْدَبْرَةٍ

Finally, last May, the "Quality place has been established" - a separate office of the Bureau.

7. Kunstschule. Kunstschule für die höheren Schulen und das Studium.

لهم إني أنت عبدي فاحشرني في جهنم لا يدخلنني أحدكم مذهبكم وشريعتكم

سیمین اکبر ایوبی از اینجا می‌گذرد و در آن راهی که باید بگذرد، می‌گذرد.

طرح پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی بوده و به توصیف و ارائه گزارش از میزان تناسب، ثمر بخشی و کارآمدی محتوی دروس و آموزش‌های دوره کارданی رشته ناشنوای نیمه شنومی پردازد. یکی از موارد استفاده روش توضیفی وقتی است که، محقق به مقایسه و ارزشیابی می‌پردازد و چون در تحقیق حاضر هدف، ارزشیابی میزان تناسب دروس و ثمر بخشی آموزش‌های رشته آموزشی ناشنوای نیمه شنوا از دیدگاه استادی و فارغ التحصیلان می‌باشد به نظر می‌رسد این شیوه، مناسبتر باشد.

جامعه آماری:

جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه استادی و فارغ التحصیلان دوره کاردانی تربیت معلم رشته آموزشی ناشنوای نیمه شنوا، تا مهر ماه سال تحصیلی ۸۰-۸۱، شامل می‌شود.

نمونه و روش نمونه‌گیری: در گروه استادی، همه استادی محترم گروه ناشنوای نیمه شنوا که حداقل ۳ سال سابقه کاری داشتند، جزو گروه نمونه پژوهشی بوده و در گروه فارغ التحصیلان، انتخاب نمونه به صورت نمونه‌گیری تصادفی بوده به این صورت که پرسشنامه‌ها به صورت مساوی به استانها، ارسال و هر استان ۵ نفر به صورت تصادفی انتخاب و پرسشنامه بین همکارانی که شرایط زیر را داشتند توزیع می‌شد.

- ۱- فارغ التحصیلان دوره کاردانی رشته ناشنوای نیمه شنوا از مهر ماه سال ۱۳۷۴ به بعد.
- ۲- اشتغال به تدریس در کلاس‌های دانش‌آموزان ناشنوای نیمه شنوا در سال تحصیلی

۷۹-۸۰

لازم به ذکر است همکارانی که در سال تحصیلی ۷۹-۸۰ به کارهای دیگری غیر از تدریس در کلاس دانش‌آموزان ناشنوای نیمه شنوا مشغول بوده یا دارای مدارک دیگری غیر از کاردانی رشته ناشنوای نیمه شنوا بودند، پرسشنامه در اختیار آنها قرار نگرفت.
ابزار اندازه‌گیری: در این تحقیق از دونوع پرسشنامه استفاده می‌شود.

۱ - پرسشنامه مربوط به اساتید: شامل ۲۴ سوال در زمینه تناسب و هماهنگی دروس، سوالاتی با همین مضمون در ارتباط با درس خاص مورد تدریس و نیز ۸ سوال درباره ثمربخشی دروس و برنامه‌ها با توجه به انتظارات و صلاحیتهايی که پس از پایان دوره از فارغ التحصیل انتظار می‌روند، و نیز دو سوال باز در ارتباط با پیشنهادها و اظهار نظرهای آزاد تنظیم گردیده است.

۲ - پرسشنامه مربوط به فارغ التحصیلان: که شامل ۲۴ سوال در زمینه تناسب دروس و آموخته‌ها، ۸ سوال مربوط به توانمندی‌ها و صلاحیت‌ها با توجه به موارد مندرج در اساسنامه دوره، حدود ۵۹ سوال مربوط به ثمربخشی دروس، درون می‌باشد که سوالات اخیر، با هماهنگی مدرسین محترم و توسط محقق طراحی و پس از تأیید توسط مدرسین محترم این رشته برای هر عنوان درس ۵ تا ۶ سوال در راستای فرضیات و سوالات پژوهش و با توجه به هدف، سرفصل و اهمیت می‌باشد انتخاب و در پرسشنامه گنجانده شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها:

از آنجاکه پژوهش حاضر از نوع توصیفی می‌باشد اطلاعات حاصل از ابزارهای پژوهش، با استفاده از روش‌های آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

فصل چھارم

لکھاں رائیں ہے ہی ریتا

خوبی کوں اپنے پنڈے تھے جو ملے

جس کوں دیکھاں تو نیچھے بنا کر لے

در این فصل نتایج پژوهشی در هویتی و میزان تناسب دروس و ثمربخشی آموخته‌های دوره به ترتیب ذکر می‌گردد.

وضعیت تناسب دروس:

جدول شماره ۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: ضرورت وجود درس برای تأمین

نیازهای حرفه‌ای متربیان

ردیف	نام درس	آین درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان ضرورت دارد	آین درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان ضرورت دارد	درصد	تعداد
۱	تمرین معلمی (تمکیلی کودکان استثنایی)	۷۱۰	۲۰۰	—	—
۲	تریض شنوازی و لب خوانی	۷۹۰	۱۸۰	۷۱۰	۲۰
۳	آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشناخته و نیمه شنوا	۷۸۴	۱۶۸	۷۱۶	۳۲
۴	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۱	۷۸۲/۵	۱۶۵	۷۱۷/۵	۲۵
۵	شناخت کودکان ناشناخته و نیمه شنوا	۷۸۱/۵	۱۶۳	۷۱۸/۵	۳۷
۶	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار دارمانی	۷۸۱/۵	۱۶۳	۷۱۸/۵	۳۷
۷	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲	۷۷۷/۵	۱۵۵	۷۲۲/۵	۴۵
۸	آوازناسی	۷۷۶	۱۵۲	۷۲۴	۴۸
۹	ساخت و گارگوش و ادیومتری مقدماتی	۷۷۵	۱۴۴	۷۲۸	۵۶
۱۰	ساخت و سایل آموزشی برای ناشناخته و نیمه شنوايان	۷۶۶/۵	۱۳۳	۷۳۳/۵	۶۷
۱۱	اصول آموزش تربیت بدنه و بازیهای دبستانی	۷۶۵	۱۳۰	۷۳۵	۷۰
۱۲	آشنایی با زبان و تحول آن	۷۶۲/۵	۱۲۵	۷۳۷/۵	۷۵
۱۳	کلید زبان	۷۶	۱۲۰	۷۴۰	۸۰
۱۴	کلیات آموزش و پرورش ناشناخته و نیمه شنوايان	۷۵۵	۱۱۰	۷۴۵	۹۰

همانگونه که در جدول مشاهده می‌شود، تمرین معلمی، تربیت شنوازی و لب خوانی و آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشناخته و نیمه شنوا با توجه به نیازهای حرفه‌ای مربیان بیشترین ضرورت و دروس آشنایی با زبان و تحول آن، کلید زبان و کلیات آموزش و پرورش ناشناخته و نیمه شنوايان از دید پاسخ دهنده‌اند، ضرورت کمتری داشته‌اند.

جدول شماره ۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: هماهنگی مطالب با نام درس

ردیف	نام درس				رئوس مطالب با نام هماهنگی ندارد	درست هماهنگی دارد	رئوس مطالب با نام درس		ردیف
	درصد	تعداد	درصد	تعداد			درصد	تعداد	
۱	٪۲۲/۵	۴۵	٪۷۷/۵	۱۵۵	تریت شنایی و لب خوانی				
۲	٪۲۲/۵	۴۵	٪۷۷/۵	۱۵۵	ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی				
۳	٪۲۴	۴۸۶	٪۷۶	۱۵۲	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی				
۴	٪۲۴	۴۸	٪۷۶	۱۵۲	ساخت و سایل آموزشی بزرگ فاشنوايان و نيمه شنويان				
۵	٪۲۳/۵	۵۱	٪۷۴/۵	۱۴۹	شناخت کودکان ناشنوا و نيمه شنوا				
۶	٪۲۳/۵	۵۱	٪۷۴/۵	۱۴۹	آشنایی با ویژگیها و سایل کودکان استثنایی ۱				
۷	٪۲۸	۵۶	٪۷۲	۱۴۴	تمرین معلمی (تمکیلی کودکان استثنایی)				
۸	٪۲۹/۵	۵۹	٪۷۰/۵	۱۴۱	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲				
۹	٪۳۰/۵	۶۱	٪۶۹/۵	۱۳۹	اصول آموزش تربیت بدنسی و بازیهای دبستانی				
۱۰	٪۳۲/۵	۶۷	٪۶۶/۵	۱۳۳	آوازنابی				
۱۱	٪۳۳/۵	۶۷	٪۶۶/۵	۱۳۳	اصول آموزش و پرورش قبل از دبستان				
۱۲					ناشنوايان و نيمه شنوايان				
۱۳	٪۳۷/۵	۷۵	٪۶۲/۵	۱۲۵	کلیات آموزش و پرورش ناشنوايان و نيمه شنوايان				
۱۴	٪۴۰	۸۰	٪۶۰	۱۲۰	آشنایی با زبان و تحول آن				
۱۵	٪۴۲/۵	۸۵	٪۵۷/۵	۱۱۵	کلید زبان				

همانگونه که در جدول به چشم می‌خورد هماهنگی مطالب با نام درس در هیچ‌کدام از موارد به درصد نرسیده ولی در هر حال، تربیت شنوايان و لب خوانی، ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی و آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی بهتر تیپ‌جیشترین هماهنگی و در دروس گلینید زبان، آشنایی با زبان و تحول آن و کلیات آموزش و پرورش ناشنوايان و نيمه شنوايان، از نظر پاسخ دهنده‌گان هماهنگی کمتری بین نام درس و مطالب آن گزارش شده است.

جدول شماره ۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: نظم و سیر منطقی داشتن مطالب

ردیف	نام درس	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد				رئوس مطالب نظم و سیر منطقی ندارد	درصد	تعداد
		درصد	تعداد	درصد	تعداد			
۱	تریت شنایی و لب خوانی							
۲	تمرین معلمی (تمکیلی کودکان استثنایی)							
۳	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی							
۴	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی							
۵	شناخت کودکان ناشناخت و نیمه شناوا							
۶	ساخت و کارگوش و ادبیات مقدماتی							
۷	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی							
۸	آواشناسی							
۹	ساخت و سایل آموزشی ناشناخت و نیمه شناوا							
۱۰	آشنایی با زبان و تعلوپ زبان							
۱۱	کلیات آموزشی و پرورش ناشناخت و نیمه شناوا							
۱۲	آموزش و پرورش قبل از دبستان ناشناخت و نیمه شناوا							
۱۳	اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی							
۱۴	کلید زبان							

با توجه به جدول مذکور، دروس تربیت شنایی و لب خوانی، تمرین معلمی و آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی، واحد بیشترین درصد از نقطه نظر وجود نظم و سیر منطقی بوده و دروس کلید زبان، اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی و آموزش و پرورش قبل از دبستان ناشناخت و نیمه شناوا این از این نقطه نظر در مراحل پائین تری قرار گرفته‌اند.

جدول شماره ۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوطه به سوال: متأثرب رساندن محتوى فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفهای مریبان

ردیف	نام درس	محتوى فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفهای مریبان			
		متخصص	مناسب	تعداد	درصد
درصد	تعداد	درصد	تعداد	متخصص	مناسب
۱	تمرین معلمی (تمکیلی کودکان استثنایی)	۷.۲۱/۵	۴۳	۷.۸۷/۵	۱۵۷
۲	تریت شنوایی و لب خوانی	۷.۲۱/۵	۴۳	۷.۸۷/۵	۱۵۷
۳	آشنایی بالاختلالات گفتاری و گفتار درمانی	۷.۳۴/۵	۶۹	۷.۶۵/۵	۱۳۱
۴	آواشناصی	۷.۴۱/۵	۸۳	۷.۵۸/۵	۱۱۷
۵	آشنایی باویژگهای مسائل کودکان استثنایی	۷.۴۲/۵	۸۵	۷.۵۷/۵	۱۱۵
۶	ساخت و کارگوش و ادبیات مقدماتی	۷.۴۴	۸۸	۷.۵۶	۱۱۲
۷	شناسخت کودکان ناشنوای نیمه شنوا	۷.۴۵	۹۰	۷.۵۵	۱۱۰
۸	آشنایی با زبان و تحول آن	۷.۵۰	۱۰۰	۷.۵۰	۱۰۰
۹	آشنایی باویژگهای مسائل کودکان استثنایی ۲	۷.۵۵	۱۱۰	۷.۴۵	۹۰
۱۰	اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی	۷.۶۰/۵	۱۲۱	۷.۳۹/۵	۷۹
۱۱	ساخت و مسائل آموزشی برای ناشنوایان و نیمه شنواریان	۷.۶۴	۱۲۸	۷.۳۶	۷۲
۱۲	آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنوای نیمه شنوا	۷.۶۷/۵	۱۳۵	۷.۳۲/۵	۶۵
۱۳	کلیات آموزش و پرورش ناشنوایان و نیمه شنواریان	۷.۷۰/۵	۱۴۱	۷.۲۹/۵	۵۹
۱۴	کلید زبان	۷.۷۸/۵	۱۵۷	۷.۲۱/۵	۴۳

با توجه به آینکه، پاسخدهندگان مستقیماً و در کلاس درست با تیازهای آموزشی خود بیشتر آشنا شده و براین اشائی اظهار نموده اند مشاهده می شود که آنها محتوى برنامه کارورزی و تمرین معلمی و تربیت شنوایی را بر طرف کننده نیازهای خود دانسته اند. محتوى دروس آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنوای نیمه شنوا، کلیات آموزش و پرورش ناشنوایان و نیمه شنواریان را برای تأمین نیازهای حرفهای خود کمتر مناسب، دانسته اند. وضعیت دروس دیگر هم در این جدول به خوبی قابل ملاحظه و بررسی است.

جدول شماره ۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: روز آمد یا

نسلی یعنی در چندین محدوده

ردیف	نام درس	تعداد	درصد	تعداد	درصد	مطالبات با توجه به تغیرات علمی	نمایه شده
۱	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی	۱۱۲	%۵۶	۸۸	%۴۴	علمی درجهان روزآمدترین پاشه	درجهان قدیمی و کهنه است
۲	آشنایی	۱۰۷	%۵۳/۵	۹۳	%۴۶/۵		
۳	تریبیت شناوی و لب شوانی	۱۰۴	%۵۲	۹۶	%۴۸		
۴	ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی	۱۰۱	%۵۰/۵	۹۹	%۴۹/۵		
۵	آشنایی با پریزگیها و مسائل کودکان استثنایی	۹۹	%۴۹/۵	۱۱۱	%۵۰/۵		
۶	آشنایی با زبان و تحول آن	۹۹	%۴۹/۵	۱۰۱	%۴۹/۵		
۷	آشنایی با پریزگیها و مسائل کودکان استثنایی	۹۶	%۴۸	۱۰۴	%۵۲		
۸	شناخت کودکان ناشنوایان و نیمه شنوایان	۹۳	%۴۶/۵	۱۰۷	%۵۳/۵		
۹	آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنوایان و نیمه شنوایان	۸۸	%۴۴	۱۱۲	%۵۶		
۱۰	کلیات آموزش و پرورش ناشنوایان و نیمه شنوایان	۸۵	%۴۲/۵	۱۱۵	%۵۷/۵		
۱۱	ساخت و سایل آموزشی برای ناشنوایان و نیمه شنوایان	۷۸۵	%۴۲/۵	۱۱۵	%۵۷/۵		
۱۲	کلید زبان	۸۰	%۴۰	۱۲۰	%۶۰		
۱۳	تمرین معلمی (تمکیلی کودکان استثنایی)	۷۷	%۳۸/۵	۱۲۳	%۶۱/۵		
۱۴	اضول آموزش تربیت بدنه و بازیهای دبستانی	۶۹	%۳۴/۵	۱۳۱	%۶۵/۵		

با جدول مذکور، از دیدگاه همه پاسخ‌دهندگان محتوی دروس آشنایی با اختلالات گفتاری، آشنایی او تربیت شناوی از نظر روزآمد و جدیدیومن وضعیت بهتری از دروین پاییزی جدول دارند در مورد دروین عملی همانند کارورزی با توجه به توضیح پاسخ‌دهندگان، آنان روش‌های اجرایی این دروس را ناکارآمد و یا در حد کمتری مشمر ثمر، گزارش نموده‌اند. با نگاهی به جدول می‌توان فهمید که از دیگر آنها، همچه دروین در حدیثی از کهنگی و قدیمی بودن قرار گرفته‌اند یاما چاییستی توجه داشته‌اند که به دلیل عدم دسترسی همکاران به منابع و یافته‌های جدید هرگونه تضمین گیری بتومنای داده‌های فوق بایستی با بررسی‌های بیشتر و احتیاط لازم صورت پذیرد.

جدول شماره ۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخها در تمرور متناسب بودن، پیچیده بودن و پایین بودن
مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان

ردیف	نام درس	تعداد	درصد	متناوب است	پیچیده است	تعداد	درصد	متناوب است	پیچیده است	تعداد	درصد
۱	تمرین معلمی تکمیلی کودکان استثنایی	۲۴۴	%۷۲/۵	۴۵	%۵/۵	۱۱	%۷۲	۲۴۴	%۵/۵	۴۵	%۲۲/۵
۲	اصول آموزش تربیت بدنش و بازیهای دبستانی	۱۲۰	%۶۰	۷۵	%۲/۵	۵	%۰	۷۵	%۲/۵	۷۵	%۳۷/۵
۳	کلیات آموزش و پرورش ناشنوایان و نیمه شنوایان	۱۲۰	%۶۰	۷۲	%۱۴	۸	%۶۰	۷۲	%۱۴	۷۲	%۳۲
۴	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۱	۱۰۹	%۵۴/۵	۸۳	%۱۴	۸	%۵۴/۵	۸۳	%۱۴	۸۳	%۴۱/۵
۵	شناخت کودکان ناشنوایان و نیمه شنوایان	۱۰۹	%۵۴/۵	۸۰	%۵/۵	۱۱	%۵۴/۵	۸۰	%۵/۵	۸۰	%۴۰
۶	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی	۱۰۹	%۵۴/۵	۸۰	%۵/۵	۱۱	%۵۴/۵	۸۰	%۵/۵	۸۰	%۴۰
۷	ساخت و سایل آموزشی ناشنوایان و نیمه شنوایان	۱۰۷	%۵۳/۵	۷۷	%۱۸	۱۶	%۵۳/۵	۷۷	%۱۸	۷۷	%۳۸/۵
۸	آموزش و پرورش قبل از دبستان ناشنوایان و نیمه شنوایان	۱۰۷	%۵۳/۵	۸۲	۵/۵	۱۱	%۵۳/۵	۸۲	۵/۵	۸۲	%۴۱/۰
۹	کلید زبان	۱۰۷	%۵۳/۵	۶۹	%۱۲	۲۴	%۵۳/۵	۶۹	%۱۲	۶۹	%۳۴/۵
۱۰	آواشناسی	۱۰۷	%۵۳/۵	۷۲	%۱۰/۵	۲۱	%۵۳/۵	۷۲	%۱۰/۵	۷۲	%۳۶
۱۱	تربیت شنایابی و لبخوانی	۱۰۷	%۵۳/۵	۸۵	%۴	۸	%۵۳/۵	۸۵	%۴	۸۵	%۴۲/۵
۱۲	ساخت اکارگوش و ادیومتری مقدماتی	۱۰۴	%۵۲	۸۳	%۶/۵	۱۳	%۵۲	۸۳	%۶/۵	۸۳	%۴۱/۵
۱۳	آشنایی با زبان و تحول آن	۹۱	%۴۵/۵	۲۱	%۷/۵	۲۱	%۴۵/۵	۲۱	%۷/۵	۲۱	%۴۴/۵
۱۴	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲	۸۸	%۴۴/۵	۱۹	%۵/۵	۱۹	%۴۴/۵	۱۹	%۵/۵	۱۹	%۵۰/۵

در جدول فوق می‌توان وضعیت هر درسی را از نظر سه مقوله مناسب بودن، پیچیده بودن او یا پایین بودن مطالب با توجه به توان دانشجویان به راحتی مشاهده نمود و با توجه به درصد های بدست آمده می‌توان در انجام تغییرات لازم با برنامه ریزی دقیق تر تلاش نمود.

لیه جدول شماره ۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخها به سوال مربوط به ساعات عملی
پیش‌بینی شده در برنامه
منش پیش‌بینی مهندسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد نظری عملی	کل ساعت	زمان کار عملی پیش‌بینی شده در برنامه		کافی است کم است
					درصد	تعداد	
۱	تجزیه علمی (تکمیلی) بلندگویی و کودکان استثنایی	۴	۲۰۴	۱۲۸	٪۳۶	٪۷۶۴	٪۷۲
۲	اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دستانی	۱	۳۴	۱۱۵	٪۴۲/۵	٪۵۷/۵	٪۸۵
۳	آشنایی با ریشه‌ها و مسائل گویی کان استثنایی ۲	۱	۶۸	۱۰۷	٪۴۶/۵	٪۵۳/۵	٪۹۳
۴	ساخت و سایل آموزشی برای ناشوایان و نیمه‌شناوران	—	۵۱	۱۰۱	٪۴۹/۵	٪۵۰/۵	٪۴۴

همانگونه که از جدول پیداست، اکثر پاسخ‌هایندگان، زمان کار عملی را در حد تأمین نیاز، ندانسته و علاوه بر این در پاسخهای خود، خواهان اختصاص دروس نظری، همانند تربیت شناوری و گفتار درمانی به صورت ۳ واحدی (۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی) شده‌اند.

**جدول شماره ۲۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخهای مربوط به سوال: رعایت پیش نیازها
در برنامه پیش‌بینی شده**

ردیف	نام درس	پیش نیازهای درسی در برنامه ارائه شده است			
		درصد	تعداد	درصد	تعداد
۱	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲	%۱۶	۳۲	%۸۴	۱۶۸
۲	تمرین معلمی (تمکیلی رشتہ ناشناوی نیمه شنوا)	%۱۷/۵	۳۵	%۸۲/۵	۱۶۵
۳	کلیدزیان	%۲۶/۵	۵۳	%۷۳/۵	۱۴۷
۴	شناخت کودکان ناشناوی نیمه شنوا	%۲۳/۵	۶۷	%۶۶/۵	۱۳۳
۵	تریبت شنایی و لبخانی	%۳۳/۵	۷۸	%۶۶/۵	۱۳۳
۶	کلیات آموزش و پرورش ناشناویان و نیمه شنایان	%۲۴/۵	۶۹	%۶۵/۵	۱۳۱
۷	آشنایی بالاختلالات گفتاری و گفتار درمانی	%۲۴/۵	۶۹	%۶۵/۵	۱۳۱
۸	آموزش و پرورش قبل از دستان کودکان ناشناوی نیمه شنوا	%۳۶	۷۲	%۶۴	۱۲۸
۹	آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۱	%۳۷/۵	۷۵	%۶۲/۵	۱۲۵
۱۰	اصول تربیت بدنی و بازیهای دستانی	%۳۷/۵	۷۵	%۶۲/۵	۱۲۵
۱۱	ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی	%۳۸/۵	۷۷	%۶۱/۵	۱۲۳
۱۲	ساخت وسایل آموزشی ناشناویان و نیمه شنایان	%۴۱/۵	۸۳	%۵۸/۵	۱۱۷
۱۳	آواشناسی	%۴۲/۵	۸۵	%۵۷/۵	۱۱۵
۱۴	آشنایی با زبان و تحول آن	%۴۶/۵	۹۳	%۵۳/۵	۱۰۷

جدول مذکور وضعیت دروس مختلف را از نقطه نظر رعایت پیش نیازها در مورد این دروس نشان می‌دهد، توجه به داده‌های این جدول باعث می‌شود که به آمادگی، و زمینه‌های ذهنی و شناختی دانشجویان در مورد درس خاص، بیشتر توجه شده، تا وی بتواند حداقل استفاده را از کلاس ببرد.

جدول شماره ۱۱ توانیع فراوانی و درصد اپاسخهای مربوط به سوال: تداخل مطالب با سایر

درویش آینه رئیسه :

ردیف	نام درس	تعداد	درصد	تعداد	درصد	نام مطالوب اسایر دروس	نام مطالوب اسایر دروس
۱	آشنایی با اینستینا	۱۰۹	۷۵۴/۵	۹۱	۴۵/۵	این رشته تداخل دارد	یافتوس مطالوب اسایر دروس
۲	آشنایی با زبان و تحول آن	۱۰۱	۷۵۰/۵	۹۹	۴۹/۵		
۳	کلیدزبان	۹۶	۷۴۸	۱۰۴	۴۵/۵		
۴	کلیات آموزش و پرورش ناشنوايان و نیمه شنوايان	۹۳	۷۴۶/۵	۱۰۷	۵۳/۵		
۵	شناخت بودک ناشنوا و نیمه شنوا	۸۳	۷۴۱/۵	۱۱۷	۵۸/۵		
۶	آشنایی با اینستینا	۸۰	۷۴۰	۱۲۰	۵۲/۵		
۷	آواشنایی	۸۰	۷۴۰	۱۲۰	۵۲/۵		
۸	آموزش و پرورش قبل از دستان کودکان ناشنوا و نیمه شنوا	۸۰	۷۴۰	۱۳۰	۵۸/۵		
۹	ساخت و کارگوش و ادبیات مقدماتی	۷۷	۷۳۸/۵	۱۲۳	۶۶/۵		
۱۰	تریمیت شوانی و لبخوانی	۷۵	۷۳۷/۵	۱۲۵	۶۶/۵		
۱۱	تمرین معلمی (تمکیل کودکان استینایی)	۷۲	۷۳۶	۱۲۸	۶۴/۵		
۱۲	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درماتی	۶۷	۷۳۳/۵	۱۲۵	۶۶/۵		
۱۳	ساخت و سایل آموزشی ناشنوايان و نیمه شنوايان	۳۵	۷۱۷/۵	۱۶۵	۸۲/۵		
۱۴	اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دستانی	۲۷	۷۱۳/۵	۱۷۳	۸۶/۵		

از ملاحظه جدول فوق، چنین برمنی آید که هر چه از بالا به طرف پایینی جدول می آیم میزان

تداخل ها کمتر می شود به گونه ای که درس آشنایی با اینستینا و مسائل کودکان استینایی ۲، بیشترین

تداخل و درس اصول آموزشی تربیت پیشی و بازیهای هشتادی کمترین، تداخل را با دروس دیگر

دارند.

جدول شماره ۱۴- توزیع فراوانی و درصد پالسیخهای مربوط به میال: کافی، کم یا زیاد بودن

ساعات نظری دروس مختلف

ردیف	نام درس	ساعت	تعداد واحد	کل ساعت	نظری علمی	نظری عملی	تعداد درصد	درصد زیاد است	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه
				کل ساعت	نظری علمی	نظری عملی	تعداد درصد	درصد زیاد است	کافی است
۱	آشنایی با فیزیک های انسانی کودکان	۳۴	—	۳۴	—	—	%۱۴/۵	۲۹	%۱۶
۲	شناسخت کودکان ناشنا و نیمه شنا	۲	—	۳۴	—	—	%۸	۱۶	%۲۵/۵
۳	کلیات آموزش و پرورش ناشنايان و نيمه شنايان	۲	—	۳۴	—	—	%۲۷/۵	۵۴	%۱۰/۵
۴	آشنایی با زیان و تحول آن	۲	—	۳۴	—	—	%۲۱	۴۲	%۱۷/۵
۵	آموزش و پرورش قبل از دستان کودکان ناشنا و نیمه شنا	۲	—	۳۴	—	—	%۱۶	۳۲	%۲۲/۵
۶	کلیدزیان	۲	—	۳۴	—	—	%۲۰	۴۰	%۲۶/۵
۷	اصلیول تربیت بدنه و بازیهای دستانی کودکان	۱	۱	۱۷	۳۴	—	%۱۸/۵	۳۷	%۲۸
۸	آوازپناسي	۲	—	۳۴	—	—	%۱۳/۵	۲۷	%۳۶
۹	ساخت و کارگوش و ادیسونتری مقدماتی	۲	—	۳۴	—	—	%۱۶	۳۲	%۳۷/۵
۱۰	تربیت شنايانی و لبخوانی	۲	—	۳۴	—	—	%۱۵	۲۹	%۳۸/۵
۱۱	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی	۲	—	۳۴	—	—	%۱۲	۲۴	%۴۴

همانگونه که مشاهده می‌شود در دروسی که معلمان نیاز بیشتری به آنها در جریان کار آموزشی احتیاجمن می‌کنند، زمان نظری اختصاصی یافته به این دروس را کم، برآورد نموده و آنها بینان داشته‌اند که بایستی به این دروس زمان بیشتری اختصاص یابد یا با توجه به این اظهارات می‌توان ساعت‌ی بعضی از دروس را که از نظر این همکاران زیاد می‌باشد، کم نموده و به ساعت‌های دروس مورد نیاز اضافه کرد. در نتیجه در زمینه اختصاص زمان به دروس مختلف انجام تجدید نظر اساسی، ضرورت دارد.

جدول شماره ۱۳ فراوانی و درصد پاسخها به سوال مبنی بر تکرار
غیر ضروری دروس و مطالب

ردیف	نام درس	مطالب تکرار غیر لازم	مطالب تکرار غیر لازم دروس	دروس دیگری که درست هستند	تعداد	درصد	درصد	تعداد	دیگر این رشته نیست
۱	ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی	۷۱۸/۵	۲۷	۷۱۸/۵	۱۶۳	۰	۰	۰	۰
۲	تربیت شناوری و الب خوانی	۷۲۱/۵	۴۳	۷۲۱/۵	۷۸	۰	۰	۰	۰
۳	تمرین معلمی (تigmیلی کودکان استثنایی)	۷۲۵/۵	۵۱	۷۲۵/۵	۱۵۹	۰	۰	۰	۰
۴	آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتارهای عالمی	۷۲۵/۵	۵۱	۷۲۵/۵	۱۴۹	۰	۰	۰	۰
۵	ساخت و سایل آموزشی برای فاشنولیات و نیمه شنوایان	۷۳۳/۵	۶۷	۷۳۳/۵	۱۳۳	۰	۰	۰	۰
۶	آشنایی با ویژگیهای مسائل کودکان استثنایی	۷۳۸	۷۲	۷۳۸/۵	۱۲۸	۰	۰	۰	۰
۷	اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی	۷۳۷/۵	۷۵	۷۳۷/۵	۱۲۵	۰	۰	۰	۰
۸	شنایخت کودک ناشنوای نیمه شنوایان	۷۳۸/۵	۷۷	۷۳۸/۵	۱۲۳	۰	۰	۰	۰
۹	آواشناستی	۷۳۸/۵	۷۷	۷۳۸/۵	۱۲۳	۰	۰	۰	۰
۱۰	آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنوای نیمه شنوایان	۷۴۰	۸۰	۷۴۰	۱۲۰	۰	۰	۰	۰
۱۱	آشنایی با زبان و تحول آن	۷۴۱/۵	۸۳	۷۴۱/۵	۱۱۷	۰	۰	۰	۰
۱۲	آشنایی با ویژگیهای مسائل کودکان استثنایی	۷۴۵/۵	۹۱	۷۴۵/۵	۱۰۹	۰	۰	۰	۰
۱۳	کلیات آموزش و پرورش ناشنوایان و نیمه شنوایان	۷۴۸	۹۶	۷۴۸	۱۰۴	۰	۰	۰	۰
۱۴	چکیده زبان	۷۴۸	۱۲۰	۷۴۸	۸۰	۰	۰	۰	۰

جدول فوق وضعیت دروس مختلف را از نقطه نظر تکرار غیر ضروری مطالب، نشان می‌دهد به گونه‌ای که بنا به اظهارات معلمین، مطالب درس ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی از مطالب غیر ضروری تکراری کمتری به نسبت دروس پایین تراز خود بروخوردار است و درس کلید زبان دارای بیشترین شکل تکرار غیر ضروری مطالب، بوده که نیاز به بررسی دارد.

جدول شماره ۱۴- فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس‌های آشنایی با ویژگیها

و مسائل کوادکان استثنایی ۱

ردیف	سوالات	نامه									
	پاسخهای مثبت	۱۶۵	۱۴۹	۱۳۹	۱۱۵	۹۹	۹۸	۶۹	۶۲	۶۰	۵۶/۴
درصد	فرافانی	۷۲/۵	۷۴/۰	۶۹/۵	۵۷/۵	۴۸/۵	۵۶/۵	۶۹/۵	۶۲/۵	۶۰	۵۶/۴
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد.	۱۶۵	۱۴۹	۱۳۹	۱۱۵	۹۹	۹۸	۶۹	۶۲	۶۰	۵۶/۴
۲	رئوس مطالب با نام درس همانگی دارد										
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد										
۴	محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است.										
۵	رئوس مطالب بتوجه به پیش‌فتهای علمی در جهان نوزآمد می‌باشد										
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است.										
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است										
۸	پیش نیازهای درین در کل برنامه ارائه شده است										
۹	رئوس مطالب با سایر دروس این رشته تداخل ندارد										
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم درون دیگر این رشته نیست	۱۲۸	۱۲۰	۱۲۵	۱۲۹	۱۳۹	۱۴۹	۱۶۵	۱۶۵	۱۶۵	۱۶۵

با توجه به داده‌های جدول، حدود ۸۲/۵ درصد پاسخ دهنده‌گان وجود این درس را برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضروری دانسته و در دیگر موارد نیز می‌توان وضاحت درس را در حد متوسطی، برآورد نمود. در مورد تداخل، حدود ۴۰ درصد پاسخ دهنده‌گان مطالب این درس را با دروس دیگر در حالت همپوشانی و تداخل دیده که با بررسی‌های دقیق تر و کارشناسی‌تر شده‌تر، می‌بایست به رفع این موضوع پرداخته و زمان بدست آمده از این موضوع را به کارهای عملی دروس دیگر اختصاص داد.

دیگر این درس در مبحث انتظام و پنهانه این رشته است.

آنچه در این جمله از این درس می‌دانیم این است که در این درس از این مباحث در مبحث انتظام و پنهانه این رشته است.

جدول شماره ۱۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درسن: آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	درصد	فراوانی
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد		۱۵۵-	۷۷/۵
۲	رئوس مطالب با نام درس هماهنگی دارد		۱۴۱-	۷۶/۵
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد		۱۳۰-	۶۷/۵
۴	محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است		۹۵-	۴۸/۵
۵	رئوس مطالب با توجه به پیش‌فهای علمی در جهان روزآمد می‌باشد		۷۰-	۳۷/۵
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان، مناسب است		۸۸-	۴۳%
۷	زمان کار عملی پیش‌بینی شده در برنامه کافی است		۱۱۷-	۵۲/۵
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است		۱۶۸-	۷۳/۵
۹	رئوس مطالب با سایر دروس این رشته تداخل ندارد		۹۳-	۴۵/۵
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم دروس دیگر این رشته نیست		۱۶۹-	۵۴/۵

این درس از نقطه نظر مقوله اول، در ردیف هفتم، مقوله دوم در ردیف هشتم در موضوع سوم در ردیف چهارم، موضوع چهارم در ردیف نهم، در موضوع پنجم در ردیف هفتم و موضوع اششم در ردیف چهاردهم و در موضوع هفتم در ردیف سوم دروس علمی، در موضوع هشتم در ردیف اول و در موضوع نهم در ردیف اول، در موضوع دهم در ردیف دوازدهم قرار گرفته است. در موضوع هشتم که مربوط به مناسب بودن مطالب با توان دانشجو معلمان می‌باشد این درس در ردیف چهاردهم یعنی ردیف انتهایی جدول قرار گرفته و بررسی‌های بیشتر نشان می‌دهد که حدود ۵۰/۵ درصد فارغ التحصیلان وضعیت این درس را از نظر این مورد پایین تراز توان خود برآورد نموده که این مسئله به اتفاق وقت و ضعف انگیزه منجر شده که نیاز به بررسی و اصلاح دارد. و حدود ۵۴/۵ درصد، مطالب این درس را با دروس دیگر متداخل دانسته که در بین همه درسها این درس بیشترین درصد تداخل را دارا می‌باشد.

جدول شماره ۱۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس: شناخت کودکان ناشنا و نیمه‌شنوا

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	درصد فراوانی
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان ضرورت دارد		%۸۱/۵
۲	رئوس مطالب با نام درس هماهنگی دارد		%۷۴/۵
۳	زئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد		%۶۵/۵
۴	محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان مناسب است		%۵۵
۵	زئوس مطالب با توجه به پیش‌رفتهای علمی در جهان روزآمد می‌باشد		%۴۶/۵
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است		%۵۲/۵
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است		%۶۶/۵
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است		%۶۶/۵
۹	رئوس مطالب پاسایر دروس این رشته تداخل ندارد		%۵۸/۵
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم دروس دیگر این رشته نیست		%۶۱/۵

۱/۵ درصد معلمان وجود این درس برای نیازهای تأمین نیازهای حرفه‌ای خود ضروری دانسته، ولی تنها ۵۵ درصد آنان محتوی آن را مناسب دانسته‌اند که تلاش در جهت مناسب نمودن محتوی فعلی ضرورت دارد. تنها حدود ۵۸/۵ درصد فارغ‌التحصیلان محتوی این درس را در دروس دیگر متداول ندانسته و این بیانگر این است که از نقطه نظر محتوایی باایستی بررسی‌های بیشتری در تدوین محتوی، صورت پذیره تا با دروپس دیگر دخالت و همپوشی آن کم و یا به حداقل ممکن برسد.

جدول شماره ۱۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس: ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	درصد	فراوانی
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد		%۷۶	۱۲۴
۲	رئوس مطالب بانام درس هماهنگی دارد		%۷۷/۵	۱۵۵
۳	رئوس مطالب نظم و همیز منطقی دارد		%۶۴	۱۲۸
۴	تحتوى فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است		%۵۶	۱۱۲
۵	رئوس مطالب با توجه به پیش‌قتهای علمی در جهان روزآمد		%۵۰/۵	۱۰۱
حقی باشد				
۶	رئوس مطالب با توجه به توان داشجو معلمان مناسب است		%۵۲	۱۰۴
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است		%۴۶/۵	۹۳
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است		%۶۱/۵	۱۲۳
۹	رئوس مطالب باستایر درس این رشته تداخل ندارد		%۶۱/۵	۱۲۳
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم درس دیگر این رشته نیست		%۸۱/۵	۱۶۳

همانگونه که مشاهده می‌شود این درس از نقطه نظر تکراری نبودن مطالب، نظر ۸۱/۵ درصد پاسخ دهندگان را جلب نموده است اما تنها ۹۳ نفر یعنی ۴۶/۵ درصد، افراد زمان در نظر گرفته شده برای این درس را کافی دانسته‌اند. در بررسی‌های بیشتر، مشخص شد که معلمان خواهان اختصاص زیادی بیشتری به این درس، مخصوصاً برای یادگیری «ادیومتری» می‌باشند.

جدول شماره ۱۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس: آشنایی با زبان و تحول آن

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	درصد	فراوانی
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد		%۶۲/۵	۱۲۵
۲	برئوس مطالب بایام درس همانگی دارد		%۶۰	۱۲۰
۳	برئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد		%۵۸/۵	۱۱۷
۴	برئوس مطالب برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است		%۵۰	۱۰۰
۵	برئوس مطالب با توجه به پیشرفتهای علمی در جهان روزآمد می‌باشد		%۴۹/۵	۹۹
۶	برئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است		%۴۵/۵	۹۱
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است		%۶۱/۵	۱۲۳
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است		%۵۳/۵	۱۰۷
۹	برئوس مطالب پاسایر دروس این رشته تداخل ندارد		%۴۹/۵	۹۹
۱۰	برئوس مطالب تکرار غیرلازم دروس دیگر این رشته نیست		%۵۸/۵	۱۱۷

همانگونه که مشاهده می‌شود، تنها ۴۵/۵ درصد مطالب این درس را در حد توان دانشجویان مناسب ارزیابی نموده‌اند. حدود ۴۴ درصد مطالب را پایین تراز توان خود دانسته، که این مسئله موجب ضعف انگیزشی و هدر رفتن وقت دانشجویان می‌شود. این مسئله هنگامی که موضوع تکرار غیرلازم مواد درسی را بررسی می‌کنیم که چیزی در حدود ۴۱/۵ درصد مطالب این درس را تکرار غیرلازم دروس دیگر این رشته ارزیابی نموده‌اند، آن وقت است که ضرورت تغییر در محتوی و زمان ارائه این درس برایمان بیشتر روشن خواهد شد.

جدول شماره ۱۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به دویس آواشناستی

دانشجویان ایرانی

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	فرارانی درصد
۱۰۲	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد	۱۲۵	٪۶۷
۲	رئوس مطالب با نام درس همانگی دارد.	۱۳۳	٪۶۶/۵
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد	۱۲۵	٪۶۲/۵
۴	رئوس مطالب بتوان تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است	۱۱۷	٪۵۸/۵
۵	رئوس مطالب با توجه به پیشرفتهای عیلمی در جهان بروزآمد می‌باشد	۱۰۷	٪۵۲/۵
۶	رئوس مطالب با توجه به قوان دانشجو معلمان مناسب است	۱۰۷	٪۵۲/۵
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است	۱۰۶	٪۵۰/۵
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است	۱۱۵	٪۵۷/۵
۹	رئوس مطالب باسایر دروس این رشته تداخل ندارد	۱۲۹	٪۶۱
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم دروس دیگر این رشته نیست	۱۲۳	٪۶۱/۵

همتداد و شش درصد، وجود این درس را برای تأمین نیازهای حرفه‌ای خود ضروری دانسته، اما تنها ۵/۵۸٪ افراد، محتوی فعلی این درس را مناسب ارزیابی نموده‌اند که توجه به این نتیجه‌گیری نمی‌تواند این خلاصه این محدودهای موجود در این درس بکاهند؛ غالباً بر این دانشجویان در این درس بیشتر خواهان عملیاتی نمودن متعاقب‌نمودند و موضع‌گذاری مطرد و سخت به جای بحث‌بلطفه‌زنی نه مبانی نظری درس می‌باشند هر چند که توجه به هر ۲۰ مشکله ضرورت دارد اما با توجه به اینکه دانشجویان این رشته بالا فاصله، نیاز به کاربرد جنبه‌های نظری که آموخته‌اند را دارند لذا توجه به کاربردهای درس در کلاس و تدوین برنامه درسی، لازم و مناسب خواهد بود.

جدول شماره ۲۰. توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس:
تربیت شنایی و لبخانی

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	درصد	فراوانی
۱	۱. این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد		%۹۰	۱۸۰
۲	۲. رئوس مطالب با نام درس هماهنگی دارد		%۷۷/۵	۱۵۵
۳	۳. رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد		%۷۷/۵	۱۵۵
۴	۴. محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است		%۸۷/۵	۱۵۷
۵	۵. رئوس مطالب با توجه به پیشرفت‌های علمی در جهان روزآمد نمی‌باشد		%۵۲	۱۰۴
۶	۶. رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است		%۵۳/۵	۱۰۷
۷	۷. زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است		%۴۶/۵	۹۳
۸	۸. پیش‌نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است		%۶۶/۵	۱۳۳
۹	۹. رئوس مطالب باساپر دروس این رشته تداخل ندارد		%۶۲/۵	۱۲۵
۱۰	۱۰. رئوس مطالب تکرار غیرلازم دروس دیگر این رشته نیست		%۷۸/۵	۱۵۷

این درس جزو دروس پسپارضیبوری و مورد نیاز این افراد عنوان گردیده، و در آن موارد معلمان و پاسخ‌دهندگان مقولات مربوط به این درس را در حد بالایی ارزیابی نموده‌اند. اما در کل توجه به پیش‌نیازهای این درس، هم‌اکنون نمودن مطالب و محتوی با تغییرات علمی و مناسب کردن آن با توان دانشجویان جزو موارد خواسته شده آنان بوده و لازم است این زمینه‌ها با دقّت و جامعیّت، اقدامات لازم صورت پذیرد.

جدول شماره ۲۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس:

آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی

ردیف	سوالات	پاسخهای مشتی	درصد	فراوانی
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد		%۸۱/۵	۱۶۳
۲	رئوس مطالب با نام درس هماهنگی دارد		%۷۶	۱۵۲
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد		%۶۴	۱۲۸
۴	محتوى فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است		%۶۵/۵	۱۳۱
۵	رئوس مطالب با توجه به پیشرفت‌های علمی در جهان روزآمد می‌باشد		%۵۶	۱۱۲
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است		%۵۴/۵	۱۰۹
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است		%۴۴	۸۸
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است		%۶۵/۵	۱۳۱
۹	رئوس مطالب با سایر دروس این رشته تداخل ندارد		%۶۶/۵	۱۳۳
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم دروس دیگر این رشته نیست		%۷۴/۵	۱۴۹

در بند ۷، معلمان با توجه به پاسخهایی که به سوالات بازداده‌اند بیان نموده‌اند که در این درس نیاز است که به جنبه‌های عملی و کاربردی گفتار درمانی توجه شده و تنها به ارائه انواع اختلالات گفتاری به صورت نظری بسته نشود؛ از نتیجه زمان تدریس را کم برآورد نموده‌اند و چیزی حدود ۴۴ درصد زمان تدریس نظری را مناسب دانسته‌اند. با توجه به اینکه این درس جزو دروس ضروری و مورد نیاز دانشجویان این رشته می‌باشد لازم است در محتوی فعلی درس، که تنها ۶۵/۵ درصد آن را مناسب ارزیابی نموده‌اند، با توجه به پیشرفت‌های علمی و نظر کارشناسان و محققین مربوطه، تجدیدنظرهای لازم صورت پذیرد.

جدول شماره ۲۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس کلید زبان

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	فرافتنی	درصد
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد	۱۲۰	%۶۰	
۲	رئونن مطالب با نام درس هماهنگی دارد	۱۱۵	%۵۷/۵	
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد	۱۰۱	%۵۰/۵	
۴	محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است	۴۳	%۲۱/۵	
۵	رئوس مطالب با توجه به پیشرفتهای علمی در جهان روز آمدند می‌باشد	۸۰	%۴۰	
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است	۱۰۷	%۵۳/۵	
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است	۱۰۷	%۵۳/۵	
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است	۱۴۷	%۷۳/۵	
۹	رئوس مطالب پاسایر دروس این رشته تداخل ندارد	۱۰۴	%۷/۵۲	
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم دروس دیگر این رشته نیست	۸۰	%۴۰	

این درس، جزو دروسی است که در اکثر موارد معلمان نظر مثبتی نسبت به آن اعلام ننموده‌اند به گونه‌ای که تنها ۶۰ درصد وجود درس را برای این رشته ضروری دانسته، ۵۷/۵ درصد مطالب را با نام درس هماهنگ دانسته، و ۵۰/۵ درصد مطالب را دارای نظم و سیر منطقی دانسته و تنها ۲۱/۵ درصد محتوی فعلی درس را برای تأمین نیازهای حرفه‌ای، مناسب دانسته‌اند و فقط ۴٪ افزاد مطالب این درس را تکرار غیر ضروری دروس دیگر اعلام نکرده‌اند همه این موارد بیانگر این است که در مورد کلیات، اهداف، سرفصل‌ها، زمان تدریس، نحوه ارائه و دیگر موارد، این درس نیاز به تجدید نظری اساسی و کلی دارد.

جدول شماره ۲۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات امتحانی پژوهشگران ملی ایران
کلیات آموزش و پژوهش ناشنیاپیان و نیمه‌اشنیاپیان

ردیف	سوالات	پاسخهای مشتکه	درصد فراوانی
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربوط است.	۱۱۰	۵۵٪
۲	رئوس مطالب با تمام درس هماهنگ دارد.	۱۲۵	۶۲٪
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد.	۱۱۷	۵۸٪
۴	محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربوط متناسب است.	۵۹	۲۹٪
۵	رئوس مطالب با توجه به پیشرفتهای علمی در زیست‌شناسی روزآمد می‌باشد.	۸۵	۴۲٪
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است.	۱۲۰	۶٪
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است.	۱۲۵	۶۲٪
۸	پیش‌بینی شده در کل برنامه ارائه شده است.	۱۳۱	۶۵٪
۹	رئوس مطالب با اساییدروس این رشته تداخل ندارد.	۱۰۷	۵۳٪
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم درس دیگر این زیست‌شناسی نیست.	۱۰۴	۵٪

با توجه به جدول مذکور، مشاهده می‌شود که این درس هم، در حد لازم انتظارات و خواسته‌های دانشجویان را در جهات مختلف برآورده ننموده است به گونه‌ای که تنها ۲۹٪ درصد محتوی این درس را مناسب ارزیابی نموده و با توجه به بندهای ۹ و ۱۰، معلوم می‌شود که این درس با دروس دیگر تداخل داشته و تنها ۱۱۰ نفر یعنی ۵۵ درصد این درس را برای تأمین نیازهای حرفه‌ای خود ضروری دانسته‌اند. در نتیجه تجدیدنظر اساسی در این مورد لازم و ضروری می‌باشد.

جدول شماره ۲۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخ به سوالات مربوط به درس آموزش و پرورش قبل از دیستان کودکان ناشنوای نیمه شنوا

ردیف	سوالات	پاسخهای مثبت	درصد	فراوانی
۱	آین درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد		%۸۴	۱۶۸
۲	رئوس مطالب با نام درس هماهنگی دارد		%۶۶/۵	۱۳۳
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد		%۵۶/۵	۱۱۲
۴	محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است		%۳۲/۵	۶۵
۵	رئوس مطالب با توجه به پیشرفت‌های علمی در جهان روزآمد می‌باشد		%۴۴	۸۸
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است		%۵۳/۵	۱۰۷
۷	زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است		%۶۱/۵	۱۲۳
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است		%۷۴	۱۲۸
۹	رئوس مطالب با سایر دروس این رشته تداخل ندارد		%۶۰	۱۲۰
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم دروس دیگر این رشته نیست		%۶۰	۱۲۵

۳۲/۵ درصد افراد این درس را برای تأمین نیازهای حرفه‌ای خود ضروری دانسته و در مقابل تنها درصد، محتوی فعلی این درس را برای تأمین نیازهای خود مناسب ارزیابی کرده‌اند و این بیانگر این است که درصد عمداتی از افراد محتوی فعلی این درس را ناکارآمد و نامناسب دانسته‌اند، لذا با توجه به ضرورت آموزش زودهنگام کودکان ناشنوای نیمه شنوا و اهمیت آن با توجه به تحقیقات می‌ختلف، باقیستی در محتوی فعلی تغییرات مناسب و درخور توجیهی صورت گیزد. با توجه به اینکه هیمه درصدهای مثبت مذکور با درصدهای مورد انتظار تفاوت عمداتی دارند بررسی مؤلفه‌های فوق و انجام تغییرات لازم در این درس یک ضرورت می‌باشد.

جدول شماره ۲۵ توزیع فراوانی و ندرت صد پاسخنامه اسنالات مربوط به درس: اصول آموزش تزییناتی و ابانیهای دلستانی

پاسخهای مثبت		سوالات	ردیف
درصد	فراوانی		
٪۶۵	۱۳۰	۱ این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان ضرورت دارد	
٪۶۹/۵	۱۳۹	۲ رئوس مطالب بآنام درس هماهنگی دارد	
٪۵۴/۰	۱۰۹	۳ رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد	
٪۳۹/۵	۷۹	۴ محتوی فعلی ذریں برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مربیان مناسب است	
٪۳۴/۵	۶۹	۵ رئوس مطالب با توجه به پیش‌نیاهای علمی در جهان روزآمد می‌باشد	
٪۶۰	۱۲۰	۶ رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است	
٪۵۳/۵	۱۰۷	۷ زمان تدریس نظری پیش‌بینی شده در برنامه کافی است	
٪۶۲/۵	۱۲۵	۸ پیش‌نیازهای ذریس در کل برنامه ارائه شده است.	
٪۸۶/۵	۱۷۳	۹ رئوس مطالب با اساییدروس این رشته تداخل ندارد.	
٪۶۲/۵	۱۲۵	۱۰ رئوس مطالب تکرار غیرلازم دروس دیگر این رشته نیست	
٪۵۷/۵	۱۱۵	۱۱ زمان کار عملی پیش‌بینی شده در برنامه کافی است	

حدود ۸۶/۵ درصد افراد، مطالب و محتوی فعلی این درس را با دروس دیگر متداخل ندانسته، اما در بررسی مورد شماره ۱۰ می‌بینیم که حدود ۶۲/۵ درصد، همین افراد مطالب درسی را تکرار غیرضروری درس برآورد نکرده‌اند یعنی باز درصد قابل توجهی از اینکه محتوی دروس دیگر در این درس، پاز هم تکرار شود نگرانند. با توجه به اینکه مطالب درس تأمین کننده نیازهای واقعی مربیان نبوده و مهارت‌های لازم را به آنها، ارائه نکرده است. تجدید نظر در محتوی فعلی درس، کاری است که مورد نظر اکثر معلمان محترم این گروه می‌باشد.

جدول شماره ۲۶ توزیع فراوانی درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوطه بدرسن «باخت و سایل» آموزشی ابرای ناشنوایان و نیمه‌نشنوایان

ردیف	سوالات	پاسخهای منتسب	درصد فراوانی
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان ضرورت دارد	۱۳۳	%۶۶/۵
۲	رئوس مطالب با نام درس هماهنگی دارد	۱۰۴	%۷۶
۳	رئوس مطالب نظم و سیر منطقی دارد	۱۲۳	%۶۱/۵
۴	محتوی فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است	۷۲	%۳۶
۵	رئوس مطالب با توجه به پیش‌رفتهای علمی در جهان روزآمد می‌باشد	۸۵	%۴۲/۵
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است	۱۰۷	%۵۳/۵
۷	زمان کار عملی پیش‌بینی شده در برنامه کافی است	۱۱۹	%۵۰/۵
۸	پیش‌نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است	۱۱۷	%۵۸/۵
۹	رئوس مطالب باشایر درس این رشته تداخل ندارد	۱۶۰	%۸۲/۵
۱۰	رئوس مطالب تکرار غیر لازم درس دیگر این رشته نیست	۱۳۳	%۶۶/۵

با توجه به جدول فوق، تنها ۳۶ درصد افراد محتوی فعلی این درس را برای تأمین نیازهای حرفه‌ای خود مناسب دانسته‌اند و ۶۶/۵ درصد وجود این درس را برای معلمان این زمینه ضروری تشخیص نداده‌اند. و با توجه به آنکه این محتوی به هیچ وجه تأمین‌گننده مسائل ضروری معلمان از دیدگاه خودشان نمی‌باشد، لازم است در این درس هم بزرشتهای علمی و عملی بیشتری درجهت ایجاد تغییرات مورد نظر صورث پذیرد.

جدول شماره ۲۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌ها به سوالات مربوط به درس تمرین معلمی،
تکمیلی کودکان استثنایی

ردیف	سوالات	پاسخهای مشتمل
	فرارانی	درصد
۱	این درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان صورت دارد	%۱۰۰
۲	رئوس مطالب با نام درس همانگی دارد	%۷۲
۳	رئوس مطالب نظم و شیرمنطقی دارد	%۶۷
۴	المحتوى فعلی درس برای تأمین نیازهای حرفه‌ای مریبان مناسب است	%۸۷/۵
۵	ارثوین مطالب با توجه به پیش‌فتاه‌های علمی در جهان روازآمد می‌باشد	%۳۸/۵
۶	رئوس مطالب با توجه به توان دانشجو معلمان مناسب است	%۷۲
۷	زمان کار عملی پیش‌بینی شده در برنامه کافی است	%۶۴
۸	پیش نیازهای درس در کل برنامه ارائه شده است	%۸۲/۵
۹	رئوس مطالب بایستی برای زوین معلم داشته تداخل نداود	%۶۴
۱۰	رئوس مطالب تیکار غیر لازم دروس دیگر این رشته نیست	%۷۴/۵

از دیدگاه بهمیه معلمان این درس جزو ضروری ترین درس‌هایی است که تأمین کننده نیازهای حرفه‌ای آنان، می‌باشد؛ اما در بررسی موارد دیگر می‌توان فهمید که دانشجویان، از وضعیت فعلی ارائه درس و تحوّه کار رضایت چندانی نداشته، که این مسئله نیازمند ایجاد تغییرات لازم در زمان و نحوه انجام برنامه تمرین معلمی است. در بررسی‌های بیشتری که صورت گرفت مشخص شد که معلمان از اینکه روش‌های تدریس دروس مختلف مربوط به بچه‌های عادی بوده‌اند در عین حال دروس روش تدریس، پیش نیاز اساسی و واقعی تمرین معلمی می‌باشند؛ خواسته ارائه روش‌های تدریس مخصوص به کودکان ناشنوا شده تا برنامه تمرین معلمی و کارفرزی را بهتر به انجام برسانند.

وضعیت ثمربخشی آموزشها

نظر به اینکه پس از پایان دوره کار دانی؛ منتظر می‌روید که فارغ التحصیلان به تواناییها و صلاحیتها باید دست یابند، به منظور بررسی این مسئله و همچنین میزان ثمربخش بودن آموزشها تی دوره کار دانی در توانمند نمودن، فارغ التحصیلان یا در واقع معلمان فعلی در گزار آموزش، با در نظر گرفتن اهداف کلی دوره، اهداف دروس، سرفصل هر درس و نظر اساتید مجرب این رشته سوالاتی که هدفهای فوق را بررسی نماید، طراحی و پس از انجام اصلاحات لازم در اختیار معلمان محترمی که فارغ التحصیل سال ۷۴ و بعد از آن بوده و در سال ۷۹-۸۰، صرفاً فعالیت آموزشی انجام نمی‌دادند، قرار گرفت. نتایج در دو زمینه کسب مهارتها و صلاحیتها و ثمربخشی آموزشها هر درس مطابق اهداف پیش بینی شده در برنامه به شرح زیر استخراج گردید.

جدول شماره ۲۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آموزشها دوره کار دانی تا چه اندازه به شما توانایی و صلاحیت داده است که متناسب با نوع معلولیت کودکان ناشناوا و نیمه شنوا در مقطع پیش دبستانی و دبستانی به آموزش آنها بپردازید؟

درصد تراکمی	درصد	فرافوانی	گونه ها
۲	۲	۴	خیلی کم
۸/۵	۶/۵	۱۳	کم
۴۴/۸	۳۶/۳	۷۳	متوسط
۸۶/۶	۴۱/۸	۸۴	زياد
۱۰۰	۱۳۷/۴	۲۷	خیلی زياد

با تلاحظه داده های فوق متوجه می شویم که ۴۱/۸ درصد افراد آموزشها این دوره را به منظور دستیابی به هدف فوق در سخن «زياد» ۸/۵٪ درصد آن را در حد کم و خیلی کم، ۳۶/۳٪ درصد در حد متوسط و تنها ۱۳/۴ درصد آن را در حد خیلی زياد برآورد نموده اند لذا با انجام تغییرات لازم در دروس مختلفی که در صفحات قبل به آنها اشاره شد، می توان از درصد های مربوط به مؤلفه «متوسط» به نفع مراحل بالاتر کم نمود.

جدول شماره ۲۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کاره‌انچه تاچه اندازه به شما توانایی و صلاحیت داده است که بتوانید، توانمندی‌های مختلف کوکان ناشنوا و نیمه شنوا را پرورش داده و به آنها جهت دهید؟

گزینه‌ها	فراوانی	دروبلد	درصد تراکمی
خیلی اکم	۷۶	۳۶	۴۳
کم	۲۲	۱۸/۹	۱۳/۹
متوسط	۹۳	۴۶/۸	۶۰/۷
زیاد	۸۵	۳۲/۳	۹۳
خیلی زیاد	۱۴	۷	۱۰۰

داده‌های جدول فوق بیانگر این است که افراد آموخته‌های این دوره را به منظور دستیابی به هدف فوق زیاد نهایی تشخیص نداده، به گونه‌ای که اکثر آنها یعنی، ۴۶/۸ درصد افراد، تأثیر این آموخته‌ها را در حد متوسط پیراورد نموده و ۳۲/۳ درصد این تأثیرات را در حد زیاد، ۷ درصد در حد خیلی زیاد، ۱ درصد آن را در حد کم و ۳ درصد هم این تأثیرات را در حد خیلی کم گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۳۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخها به سوال: آموخته‌های دوره کار دانی تاچه اندازه به شما توانایی و صلاحیت داده است که با توجه به نوع و شدت معلولیت، محدودیت و توانایی‌های کوکان ناشنوا و نیمه شنوا، جهت‌گیری علمی اموزشی مناسب را اتخاذ نمایید؟

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۲	۱	۱
کم	۱۸	۹	۱۰
متوسط	۹۲	۴۵/۸	۵۵/۷
زیاد	۶۶	۳۲/۸	۸۸/۶
خیلی زیاد	۲۳	۱۱/۴	۱۰۰

داده‌های جدول بیانگر این است که افراد آموخته‌های این دوره را به منظور دستیابی به هدف فوق به صورت زیر گزارش نموده‌اند. ۱ درصد در حد خیلی کم، ۹ درصد در حد کم، ۴۵/۸ درصد در حد متوسط و ۳۲/۸ درصد در حد زیاد و ۱۱/۴ درصد در حد خیلی زیاد. همانگونه که ذیلده می‌شود ۴۵/۸ درصد افراد این تأثیرات را در حد متوسط دانسته که این خود بیانگر این است که در این زمینه به خوبی مهارت و صلاحیت مؤبد نظر در آنها ایجاد نشده است.

جدول شماره ۳۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی تا چه اندازه شما را با ساخت، تعمیر و نگهداری وسایل آموزشی، کمک آموزشی و توانبخشی دانش آموزان ناشنوا و نیمه‌شنو، آشنائی نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۱۵/۴	۱۵/۴	۳۱	خیلی کم
۳۹/۸	۲۲/۴	۴۹	کم
۷۰/۱	۳۵/۳	۷۱	متوسط
۹۴	۱۸/۹	۳۸	زياد
۱۰۰	۶	۲۲	خیلی زياد

پاسخها بیانگر این است که در دستیابی به هدف فوق افراد آموخته‌های دوره را مناسب تدانسته‌اند، ۷۵/۱ درصد افراد آموخته‌های دوره را به منظور ایجاد مهارت و صلاحیت فوق در حد متوسط و متوسط به پایین دانسته و تنها ۵ درصد افراد این آموخته را برای پرورش مهارتها و صلاحیتهای فوق در حد زیاد و خیلی زیاد، مؤثر تشخیص داده‌اند.

جدول شماره ۳۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کاردانی تا چه حد به شما صلاحیت داده است که در کودکان ناشنوا و نیمه‌شنو توائی‌یی اداره زندگی مستقل شخصی و سازگاری قابل قبول با جامعه را از طریق آموزش مواد درسی، بازپروری، مشاوره و مددکاری پرورش دهد؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۳/۵	۳/۵	۷	خیلی کم
۲۲/۴	۱۸/۹	۳۸	کم
۶۵/۲	۴۲/۸	۸۶	متوسط
۹۳/۰	۲۷/۸	۵۶	زياد
۱۰۰	۷	۱۴	خیلی زياد

در پاسخ به سوال و هدف فوق، ۷ درصد آموخته‌های دوره را در حد خیلی زیاد، ۲۷/۸ درصد در حد زیاد، ۴۲/۸ درصد در حد متوسط و ۱۸/۹ درصد در حد کم و ۳/۵ درصد در حد خیلی کم، ارزیابی نموده و این بیانگر این است که باز قسمت عمده‌ای از افراد تأثیر آموخته‌ها را در گیسب مهارت و صلاحیت مورد نظر، متوسط به پایین برآورد نموده‌اند (۶۵/۲ درصد).

جدول شماره ۳۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای پژوهشی به سوال: آموخته‌های دوره کارداشی چه میزان توانمندی در شما بوجود آورده‌تابه محدود نمودن معلولیت‌ها پرداخته و از بروز معلولیتهای ثانوی این دسته از کودکان پیشگیری نمایید؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه‌ها
۱۱/۹	۱۱/۹	۲۴	خیلی کم
۳۰/۸	۱۸/۹	۳۷	کم
۷۴/۱	۴۳/۳	۸۷	متوسط
۹۴	۱۹/۹	۴۶	بیش از زیاد
۱۰۰	۶	۱۲۰	خیلی زیاد

در پاسخ به سوال و هدف فوق، باز اکثریت پاسخ‌دهندگان آموزش‌های ایش دوره را به مبنظر و دستیابی به همراه وسایل مورد نظر متوسط و پایین تراز آن ارزیابی نموده و تنها ۲۵ درصد افراد تأثیر این آموزشها را به مثظور پرورش مهارت و صلاحیت‌های مربوطه ارزیاد و خیلی ارزیابی نموده‌اند.

جدول شماره ۳۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های دوره کارداشی تا چه حد به شما توان اداره کلاس و آموزشگاه‌های ویژه کودکان تئیمه شنوا و ناشنوایی را داده‌اند؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه‌ها
۳/۵	۲/۵	۷	خیلی کم
۷	۳/۵	۷	کم
۳۲/۹	۴۵/۹	۴۵/۹	متوسط
۷۹/۲	۴۶/۳	۹۳	بیش از زیاد
۱۰۰	۲۰/۱	۴۲	خیلی زیاد

در پاسخ به سوال فوق، افراد تأثیر آموخته‌های این دوره را در ایجاد و پرورش مهارت و صلاحیت مذکور به صورت زیر گزارش نموده‌اند: ۸/۴ درصد این تأثیرات را در حد خیلی زیاد، ۲۵/۹ در حد متوسط و ۷ درصد آن را در حد کم و خیلی کم گزارش نموده‌اند که در مجموع نتایج در این زمینه تا حدودی رضایت بخش می‌باشد.

جدول شماره ۳۵ توزیع فراوانی درصد تراکمی، پاسخهای افراد به سوال: آموخته‌های توزه کاردانی تا چه اندازه در ایجاد نگرش مثبت دو شما نسبت به نقش و اهمیت کار معلمی کودکان و دانشآموزان ناشنوا و نیمه شنعوا مؤثر بوده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۲	۲	۴	خیلی کم
۴/۵	۲/۵	۵	کم
۲۲/۹	۱۸/۴	۳۷	متوسط
۶۶/۲	۴۱/۳	۸۳	زياد
۱۰۰	۳۵/۸	۷۲	خیلی زياد

با توجه به جدول، ۲ درصد افراد این تأثیر را در حد خیلی کم، ۲/۵ درصد در حد کم، ۱۸/۴ درصد آن را در حد متوسط و ۶۶/۲ درصد این تأثیر را در حد زیاد و در تهایت ۳۵/۸ درصد تأثیر دوره را برابر ایجاد نگرش مثبت نسبت به نقش و اهمیت کار معلمی، در حد خیلی زیاد گزارش کرده‌اند. یا به عبارت دیگر ۷۷ درصد افراد تأثیر دوره را برابر نگرش مثبت نسبت به شغل و کار خود در حد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی نموده‌اند.

چون در مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره هشت مورد به عنوان شاخص‌های مهارت و صلاحیت مطرح شده، که پس از پایان دوره دو ساله لازم است فارغ‌التحصیلان یا به عبارتی معلمین فعلی، واجد آنها بشوند، از جداول شماره ۲۸ تا ۳۵ این هشت مورد بجزءی از مهارت بررسی قرار گرفت حال برای اینکه مشخص شود در مجموعه نتایج هشت سوال مربوط به مهارت و صلاحیت به چه صورت بوده است، توزیع فراوانی کل افراد در هشت سوال فوق در جدول زیر آورده می‌شود.

جدول شماره ۳۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای افراد به هشت سوال: مربوط به کسب مهارتها و صلاحیتها موره انتظار پس از پایان دوره دو ساله تربیت معلم رشته ناشنوا و نیمه شنعوا

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۱۷	۱۲	۱۹۰	کم
۵۴	۳۷	۵۹۲	متوسط
۸۷	۳۳	۵۲۵	زياد
۱۰۰	۱۳	۲۱۶	خیلی زياد

همانگونه که دیده می شود در مجموع افراد تأثیر آموزش های دوره را در اینجا به مهارتها و صلاحیت های هشیخیانه به صورت زیر گزارش نموده اند. ۵ درصد اعلام نموده اند که آموزش های ذوره در حد خیلی کمی به کسب این مهارتها و صلاحیت ها کمک نموده، ۱۲ درصد اعلام نموده اند که آموزش های ذوره در حد کم به کسب این مهارتها و صلاحیت ها کسب نموده و ۳۷ درصد اعلام نموده اند که آموزش های ذوره در حد متوسطی به کسب مهارتها و صلاحیت های مورد نظر انجامیده و ۳۳ درصد این تأثیرات را در حد زیاد و ۱۳ درصد آن را در حد خیلی زیاد گزارش نموده اند. یعنی در مجموع ۵۴ درصد این تأثیرات را در حد متوسط و پایین تر و ۴۶ درصد در حد زیاد و خیلی زیاد داشته اند.

نظر به اینکه هر عنوان درسی در برنامه تربیت معلم، اهداف مشخصی را دنبال می کند، و متناسب با این اهداف محتوی درسی تهیه و تدوین می شود، به منظور بررسی میزان تمریخشی در ابتداء با توجه به هدف کلی درس و سرفصل دروس پرای هر عنوان درسی سوالاتی تهیه و در نهایت، وضعیت توزیع در همه سوالات مربوط به درس خاص مورد بررسی قرار گرفته که نتایج به شرح زیر، استخراج شده است.

درس: آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۱

جدول شماره ۳۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با ویژگیها، تعریف و طبقه بندی دانش آموزان استثنایی تا چه حد در آفزایش اطلاعات شما نسبت به این گروه، تأثیر داشته است؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱	۰/۵	۰/۵
کم	۵	۲/۵	۳
متوسط	۳۵	۱۷/۴	۲۰/۴
زیاد	۹۲	۴۵/۴	۶۵/۸
خیلی زیاد	۶۸	۳۳/۸	۱۰۰

همانگونه که دیده می شود ۰ درصد افراد این تأثیرات را در حد خیلی کم، ۲/۵ درصد در حد کم، ۱۷/۴ درصد در حد متوسط و ۴۵/۴ درصد در حد زیاد و ۳۳/۸ درصد در حد خیلی زیاد برآورده نموده اند. در واقع ۷۹ درصد افراد بیان نموده اند که آشنایی با ویژگیها، تعریف و طبقه بندی دانش آموزان استثنایی بر ارتقای سطح معلوماتشان نسبت به این کودکان مؤثر بوده است.

جدول شماره ۳۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با شباهت‌ها و تفاوت‌های دانش‌آموزان استثنایی در گروه‌های مختلف تاچه اندازه در آموزش برخورد و رفتاریان با این افراد مؤثر بوده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۱۰/۰	۱۰	۲	نمی‌خیلی کم
۱۸/۰	۷	۱۴	نمی‌خیلی کم
۲۹/۹	۲۱/۹	۴۴	متوسط
۷۵/۷	۴۵/۸	۹۲	زياد
۱۶۰	۲۲/۴	۴۹	خیلی زياد

۲۴/۴ درصد افراد این تأثیرات را در حد خیلی زیاد، ۴۵/۸ درصد در حد زیاد، ۲۱/۹ درصد در حد متوسط و ۸ درصد در حد کم و خیلی کم گزارش نموده‌اند یعنی ۷۰ درصد افراد تأثیر محظوظ این درس را در دستیابی به هدف فوق در حد زیاد و خیلی زیاد براورد نموده و حدود ۳۰ درصد این تأثیرات را در حد متوسط و کمتر دانسته‌اند.

جدول شماره ۳۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراشدن این درس در تربیت معلم تاچه اندازه به حل نیازهای علمی و شغلی شما کمک ننموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۲/۵	۲/۵	۵	خیلی کم
۱۰/۵	۸	۱۶	کم
۵۱/۳	۴۰/۸	۸۲	متوسط
۷۶/۱	۳۴/۸	۷۰	زياد
۱۰۰	۱۲/۹	۲۸	خیلی زياد

همانگونه که دیده می‌شود ۱۳/۹ درصد افراد اعلام نموده‌اند که این درس در حد خیلی زیادی رافع مشکلات و نیازهایشان بوده و ۳۴/۸ درصد این تأثیرات را در حد زیاد و ۴۰/۸ درصد در حد متوسط و ۱۰/۵ درصد آن را در حد کم و خیلی کم دانسته‌اند یعنی حدود ۵۲ درصد گفته‌اند که گذراشدن این درس در حل مشکلات و نیازهای آموزشی آنان، تأثیراتش متوسط و کمتر بوده است.

جدول شماره ۴۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین امتحانی این درس و محتوی کتابهای درسی مورد تدریس شنا در تبستان شناخته نهاده باشد؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۱۶/۹	۱۶/۹	۳۴	خیلی کم
۳۷/۸	۲۰/۹	۴۲	کم
۷۶/۱	۳۸/۳	۷۷	متوسط
۹۷	۲۰/۹	۴۲	زیاد
۱۰۰	۳	۷	خیلی زیاد

همانگونه که مشاهده می شود ۱۶/۹ درصد اعلام نموده اند که میزان این ارتباط خیلی کم بوده، ۲۰/۹ درصد میزان این ارتباط را در حد کم و ۳۸/۳ درصد میزان ارتباط را در حد متوسط دانسته اند، و ۲۳/۹ درصد افراد گفته اند که بین این درس و دروس ابتدایی، ارتباط در جدی باشد و خیلی زیادی وجود دارد. یعنی اکثریت افراد (۷۶/۱) درصد این رابطه را در حد متوسط و متوسط پیشین دیده که زیاد است در همه دروس به این روابط، توجه ویژه ای مبذول شود.

جدول شماره ۴۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای سوالات مربوط به میزان شمرپخشی آموخته های درس: آشنایی با ویژگی های منشاء کوکان استثنایی

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۵	۵	۲۲۱	خیلی کم
۱۴-	۹	۷۷	کم
۴۴	۳۶	۲۳۸۷	متوسط
۸۱	۳۷	۲۹۸۱	زیاد
۱۰۰	۱۹	۱۵۱۶	خیلی زیاد

در مجموع پاسخهای داده شده به سوالات مربوط به این درس، ۵ درصد افراد اعلام نموده اند که آموخته های این درس در حد خیلی کمی آنها را نیای گاریا دانش آموزان آماده نموده، ۹ درصد این تأثیرات را در حد کم، ۳۶ درصد در حد متوسط، ۳۷ درصد را در حد زیاد و ۱۹ درصد در حد خیلی زیاد، گزارش نموده اند. در مجموع ۵۶ درصد این تأثیرات را در حد زیاد و خیلی زیاد و ۴۴ درصد در حد متوسط، کم و خیلی کم دانسته اند.

دروس: آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲

جدول شماره ۴۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تاچه اندازه به شما در داشتن درک بهتر از برنامه کارورزی، اعتماد و امنیت خاطر در کارورزی و کار عملی، کمک نموده است؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۲	۶	۶
کم	۱۹	۹/۵	۱۵/۵
متوسط	۵۹	۲۹/۳	۴۴/۸
زیاد	۷۵	۳۷/۳	۸۲/۱
خیلی زیاد	۳۶	۱۷/۹	۱۷/۹

نحو درصد افراد اعلام نموده اند که این درس در حد خیلی کمی به تأمین هدف فوق کمک نموده، ۹/۵ درصد این میزان را در حد کم، ۹/۵ درصد در حد متوسط، ۳۷/۳ در حد زیاد و ۱۷/۹ این کمک ها را در حد خیلی زیاد گزارش نموده اند.

نحو دل شماره ۴۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بازه های از مراکز استثنایی و تماش با دانش آموزان تاچه ابدازه فرست انتقاده عملي از دانش نظری آموخته شده را برایتان فراهم نمود؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۵	۲/۵	۲/۵
کم	۱۰	۵	۷/۵
متوسط	۲۹	۱۴/۴	۲۱/۹
زیاد	۶۵	۳۲/۳	۵۴/۲
خیلی زیاد	۹۲	۴۵/۸	۱۰۰

نحو تأمین هدف فوق ۲/۵ درصد افراد این تأثیر را در حد خیلی کم، ۵ درصد در حد کم، ۱۴/۴ درصد در حد متوسط و حدود ۷۸ درصد آن را در حد زیاد و خیلی زیاد بروز نموده اند که بیانگر این است که آموخته های این درس در حد قابل توجهی، فرست انتقاده عملي از دانش نظری آموخته شده را برایشان فراهم نموده است.

جدول شماره ۴۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تاچه اندازه این درس شما را با روش‌های علمی مطالعه، مشاهده و گزارش نویسی آشنا نموده‌ایست؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۵	۵	۱۰	خیلی کم
۱۷/۹	۱۲/۹	۲۶	کم
۵۷/۲	۳۹/۳	۷۹	متوسط
۹۱/۵	۳۴/۳	۶۹	زیاد
۱۰۰	۸/۵	۱۷	خیلی زیاد

با توجه به جدول فوق، ۵ درصد افراد این تأثیر را در حد خیلی کم، ۱۲/۹ درصد در حد کم، ۳۹/۳ در حد متوسط، ۳۴/۳ در حد زیاد و ۸/۵ درصد در حد خیلی زیاد گزارش کرده‌اند یا به بیان دیگر ۵۷/۲ درصد گفته‌اند که میزان تأثیر این درس در آشنا نمودن‌شان با روش‌های علمی مطالعه، مشاهده و گزارش نویسی، در حد متوسط، کم و خیلی کم بوده است.

جدول شماره ۴۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان ثمر بخشی آموخته‌های درس: آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۵	۵	۲۷	خیلی کم
۱۴	۹	۵۵	کم
۴۱	۲۷	۱۶۷	متوسط
۷۶	۳۵	۲۰۹	زیاد
۱۰۰	۲۴	۱۴۵	خیلی زیاد

در مجموع پاسخهای داده شده، ۵ درصد افراد دستیابی به هدفهای مورد نظر را در این درس در حد خیلی کم، ۹ درصد در حد کم، ۲۷ درصد در حد متوسط، ۳۵ درصد زیاد و ۲۴ درصد در حد خیلی زیاد اعلام نموده‌اند.

درس: شناخت کودکان ناشنوا و نیمه‌شنوا:

جدول شماره ۴۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تعریف، طبقه‌بندی، ویژگیها، علل و شیوه‌های تشخیصی، ناشنوایی تا چه میزان توانسته است به حل مسائل شما در برخورد با این کودکان، کمک نماید؟

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۲	۱	۱
کم	۸	۴	۵
متوسط	۵۳	۲۶/۴	۳۱/۴
زياد	۹۷	۴۸/۲	۷۹/۶
خیلی زياد	۴۱	۲۰/۴	۱۰۰

با توجه به جدول، مشاهده می‌شود که ۱ درصد افراد دستیابی به هدف فوق را در این درس در جد خیلی کم، ۴ درصد در حد کم، ۲۶/۴ درصد در حد متوسط، ۴۸/۲ درصد در حد زیاد و ۲۰/۴ درصد افراد آن را در حد خیلی زیاد پی‌آورده‌اند.

جدول شماره ۴۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با نحوه تشخیص، آموزش و ویژگیهای شناختی، زبانی، روانی و اجتماعی، دانش آموزان ناشنوا و نیمه‌شنوا تا چه اندازه در کار آموزشی به شما کمک نموده است؟

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۳	۱/۵	۱/۵
کم	۶	۳	۴/۵
متوسط	۶۴	۳۱/۸	۳۶/۳
زياد	۹۹	۴۹/۴	۸۵/۶
خیلی زياد	۲۹	۱۴/۴	۱۰۰

جدول فوق بیانگر این است که ۱/۵ درصد افراد آموخته‌های این درس را به منظور تأمین هدف فوق در حد خیلی کم، ۳ درصد در حد کم، ۳۱/۸ درصد در حد متوسط، ۴۹/۳ درصد در حد زیاد و ۱۴/۴ درصد در حد خیلی زیاد، مؤثر دانسته‌اند.

جدول شماره ۴۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوی آین درس و برنامه آموزشی و درسی دانش آموزان ناشنوا و نیمه نشوانا شاخص آندازه هم الگانگی می بینید؟

درصد تراکمی	درصد	آندازه هم الگانگی	فرافراغت	گزینه هاییستند
۸	۸	۱۶/۹	ملطف	نمایل خیلی کم
۲۴/۹	۱۶/۹	۳۴/۱۷	متوسط	نمایل کم
۶۸/۲	۴۳/۳	۸۷/۱	زیاد	نمایل متوسط
۹۵/۵	۲۷/۳۲	۵۵/۷	خیلی زیاد	نمایل زیاد
۱۰۰	۴/۵	۹/۷		

حدود ۸ درصد، این رابطه را در حد خیلی کم، $16/9$ درصد در حد کم، $43/3$ درصد در حد متوسط، $27/3$ درصد در حد زیاد و $4/5$ درصد این رابطه را در حد خیلی زیاد اعلام نموده اند. در مجموع $68/2$ درصد افراد میزان ارتباط را در حد متوسط، کم و خیلی کم دانسته اند.

جدول شماره ۴۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای شوالات مربوط به نمیزان شربخشی آموخته های درس: شناخت کودکان ناشنوا و نیمه نشوانا

درصد تراکمی	درصد	آندازه هم الگانگی	فرافراغت	گزینه ها
۳	۳	۲۱	ملطف	نمایل خیلی کم
۱۱	۸	۴۸	متوسط	نمایل کم
۴۵	۳۴	۲۰/۴۲	زیاد	نمایل متوسط
۸۷	۴۲	۲۵/۱۷	خیلی زیاد	نمایل زیاد
۱۰۰	۱۳	۷۹/۷		

در مجموع پاسخهای ارائه شده، ۳ درصد افراد دستیابی به اهداف مورد نظر در این درس را در حد خیلی کم، 8 درصد در حد کم، 34 درصد در حد متوسط، 42 درصد در حد زیاد و 13 درصد در حد خیلی زیاد برآورد نموده اند یعنی از بین پاسخ دهنده اگان 55 درصد افراد اظهار نموده اند که محتوی این درس در دوره تربیت معلم آنها را به هدفهای مورد نظر و پیش بینی در برنامه برای این درس، رسانیده است.

درس: ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی

جدول شماره ۵۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با ساختمان، عملکرد و معایب گوش و دلایل آن، تاچه اندازه به شما در تشخیص مشکلات شنیداری دانشآموzan، کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۴/۵	۴/۵	۹	خیلی کم
۱۱/۴	۷	۱۴	کم
۴۲/۳	۳۰/۸	۶۲	متوسط
۸۰/۱	۳۷/۸	۷۶	زیاد
۱۰۰	۱۹/۹	۴۰	خیلی زیاد

۴/۵ درصد افراد دستیابی به هدف فوق را در حد خیلی کم، ۷ درصد در حد کم، ۳۰/۸ درصد در حد متوسط، ۳۷/۸ درصد در حد زیاد و ۱۹/۹ درصد در حد خیلی زیاد گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۵۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با روشهای اندازه‌گیری شنواهی (ادیومتری) تاچه اندازه به شما در تشخیص نوع و میزان اختلالات شنواهی دانشآموzan، کمک کرده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۵/۵	۵/۵	۱۱	خیلی کم
۱۸/۴	۱۲/۹	۲۶	کم
۵۷/۷	۳۹/۳	۷۹	متوسط
۸۶/۶	۲۸/۹	۵۸	زیاد
۱۰۰	۱۳/۴	۲۷	خیلی زیاد

با توجه به جدول فوق، ۵/۵ درصد افراد دستیابی به هدف فوق را در حد خیلی کم، ۱۲/۹ درصد در حد کم، ۳۹/۳ درصد در حد متوسط، ۲۸/۹ درصد حد زیاد و ۱۳/۴ درصد در حد خیلی زیاد، گزارش نموده‌اند یا به بیان دیگر ۵۷/۷ درصد افراد میزان دستیابی به هدف فوق را در حد متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۵۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با وسایل کمک شنوازی از قبیل سمعکن و ذرک تأثیرات آن به چه تغییرات در توصیه شما نسبت به استفاده از این وسایل توسط دانشآموز مؤثر بوده است؟

درصد تراکمی	درصد	فرافراغ	گزینه ها
۴	۱۶	۸	خیلی کم
۱۲/۵	۱	۱۷	کم
۳۱/۴	۱۸/۹	۳۸	متوسط
۷۳/۱	۴۱/۸	۸۴	زیاد
۱۰۰	۲۶/۹	۵۴	خیلی زیاد

حدود ۴ درصد افراد محتوی درسی را در دستیابی به هدف فوق در حد خیلی کم موثر دانسته، ۸/۵ درصد در حد کم، ۱۸/۹ درصد در حد متوسط، ۴۱/۸ درصد در حد زیاد و ۲۶/۹ درصد در حد خیلی زیاد، ارزیابی نموده‌اند، یعنی ۶۹ درصد افراد کتفه‌اند که این درس در زمینه هدف فوق بر آنها تأثیر گذاشته است.

جدول شماره ۵۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوی این درس و کار آموزشی و کلاسی با دانش‌آموزان ناشنوا و نیمه شنوا تا چه اندازه هماهنگی مشاهده می‌کنید؟

درصد تراکمی	درصد	فرافراغ	گزینه ها
۱۱/۴	۱۱/۴	۲۳	خیلی کم
۳۲/۳	۲۱/۹	۴۴	کم
۶۴/۶	۳۱/۳	۶۳	متوسط
۹۲	۲۷/۴	۵۵	زیاد
۱۰۰	۸	۱۶	خیلی زیاد

با توجه به جدول فوق، ۱۱/۴ درصد این هماهنگی را در حد خیلی کم، ۲۱/۹ درصد در حد کم، ۳۱/۳ درصد در حد متوسط، ۲۷/۴ درصد حد زیاد و ۸ درصد در حد خیلی زیاد، دانسته‌اند به عبارت ذیگر حدود ۶۴/۶ درصد افراد میزان هماهنگی را در حد متوسط، کم و خیلی کم اعلام نموده‌اند.

جدول شماره ۵۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای سوالات مربوط به میزان ثیربخشی آموخته‌های درس: ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه ها
۶	۶	۵۱	خیلی کم
۱۹	۱۳	۱۰۱	کم
۴۹	۳۰	۲۴۲	متوسط
۸۳	۳۴	۲۷۳	زیاد
۱۰۰	۱۷	۱۳۷	خیلی زیاد

در ارتباط با این درس ۶ درصد افراد تأثیر آن را در حد خیلی کم، ۳۰ درصد متوسط، ۳۴ درصد زیاد و ۱۷ درصد خیلی زیاد، ارزیابی نموده‌اند یعنی تنها ۵۱ درصد افراد اثربخشی این درس را بر کار و حرفه خود زیاد و خیلی زیاد ارزیابی نموده و بقیه آن را در حد متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده‌اند.

درس: آشنایی با زبان و تحول آن

جدول شماره ۵۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تعریف، انواع زبان، اهداف و ضرورت‌های زبان‌آموزی تا چه اندازه در زبان‌آموزی و کار با دانش‌آموزان ناشنوا به شما کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه ها
۷/۵	۷/۵	۱۵/۷	خیلی کم
۲۰/۴	۱۲/۹	۲۶	کم
۵۵/۷	۳۵/۳	۷۱	متوسط
۹۰	۳۴/۳	۶۹	زیاد
۱۰۰	۱۰	۲۰	خیلی زیاد

پاسخدهندگان میزان تأثیر درس را در دستیابی به هدف فوق به صورت: ۷/۵ درصد خیلی کم، ۱۲/۹ درصد کم، ۳۵/۳ درصد متوسط، ۳۴/۳ درصد زیاد و ۱۰ درصد خیلی زیاد، گزارش نموده‌اند یعنی ۴۴ درصد افراد گفته‌اند که موضوعات فوق در حد زیاد و خیلی زیاد در زبان‌آموزی و کار با دانش‌آموزان به آنها کمک کرده است.

جدول شماره ۵۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با مراحل رشد زبان و عوامل مؤثر بر آن، تاچه اندازه به شما که درست مسائل زبانی کودکان با مشکلات شنیداری، کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۷	۷	۱۴	خیلی کم
۱۸/۹	۱۱/۹	۲۴	کم
۵۰/۷	۳۱/۸	۶۴	متوسط
۸۷	۲۶/۳	۷۳	زیاد
۱۰۰	۱۳	۲۶/۳	خیلی زیاد

جدول فوق بیانگر این است که حدود ۷ درصد افراد میزان دستیابی به هدف فوق را با اشتفاده از مخصوصی این درس در حد خیلی کم، ۱۱/۹ درصد در حد کم، ۳۱/۸ درصد در حد متوسط، ۵۰/۷ درصد در حد زیاد و ۱۳ درصد در حد خیلی زیاد گزارش نموده اند. یعنی حدود نصف افراد آن را مؤثر دانسته و نصف دیگر میزان این تأثیر را متوسط، کم و خیلی کم دانسته اند.

جدول شماره ۵۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال آشنایی با تغیرهای مربوط به زبان تاچه خذ شناخت شما را از دانش آموzan ناشنوا و مسائل زبانی آنان گسترش داده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۷/۵	۷/۵	۱۵	خیلی کم
۲۳/۴	۱۵/۹	۳۲	کم
۶۱/۷	۲۸/۳	۷۷	متوسط
۹۳	۲۱/۳	۸۳	زیاد
۱۰۰	۷	۱۴	خیلی زیاد

داده های جدول بیانگر این است که افراد محتوی فعلی درس را در دستیابی به هدف فوق به صورت زیر گزارش نموده اند: ۷/۵ درصد این تأثیر را در حد خیلی کم دانسته، ۱۵/۹ درصد در حد کم، ۳۸/۸ درصد در حد متوسط، ۳۱/۳ درصد حد زیاد و ۷ درصد آنرا در حد خیلی زیاد گزارش نموده اند یا به عبارت دیگر حدود ۶۱/۷ درصد افراد، تأثیر آشنایی با تغیرهای مربوط به زبان را بر افزایش شناخت از دانش آموzan ناشنوا و مسائل زبانی آنان در حد متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده اند.

جدول شماره ۵۸ توزیع فراوانی درصد و درصد تراکمی پاسخهای سوالات مربوط به میزان
گزینه های شیرینی، آموخته های دین: آشنایی با زبان و تحول آن

درصد تراکمی	درصد	فرارانی	گزینه ها
۷	۷	۴۴	خیلی کم
۲۱	۱۴	۸۲	کم
۵۶	۲۵	۲۱۲	متوسط
۹۰	۳۴	۲۰۵	زیاد
۱۰۰	۱۰	۶۰	خیلی زیاد

حدود ۷ درصد افراد تأثیر این درس را بر عملکرد خود خیلی کم، ۱۴ درصد کم، ۳۵ درصد متوسط، ۳۶ درصد زیاد و ۱ درصد خیلی زیاد گزارش نموده اند یا به عبارت دیگر حدود ۶۵ درصد افراد دستیابی به اهداف درس را با مجتوبی و روشن فعلی در حد متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده اند.

درس: آشنایی

جدول شماره ۵۹ توزیع فراوانی درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با مکانیزم گفتار، نقش سیستم تبلیغی، صداسازی، تشپیدگینده و تلفظ کننده در گفتار، تاچه اندازه اطلاعات شما را نسبت به نحوه تولید صدا در دانش آموزان ناشناوا، گسترش داده است؟

درصد تراکمی	درصد	فرارانی	گزینه ها
۲/۵	۷	۵	خیلی کم
۹/۵	۱۴	۳۵	کم
۲۶/۹	۱۷/۴	۸۳	متوسط
۶۸/۲	۴۱/۳	۶۴	زیاد
۱۰۰	۳۱/۸		خیلی زیاد

داده های جدول بیانگر این است که حدود ۲/۵ درصد افراد دستیابی به هدف مذکور را با محتوی و روشن فعلی درس در حد خیلی کم، ۷ درصد در حد کم، ۱۷/۴ در حد متوسط و ۴۱/۳ درصد حد زیاد و ۳۱/۸ درصد در حد خیلی زیاد، گزارش نموده اند یعنی از دیدگاه ۷۳ درصد افراد این درس بر دستیابی به هدف فوق در حد خیلی زیاد و زیاد مؤثر بوده است.

جدول شماره ۶۰ توزیع فراوانی‌های درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن دزس آشناسی تاچه حد به شما در تربیت شنایی دانش آموزان کمک شود است؟

درصد تراکمی	ذرصد	فراوانی	گزینه ها
۲	۲	۴	خیلی کم
۱۷/۴	۱۵/۴	۳۱	کم
۴۲/۳	۲۴/۹	۵۰	متوسط
۷۵/۱	۳۲/۸	۶۶	زیاد
۱۰۰	۲۴/۹	۵۰	خیلی زیاد

حدود ۲ درصد، افراد میزان دستیابی به هدف فوق را با محتوی فعلی درس، در حد خیلی کم، $15/4$ درصد آن را در حد کم، $24/4$ درصد در حد متوسط، $32/8$ درصد در حد زیاد و $24/9$ درصد این تأثیر را در حد خیلی زیاد گزارش کرده‌اند یا به عبارت دیگر حدود ۵۷ درصد افراد گفته‌اند که این درس در تربیت شنایی دانش آموزان در حد زیاد و خیلی زیادی یه آنها کمک نموده است.

جدول شماره ۶۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس تا چه اندازه به شما در آموزش خواندن و نوشتمن به دانش آموزان ناشنوا و نیمه‌شنوا کمک نموده است؟

درصد تراکمی	ذرصد	فراوانی	گزینه ها
۲/۵	۲/۵	۵	خیلی کم
۱۳/۴	۱۰/۹	۲۲	کم
۳۶/۸	۲۳/۴	۴۷	متوسط
۷۷/۶	۴۰/۸	۸۲	زیاد
۱۰۰	۲۲/۴	۴۵	خیلی زیاد

داده‌های جدول بیانگر این است که $2/5$ درصد افراد میزان این کمک را در حد خیلی کم، $10/9$ درصد افراد آن را در حد کم، $23/4$ درصد افراد آنرا در حد متوسط، $40/8$ درصد آنرا در حد زیاد و $22/4$ درصد افراد آنرا در حد خیلی زیاد، گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۶۲ توزیع فراوانی درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محبوس این درس و برنامه درسی دانش آموزان با مشکلات شناوی در مقطعی ابتدایی چه اندازه هماهنگ مشاهده کنید؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	نمونه گزینه ها
۵	۱۰	خیلی کم	
۱۷/۹	۲۶	کم	
۵۶/۷	۷۸	متوسط	
۸۴/۱	۵۵	زیاد	
۱۰۰	۳۲	خیلی زیاد	
۱۵/۹	۱۵/۹		

داده های جدول بیانگر این است که حدود ۵ درصد افراد این هماهنگی را در حد خیلی کم، ۱۲/۹ درصد افراد آن را در حد کم، ۳۸/۸ درصد افراد آنرا در حد متوسط، ۲۷/۴ درصد افراد آنرا در حد زیاد و ۱۵/۹ درصد آنرا در حد خیلی زیاد گزارش کرده اند یا به عبارت دیگر حدود ۵۶/۷ درصد افراد میزان هماهنگی را در حد متوسط، کم و خیلی کم دانسته اند.

جدول شماره ۶۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخ سوالات مربوط به میزان ثمربخشی آموخته های درس: آواشناسی

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	نمونه گزینه ها
۳	۳	۲۴	خیلی کم
۱۵	۱۲	۹۳	کم
۴۱	۲۶	۲۱۰	متوسط
۷۶	۳۵	۲۸۶	زیاد
۱۰۰	۲۴	۱۹۱	خیلی زیاد

حدود ۳ درصد افراد تأثیر آموخته های این درس را در کار خود در حد خیلی کم، ۱۲ درصد در حد کم، ۲۶ درصد در حد متوسط، ۳۵ درصد در حد زیاد و ۴۱ درصد در حد خیلی زیاد، گزارش نموده اند به عبارت دیگر ۵۹ درصد گزارش کرده اند که آموخته های این درس در جریان کار آموزشی مربوطه در حد زیاد و خیلی زیاد به آنها کمک نموده است.

درس: تربیت شنوازی و لب خوانی

جدول شماره ۶۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای ملبوط به سوال: آشنایی با تعریف، هدف و روش‌های تربیت شنوازی تاچه اندازه به شما در کار با دانش‌آموzan ناشسته‌اند که نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فرافراغی	گزینه‌ها
۳	۳	۱۶	خیلی کم
۱۱/۵	۸/۵	۱۷	کم
۲۹/۹	۲۸/۴	۵۷۲	متوسط
۷۷/۲۰	۳۷/۳	۷۵	زیاد
۱۰۰	۲۲/۸	۴۶	خیلی زیاد

داده‌های جدول بیانگر این است که محتوی این درسن در تأمین هدف فوق از دیدگاه آزاده افزایش دارد. حد خیلی کم، واز دیدگاه ۸/۵ درصد در حد کم، از دیدگاه ۲۸/۴ درصد در حد متوسط و از دیدگاه ۲۲/۸ درصد افراد در حد خیلی ازیاد، مؤثر بوده باشند. یعنی حدود ۷۷٪ درصد افراد محتوی این درس را در حد زیاد در راستای هدف فوق مفید ارزیابی کرده‌اند.

جدول شماره ۶۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای ملبوط به سوال: درسن تربیت شنوازی تاچه اندازه به شما مهارت و توان داده، تا در استفاده بیشتر و بهتر از باقیمانده شنوازی به دانش‌آموzan تنان کمک کنید؟

درصد تراکمی	درصد	فرافراغی	گزینه‌ها
۴/۵	۴/۵	۹	خیلی کم
۱۵/۴	۱۰/۹	۲۲	کم
۴۱/۳	۲۵/۹	۵۲	متوسط
۸۰/۶	۳۹/۳	۷۹	زیاد
۱۰۰	۱۹/۴	۳۹/۳	خیلی زیاد

حدود ۴/۵ درصد میزان این مهارت و توان را در حد خیلی کم به ۱۰/۹ درصد در حد کم، ۲۵/۹ درصد در حد متوسط، ۳۹/۳ درصد در حد زیاد و ۱۹/۴ درصد آنرا در حد خیلی زیاد، براورد کردند. یعنی در ۵۹٪ درصد افراد آموزش‌های این درس مهارت و توان فوق الذکر را در حد زیاد و خیلی زیاد ایجاد نموده‌اند.

جدول شماره ۶۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: با توجه به اهمیت درس تربیت شنلواپی، محتوی فعلی این درس را تاچه اندازه در کار آموزشی خود مفید یافته‌اید؟

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۳	۴/۵	۶/۵
کم	۴۵	۲/۴۹	۲۸/۹
متوسط	۷۱	۳۵/۳	۶۴/۲
زياد	۵۱	۲۵/۴	۸۹/۶
خیلی زياد	۲۱	۱۰/۴	۱۰۰

۶/۵ درصد افراد میزان این تأثیر را در حد کم، ۳۵/۴ درصد این تأثیر را در متوسط، ۲۵/۴ درصد آنرا در حد زیاد و ۱۰/۴ درصد میزان تأثیر را در حد خیلی زیاد گزارش کرده‌اند یا به بیان دیگر حدود ۶۴/۲ درصد افراد تأثیر محتوی فعلی این درسی را برابر کار آموزشی خود در حد متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۷۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به میزان ثمر بخشی آموخته‌های درس: تربیت شنلواپی و لب خوانی

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۲۸	۴	۴
کم	۸۴	۱۴	۱۸
متوسط	۱۸۰	۳۰	۴۸
زياد	۲۰۵	۳۴	۸۲
خیلی زياد	۱۰۶	۱۸	۱۰۰

داده‌های جدول بیانگر این است که حدود ۴ درصد افراد آموشته‌های این درس را در کار خود در حد خیلی کم، ۱۴ درصد در حد کم، ۳۰ درصد در حد متوسط، ۴۸ درصد در حد زیاد و ۸۲ درصد آنرا در حد خیلی زیاد گزارش کرده‌اند به عبارت دیگر حدود ۵۵ درصد، آموشته‌های این درس را برابر کار خود در حد زیاد و خیلی زیاد مؤثر، گزارش نموده و ۸۲ درصد آن را در حد کم و خیلی کم گزارش کرده‌اند.

درس: آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی

جدول شماره ۶۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال آشنایی با عوامل مؤثر در رشد زبان و گفتار تا چه حد به شما در درک بهقیر میشکلات گفتاری دانش آموزان ناشناخته شنا کمک نموده است؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۸	۴%	۴
کم	۲۱	۱۶/۴	۱۴/۴
متوسط	۶۲	۳۰/۸	۴۵/۲
زیاد	۷۹	۳۹/۳	۸۴/۵
خیلی زیاد	۳۱	۱۵/۵	۱۰۰

با توجه به جدول، میزان این کمک از نگاه ۴ درصد افراد در حد خیلی کم، ۱۰/۴ درصد در حد کم، ۳۰/۸ درصد در حد متوسط، ۳۹/۳ درصد در حد زیاد و ۱۵/۵ درصد آنرا در حد خیلی زیاد گزارش نموده اند به عبارت دیگر از ذیدگاه ۵۵ درصد افراد، این درس در راستای هدف فوق در حد متوسط، کم و خیلی کم، کمک نموده است.

جدول شماره ۶۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال آشنایی با انواع اختلالات گفتاری، تولیدی و زبانی تا چه اندازه، دانش و اطلاعات شما را نسبت به شناخت بیشتر این اختلالات در دانش آموزان بالا برده است؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۰	۷۵	۵
کم	۲۰	۱۵	۱۵
متوسط	۵۷	۴۳/۴	۴۳/۴
زیاد	۸۸	۴۳/۸	۸۷/۲
خیلی زیاد	۲۶	۱۲۷/۸	۱۰۰

۵ درصد افراد دستیابی به هدف مذکور را به میزان خیلی کم، ۱۰ درصد آن را در حد کم، ۲۸/۴ درصد این میزان را در حد متوسط و ۴۳/۸ درصد دستیابی به هدف را در حد زیاد و در نهایت ۱۲/۸ درصد اعلام نموده اند که آموزشها مذکور در حد خیلی زیادی، دانش و اطلاعاتشان را درجهت شناخت بیشتر اختلالات گفتاری، تولیدی و زبانی دانش آموزان، ارتقاء بخشیده است.

جدول شماره ۷۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با درمان اختلالات گفتاری تا چه اندازه به شما در برخورده با دانش آموزان ناشنوا و درک مداخل درمانی این اختلالات کمک نموده است.

درصد تراکمی	درصد	فرابوی	گزینه ها
۶	۶	۱۲	خیلی کم
۱۹	۱۳	۲۶	کم
۵۲/۲	۳۳/۲	۶۷	متوسط
۸۷	۳۴/۸	۷۰	زياد
۱۰۰	۱۳	۲۶	خیلی زياد

درصد افراد این کمک را در حد خیلی کم، ۳۳/۲ درصد افراد میزان کمک را متوسط، ۳۴/۸ درصد میزان کمک را زیاد و ۱۳ درصد افراد این کمکها را به میزان خیلی زیاد گزارش کرده‌اند، با بیان دیگر ۴۷/۸ درصد افراد این کمکها را در حد زیاد و خیلی زیاد گزارش کرده‌اند یعنی بیشتر افراد گفته‌اند که کمکها در حد متوسط، کم و خیلی کم بوده است و در نتیجه شناخت دلیل و دلایل آن لازم و ضروری است.

جدول شماره ۷۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخ سوالات مربوط به میزان ثمر بخشی آموخته‌های درس: آشنایی با درمان اختلالات گفتاری و گفتار درمانی

درصد تراکمی	درصد	فرابوی	گزینه ها
۵	۵	۳۰	خیلی کم
۱۶	۱۱	۶۷	کم
۴۷	۳۱	۱۸۶	متوسط
۸۶	۳۹	۲۳۷	زياد
۱۰۰	۱۴	۸۳	خیلی زياد

داده‌های جدول بیانگر این است که حدود ۵ درصد افراد تأثیر آموزش‌های این دوره را بر کار خود در حد خیلی کم، ۱۱ درصد این تأثیرات را به میزان کم، ۳۱ درصد آن را در حد متوسط و ۵۳ درصد تأثیر آموزش‌های این درس را در رسیدن به اهداف پیش‌بینی شده یا همان نیازهای فعلی آموزش در حد زیاد و خیلی زیاد، ارزیابی نموده‌اند داده‌ها بیانگر این است که با ملاحظه دقیق اشکالات و تغییرات لازم در آنها می‌توان محتوى این درس را در جهت حل نیازهای آموزشی معلمان، مهندسی‌پردازی و کاربردی تر نمود.

درس: کلید زبان

جدول شماره ۷۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با تعریف، تاریخچه، هدف و مراحل تدریس کلید زبان تاچه اندازه شما را با اطلاعات این حوزه آشنا نموده است؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۵	۷/۵	۷/۵
کم	۲۸	۱۳/۹	۲۱/۴
متوسط	۵۲	۲۵/۹	۴۷/۳
زیاد	۷۹	۳۹/۳	۸۶/۶
خیلی زیاد	۲۷	۱۳/۴	۱۰۰

۷/۵ درصد افراد تأثیر این آشنایی‌ها را بر دانش خود در این حوزه به میزان خیلی کم، ۱۳/۹ درصد آن را در حد کم، ۲۵/۹ درصد افراد این تأثیرات را در حد متوسط، ۳۹/۳ درصد آن را در حد زیاد و ۸۶/۶ درصد آفراد این تأثیر را به میزان خیلی زیاد گزارش کردند.

جدول شماره ۷۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: محتوى درس کلید زبان تاچه اندازه به شما توان داده است که به دانش آموzan ناشنوا به منظور برقراری ارتباط، کمک نمایید؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۳۳	۱۰/۴	۱۰/۴
کم	۴۵	۲۲/۴	۳۲/۸
متوسط	۶۶	۳۲/۸	۶۵/۷
زیاد	۵۲	۲۵/۹	۹۱/۵
خیلی زیاد	۱۷	۸/۵	۱۰۰

حدود ۶۶ درصد افراد این کمکها را به میزان متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده و تنها ۳۴ درصد این کمکها را در حد زیاد و خیلی زیاد دانسته‌اند که به خوبی بیانگر وضعیت این درس در دوره تربیت معلم می‌باشد.

جدول شماره ۷۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس تا چه اندازه به شما در آموزش جمله‌سازی و انشاء نویسی به دانش‌آموزان ناشنوا کمک کرده است؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه‌ها
۱۲/۴	۱۲/۴	۲۵	خیلی کم
۳۵/۳	۲۲/۹	۴۶	کم
۶۵/۲	۲۹/۹	۶۰	متوسط
۸۷/۱	۲۱/۹	۴۴	زیاد
۱۰۰	۱۲/۹	۲۶	خیلی زیاد

همانند جدول قبلی باز درصد قابل توجهی یعنی (۶۵/۲) درصد افراد میزان این گمکها و تأثیرات را در حد متوسط، کم و خیلی کم دانسته و تنها ۴۶/۸ درصد افراد آن را زیاد و خیلی زیاد اعلام نموده‌اند.

جدول شماره ۷۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: با درنظر گرفتن مهم بودن برقراری ارتباط برای دانش‌آموزان ناشنوا، روش فعلی آموزش (کلید زبان) را چقدر در کار خود مؤثر می‌دانید؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه‌ها
۲۲/۴	۲۲/۴	۴۵	خیلی کم
۴۳/۸	۲۱/۴	۴۳	کم
۷۱/۶	۲۷/۹	۵۶	متوسط
۹۵	۲۳/۴	۴۷	زیاد
۱۰۰	۵	۱۰	خیلی زیاد

با مشاهده جدول می‌توان گفت که عده زیادی از معلمین روش فعلی را در حد مناسبی ارزیابی ننموده و به گمان ۷۱/۶ درصد آنها روش فعلی آموزش کلید زبان نمی‌تواند در حد زیاد و خیلی زیاد جوابگوی نیازهای آموزشی آنها و در نهایت کمکشان به دانش‌آموزان باشد.

جدول شماره ۷۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تاچه اندازه آموزش قواعد و نکات دستوری به دانشآموزان را برای شما ساده نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۱۲	۱۲	۲۴	خیلی کم
۳۱	۱۹	۳۸	کم
۶۰/۵	۲۹/۵	۵۴	متوسط
۹۰/۵	۳۰	۶۱	زیاد
۱۰۰	۹/۵	۱۹	خیلی زیاد

داده های جدول بیانگر این است که حدود ۶۰/۵ درصد افراد بیان نموده اند که این درس در حد میزان متوسط، کم و خیلی کمی در تسهیل این آموزشها به آنان کمک نموده و تنها ۳۹/۵ درصد معلمان این تأثیر را در حد زیاد و خیلی زیاد دانسته اند.

جدول شماره ۷۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوى این درس با دروس موردن تدریس شما در این زمینه و در دبستان تاچه اندازه هماهنگی می بینید؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۱۱	۱۱	۲۲	خیلی کم
۲۷	۱۶	۳۳	کم
۵۷	۳۰	۶۰	متوسط
۸۷/۵	۳۰/۵	۶۱	زیاد
۱۰۰	۱۲/۵	۲۵	خیلی زیاد

حدود ۱۱ درصد این هماهنگی را در حد خیلی کم، ۱۶ درصد آن را کم، ۳۰ درصد آن را متوسط و ۴۳ درصد این هماهنگی را در حد زیاد و خیلی زیاد گزارش نموده اند یا به عبارت دیگر ۵۷ درصد افراد گفته اند این هماهنگی از متوسط به پایین بوده است.

جدول شماره ۷۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان ثمر بخشی آموخته های درس: کلید زبان

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۱۲/۶	۱۲/۶	۱۵۲	خیلی کم
۳۱/۹	۱۹/۳	۲۳۳	کم
۶۱/۲	۲۹/۳	۳۵۳	متوسط
۸۹/۷	۲۸/۵	۳۴۴	زیاد
۱۰۰	۱۰/۳	۱۲۴	خیلی زیاد

حدود ۶۱/۲ درصد معلمان دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا اعلام نموده اند که این درس در جریان آموزش و کمک به آنان برای آموزش دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا تأثیراتی به میزان متوسط، کم و خیلی کم داشته و ۲۸/۸ درصد معلمان گفته اند که آموزش های این درس در حد زیاد و خیلی زیادی به آنان درجهت آموزش دانش آموزان، کمک نموده است.

درس: کلیات آموزش و پرورش ناشنوا ایان و نیمه شنوا ایان

جدول شماره ۷۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با فلسفه، مبانی و اهداف آموزش و پرورش ناشنوا ایان تاچه اندازه به شما در طراحی برنامه آموزشی آنها، کمک نموده است.

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۵/۵	۵/۵	۱۱	خیلی کم
۱۵/۵	۱۰	۲۰	کم
۵۷/۳	۴۱/۸	۸۴	متوسط
۸۹/۶	۳۲/۳	۶۵	زیاد
۱۰۰	۱۰/۴	۲۱	خیلی زیاد

حدود ۵/۵ درصد افراد میزان این کمک ها را در حد خیلی کم، ۱۰ درصد آن را در حد کم، ۴۱/۸ درصد این میزان را در حد متوسط و ۴۲/۷ درصد آن را در حد زیاد و خیلی زیاد دانسته اند یا به عبارت دیگر ۵۷/۳ درصد گفته اند که این کمک ها در حد متوسط، کم و خیلی کم بوده است.

جدول شماره ۸۰ توزیع فراوانی در صد درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با اصول آموزش و پرورش از دیدگاه دانشمندان مختلف، در چه اندازه‌ای در تعیین اهداف آموزشی به شما کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه‌ها
۹/۵	۹/۵	۱۹	خیلی کم
۲۵/۹	۱۶/۴	۳۳	کم
۷۱/۱	۴۵/۳	۵۹۱	متوسط
۹۵	۲۳/۹	۴۸	زياد
۱۰۰	۵	۱۰	خیلی زياد

از دیدگاه ۹/۵ درصد افراد تأثیر این آشناییها بر تعیین اهداف آموزشی در حد خیلی کمی بوده، حدود ۱۶/۴ درصد آن را کم، و ۴۵/۳ درصد افراد این تأثیرات را متوسط بیان نموده‌اند و تنها ۲۸/۹ درصد افراد گفته‌اند که آین آشناییها در حد زیاد و خیلی زیادی در تعیین اهداف آموزشی به آنان کمک نموده است و ۷۱/۱ درصد آن را در حد متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۸۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با محتوی درسی لازم برای ناشنوايان، تا چه میزان به شما در فراهم آوردن مواد درسی مناسب کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه‌ها
۰	۵	۱۰	خیلی کم
۱۸/۹	۱۳/۹	۲۸	کم
۵۷/۷	۳۸/۸	۷۸	متوسط
۹۴	۳۶/۳	۷۳	زياد
۱۰۰	۶	۱۲	خیلی زياد

حدود ۵۷/۷ درصد افراد گفته‌اند که آشنایی با محتوی درسی ناشنوايان در این درس، در حد متوسط، کم و خیلی کمی به آنان در تمهید مواد درسی مناسب کمک نموده و ۴۲/۳ درصد گفته‌اند این تأثیرات در حد زیاد و خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۸۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این دریل چه مقدار توانمندی را در شما ایجاد نموده است که محدودیت‌ها، توانمندی‌ها، رفتار و تعاملات ناشنوایان را همیشه مدنظر داشته و براساس آن برنامه‌ریزی نمایید؟

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۱	۵/۵	۵/۵
کم	۲۲	۱۰/۹	۱۶/۴
متوسط	۷۹	۳۹/۳	۵۵/۷
زیاد	۶۶	۳۲/۸	۸۸/۵
خیلی زیاد	۲۳	۱۱/۵	۱۰۰

حدود ۵/۵ درصد افراد میزان تأثیر این درسی را بر ایجاد توانمندی‌های مذکور خیلی کم دانسته و ۱۰/۹ درصد آن را کم، ۳۹/۳ درصد میزان این تأثیرات را متوسط براورد نموده و ۴۴/۳ درصد افراد گفته‌اند این تأثیرات در حد زیاد و خیلی زیاد بوده است یا به بیان دیگر حدود ۵۵/۷ درصد گفته‌اند که آموزش‌های مذکور تأثیرات متوسط و کمتری بر معلمان در جهت برنامه‌ریزی مناسب با وضعیت دانش‌آموزان گذاشته است.

جدول شماره ۸۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوی این درس و دروس موردن تدریس شما در دبستان چه اندازه هماهنگی مشاهده می‌کنید؟

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۶	۸	۸
کم	۳۸	۱۸/۹	۲۶/۹
متوسط	۸۴	۴۱/۸	۶۸/۷
زیاد	۵۳	۲۶/۳	۹۵
خیلی زیاد	۱۰	۵	۱۰۰

حدود ۶۸/۷ درصد افراد میزان این هماهنگی‌ها یا به عبارتی لحاظ نمودن محتوی درسی کلیات آموزش و پژوهش دانش‌آموزان ناشناوا و نیمه‌شنوا را بر جهت‌گیری‌های درسی این کودکان متوسط و کمتر از ۳۱/۳ درصد گفته‌اند که این چارچوب در برنامه درسی این افراد مدنظر قرار گرفته است.

جدول شماره ۸۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان تمربخشی آموخته‌های درس بکلیات آموزشی و پژوهش ناشنوایان و نیمه‌شنوایان

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۶/۶	۶/۶	۶۷	خیلی اکم
۲۰/۷	۱۴/۱	۱۴۱	کم
۶۲/۱	۴۱/۴	۴۱۶	متوسط
۹۲/۴	۳۰/۳	۳۰۵	زیاد
۱۰۰	۷/۶	۷۶	خیلی زیاد

داده‌های جدول بیانگر این است که حدوداً ۲۰/۷ درصد افراد محتوى اين درس را برکار خود به میزان کم و خیلی کم مؤثره دانسته و بحدود ۴۱/۴ درصد افراد اين تأثير را در حد متوسط گزارش کرده‌اند و تنها ۳۷/۹ درصد افراد بکلیات آموزش‌های این درس در جزیان کار آموزشی به‌امیزان زیاد و خیلی زیادی به آنها کمک نموده است.

درس: آموزش و پژوهش قبل از دبستان کودکان ناشنوا و نیمه شنوا
جدول شماره ۸۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس تاچه میزان شما را با اهداف و ضرورت آموزش قبل از دبستان کودکان ناشنوا و نیمه شنوا آشنا نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۵/۵	۵/۵	۱۱	خیلی کم
۱۴	۸/۵	۱۷	کم
۳۶/۹	۲۲/۹	۴۶	متوسط
۷۸/۱	۴۱/۲	۸۳	زیاد
۱۰۰	۲۱/۹	۴۴	خیلی زیاد

حدود ۳۶/۹ درصد افراد تأثیر آموخته‌های این درس را بر هدف مذکور در حد متوسط و کمتر گزارش نموده و ۶۳/۱ درصد آن را در حد زیاد و خیلی زیاد دانسته‌اند یعنی آموزش‌های این درس آنها را با اهداف و ضرورت‌های آموزش قبل از دبستان کودکان ناشنوا و نیمه شنوا آشنا نموده است.

جدول شماره ۸۶ توزیع فراوانی درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به بیوال؛ این درس تاچه اندازه به شما مهارت داده است که محتوی برنامه آموزشی قبل از دبستان را با وضعیت اجتماعی، فرهنگی و شناختی دانشآموز مناسب نمایید؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۷/۵	۷/۵	۱۵	خیلی کم
۱۸/۴	۱۰/۹	۱۰۲۲	کم
۵۲/۲	۳۳/۸	۶۸	متوسط
۸۴	۳۱/۸	۶۴	زياد
۱۰۰	۱۶	۳۲	خیلی زياد

حدود ۷/۵ درصد افراد تأثیر محتوی این درس را بر کسب مهارت مورد نظر خیلی کم، ۱۰/۹ درصد آن را متوسط و ۴۷/۸ درصد آن را در حد زیاد و خیلی زیاد گذاشتن نموده‌اند. پعنی ۵۲/۲ درصد افراد این تأثیرات را متوسط و کمتر دانسته‌اند.

جدول شماره ۸۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به بیوال؛ تاچه اندازه مبحث «انواع بازیهای پیش‌دبستانی» را در کار کلاسی فعلی تان، قابل اجرا و مفید ارزیابی می‌کنید.

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۱۳/۴	۱۳/۴	۲۷	خیلی کم
۲۸/۸	۱۵/۴	۳۱	کم
۵۲/۲	۲۴/۴	۴۹	متوسط
۸۲/۶	۲۹/۴	۵۹	زياد
۱۰۰	۱۷/۴	۳۵	خیلی زياد

حدود ۱۳/۴ درصد افراد کاربردی بودن آموزش‌های این درس را به میزان خیلی کم، ۱۵/۴ درصد آن را کم، ۲۶/۸ درصد متوسط و ۴۶/۸ درصد افراد گفته‌اند که این آموزخته‌ها به میزان زیاد و خیلی زیادی در کلاس قابل اجرا و مفید هستند یا به عبارتی ۵۳/۲ درصد گفته‌اند که آموزش‌های لین‌درس به میزان متوسط و کمتر از آن مفید و کاربردی می‌باشند.

جدول شماره ۸۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای منوط به سوال: تا چه اندازه میجست «مواه آموزشی پیش دبستانی» مهارتهای قصه‌گویی، شعرخوانی، هنر و کاردستی را در شما به منظور کار با دانشآموزان ناشنوای تقویت نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۱۳	۱۳	.۲۶	خیلی کم
۳۰/۹	۱۷/۹	.۳۶	میکم
۶۴/۲	۳۳/۳	.۶۷	متوسط
۸۶/۶	۲۲/۴	.۴۵	زیاد
۱۰۰	۱۳/۴	.۲۸	خیلی زیاد

حدود ۳۰/۹ درصد افراد تأثیر درس مذکور را بر هدف مورد نظر کم و خیلی کم، ۳۳/۳ درصد آن را متوسط و تنها ۳۵/۸ درصد گفته‌اند که مبحث مذکور به میزان زیاد و خیلی زیاد مهارتهای مورد نظر را در آپهای تقویت نموده است.

جدول شماره ۸۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای منوط به سوال: فصل «یادگیری مفاهیم» تا چه اندازه دانش‌شما را در مورد روش، هدف و مراحل آموزش مفاهیم به کودکان ناشنوای پیش دبستانی، ارتقا بخشیده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۱۲	۱۲	.۲۴	خیلی کم
۲۰/۵	۸/۵	.۱۷	منهجه کم
۵۵/۳	۳۴/۸	.۰۷۰	متوسط
۸۷/۳	۳۱/۹	.۰۳	زیاد
۱۰۰	۱۲/۸	.۰۲۶	خیلی ازیاد

حدود ۵۵/۳ درصد افراد میزان این تأثیر را متوسط، کم و خیلی کم دانسته و ۴۶/۷ درصد افراد تأثیر درس مذکور را بر اهداف مورد نظر زیاد و خیلی زیاد گزارش کردند.

جدول شماره ۹۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: بین محتوى این درس و محتوى دروس مورد تدریس شما در دبستان چه مقدار هماهنگی مشاهده می‌نمایید.

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
- خیلی کم	۲۹	۱۴/۵	۱۴/۵
کم	۴۳	۱۱/۴	۲۵/۹
متوسط	۶۸	۳۳/۸	۵۹/۷
زیاد	۵۴	۲۶/۹	۸۶/۶
خیلی زیاد	۲۷	۱۳/۴	۱۰۰

حدود ۵۹/۷ درصد افراد میزان هماهنگی را متوسط، کم و خیلی کم دانسته و ۴۰/۳ درصد افراد این هماهنگی را زیاد و خیلی زیاد گزارش کردند.

جدول شماره ۹۱ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ سوالات مربوط به میزان ثمر بخششی آموخته های درس: آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنوا و نیمه شنوای

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۳۲	۱۱	۱۱
کم	۱۴۶	۱۲	۲۳
متوسط	۳۶۸	۳۰/۵	۵۳/۵
زیاد	۳۶۹	۳۰/۶	۸۴/۱
خیلی زیاد	۱۹۱	۱۵/۹	۱۰۰

با توجه به داده های جدول می توان گفت که ۱۱ درصد افراد تأثیر آموخته های این درس را بر کار خود خیلی کم، ۱۳ درصد آن را کم، ۳۰/۵ درصد آن را در حد متوسط و ۴۶/۵ درصد افراد میزان این تأثیرات را زیاد و خیلی زیاد دانسته اند یا به عبارت دیگر حدود ۵۳/۵ درصد افراد گفته اند که آموخته های این درس بر جریان کار آموزشی آنان تأثیراتی در حد متوسط، کم و خیلی کم داشته است.

درس: اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی

جدول شماره ۹۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: آشنایی با مفاهیم تربیت بدنی در دبستان، تا جه آندازه به شما در اجرای بهتر تربیت بدنی و ورزش در مدارس ناشنوايان کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۹/۵	۹/۵	۱۹	خیلی کم
۲۸/۴	۱۸/۹	۳۸	کم
۵۶/۸	۲۸/۴	۵۷	متوسط
۸۹/۱	۳۲/۳	۶۰	زیاد
۱۰۰	۱۰/۹	۲۲	خیلی زیاد

حدود ۲۸/۴ درصد افراد میزان این کمک‌ها را در حد کم و خیلی کم، ۲۸/۴ درصد آن را در حد متوسط و ۴۳/۲ درصد افراد این تأثیرات را در حد زیاد و خیلی زیاد گزارش نموده‌اند یا به عبارت دیگر درصد افراد گفته‌اند که میزان این تأثیرات در حد متوسط، کم و خیلی کم بوده است.

جدول شماره ۹۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذراندن این درس چه میزان توانایی را نداشت‌شما ایجاد نموده‌اند که محتوی درس را با ویرگینها و گتوانایی‌های دانش‌آموزان ناشنوا، هماهنگ و مناسب سازید؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۹/۵	۹/۵	۱۹	خیلی کم
۲۶/۹	۱۷/۴	۳۵	کم
۶۰/۲	۳۳/۳	۶۷	متوسط
۹۱	۳۰/۸	۶۲	زیاد
۱۰۰	۹	۱۸	خیلی زیاد

داده‌های جدول بیانگر این است که ۲۶/۹ درصد افراد میزان این تأثیرات را در حد خیلی کم و کم گزارش نموده و ۳۹/۸ درصد افراد آن را در حد زیاد و خیلی زیاد دانسته‌اند یا به عبارت دیگر حدود ۶۰/۲ درصد افراد گفته‌اند که گذراندن این درس به میزان متوسط، کم و خیلی کمی به آنها مهارت داده تا هدف فوق را تحقق بیخشند.

جدول شماره ۹۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال بـلـاقـه اندازه محتوی این درس با ویژگیهای جسمانی و روانی کودکان مورد آموزش شما منطبق است؟

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گرایش
۱۳/۴	۱۳/۴	۲۷	خیلی کم
۳۱/۳	۱۷/۹	۳۶	کم
۶۴/۶	۳۳/۳	۶۷	متوسط
۹۲	۲۷/۴	۵۵	زیاد
۱۰۰	۸	۱۶	خیلی زیاد

حدود ۶۴/۶ درصد افراد میزان انطباق را کم، خیلی کم و متوسط داشته و تنها ۳۵/۴ درصد افراد میزان انطباق را زیاد و خیلی زیاد گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۹۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی، پاسخهای مربوط به سوال: آموخته‌های این درس چه اندازه به شما در توانبخشی و اصلاح حرکتی دانش‌آموزان ناشنوا و نیمه شنوا کمک کرده است.

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گرایش
۱۳/۸	۱۳/۸	۲۸	خیلی کم
۴۰/۲	۲۶/۴	۵۳	کم
۶۹/۶	۲۹/۴	۵۹	متوسط
۹۴/۵	۲۴/۹	۵۰	زیاد
۱۰۰	۵/۵	۱۱	خیلی زیاد

داده‌های جدول بیانگر این است که حدود ۴۰/۲ درصد افراد میزان این گمکها و تأثیرات را کم و خیلی کم گزارش نموده و تنها ۳۰/۴ درصد افراد گفته‌اند که آموخته‌های این درس در تحقق هدف فوق به میزان زیاد و خیلی زیاد به آنان کمک نموده است یا به عبارت دیگر حدود ۷۰ درصد افراد میزان تأثیر آموخته‌های درس را در جهت تحقق هدف فوق، کم، خیلی کم، و متوسط گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۹۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به میزان شمرده شی

آموخته‌های درس: اصول آموزش تربیت پیشی و بازیهای دبستانی

درصد تراکمی	درویش	فراوانی	گزینه‌ها
۱۱	۱۶۲	۹۳	خیلی کم
۳۱	۲۰۷	۱۶۲	کم
۶۳	۲۲	۲۰۴	متوسط
۹۲	۲۹	۲۳۶	زیاد
۱۰۰	۸۰	۶۷۱	خیلی زیاد

همانگونه که مشاهده می‌شود حدود ۳۱ درصد افراد اعلام نموده‌اند که آموخته‌های این درس تنها کم و خیلی کمی بکار رای آنها داشته و حدود ۷۷ درصد افراد تأثیرات این درس را بر کار خود بخوبی زیاد و زیاد گزارش نموده‌اند یا به بیان دیگر ۶۳ درصد افراد گفتند که آموزش‌های که در این درس دیده‌اند در جریان کار آموزشی با دانش آموزان به میزان متوسط، کم و خیلی کمی به آنها کمک نموده است.

درس: ساخت وسایل آموزشی برای ناشنوایان و نیمه شنوایان

جدول شماره ۹۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: گذرازین این درس تأجه‌اندازه به شما در طراحی و ساخت وسایل آموزشی برای ناشنوایان کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درویش	فراوانی	گزینه‌ها
۱۰	۱۰۰	۷۰	خیلی کم
۲۰/۹	۱۰۹	۲۲۶	کم
۵۳/۷	۳۲۸	۶۶۰	متوسط
۸۱/۶	۲۷۹	۵۶	زیاد
۱۰۰	۱۸۴	۱۸۴	خیلی زیاد

برابر داده‌های جدول ۵۳/۷ درصد افراد میزان این کمک‌ها را در حد متوسط، کم و خیلی کم و ۶۳/۷ درصد افراد میزان این کمک‌ها را در حد زیاد و خیلی زیاد گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۹۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تاچه اندازه، توانایی شما را در ساخت و تهیه وسایل مورد استفاده در «زبان آموزی» افزایش داده است؟

درصد تراکمی	ذراً ضبط	فراوانی	گزینه ها
۱۱	۱۱	۲۲	خیلی کم
۳۱/۴	۲۰/۴	۴۱	کم
۶۶/۷	۳۵/۳	۷۱	متوسط
۸۹/۶	۲۲/۹	۴۶	زیاد
۱۰۰	۱۰/۴	۲۱	خیلی زیاد

حدود ۳۳/۳ درصد افراد اعلام نموده‌اند که این درس در جهت تحقق هدف فوق به میزان زیاد و خیلی زیاد به آنان کمک نموده است اما ۶۶/۷ درصد افراد میزان تأثیرات را در جهت تحقق هدف مذبور متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۹۹ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: این درس تاچه میزان مهارت شما را در کاربرد به موقع وسایل کمک آموزشی در دروس مختلف، توسعه داده است؟

درصد تراکمی	ذراً ضبط	فراوانی	گزینه ها
۹۹/۹	۷/۵	۱۵	خیلی کم
۵۰/۲	۴۴/۴	۲۵	کم
۸۴/۵	۳۰/۳	۶۱	متوسط
۱۰۰	۳۴/۳	۶۹	زیاد
۱۰۰	۱۵/۵	۳۱	خیلی زیاد

بیش از نیمی از پاسخ‌دهندگان میزان تحقق هدف فوق را متوسط، کم و خیلی کم برآورد نموده و ۴۹/۸ درصد افراد تأثیر این درس بر ارتقای مهارت معلمان در جهت استفاده به موقع از وسایل کمک آموزشی را زیاد و خیلی زیاد گزارش نموده‌اند.

جدول شماره ۱۰۰ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تاچه اندازه بین محتوی این درس و نیازهای آموزشی دانش آموزان ناشنوا و نیمه شنوا در دبستان هماهنگی مشاهده می کنید.

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه ها
۹/۵	۹/۵	۱۹	خیلی کم
۲۹/۴	۱۹/۹	۳۰	کم
۵۷/۳	۲۷/۹	۵۶	متوسط
۸۸/۶	۳۱/۳	۶۳	زیاد
۱۰۰	۱۱/۲	۲۳	خیلی زیاد

از داده های جدول چنین به نظر می رسد که ۲۹/۴ درصد افراد این هماهنگی را کم و خیلی کم و ۴۲/۷ درصد میزان هماهنگی را زیاد و خیلی زیاد گزارش نموده اند یا به عبارت دیگر ۵۷/۳ درصد افراد هماهنگی بین محتوی درس و نیازهای آموزشی دانش آموزان را متوسط کم و خیلی کم گزارش نموده اند.

جدول شماره ۱۰۱ توزیع فراوانی درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به میزان شمر بخشی آموخته های درس: ساخت و سایل آموزشی برای ناشنوا یابان و نیمه شنوا یابان

درصد تراکمی	درصد	فرابانی	گزینه ها
۹/۴	۹/۴	۷۶	خیلی کم
۲۵/۴	۱۶	۱۲۸	کم
۵۷	۳۱/۶	۲۵۴	متوسط
۸۶	۲۹	۲۲۴	زیاد
۱۰۰	۱۴	۱۱۲	خیلی زیاد

با توجه به داده های جدول می توان گفت که ۱۴ درصد افراد اعلام نموده اند که آموخته های این درس در جریان آموزش به میزان شخیقی زیادی فعالیتهای آنان را تحت تأثیر قرار داده، حدود ۲۹ درصد این میزان را در حد زیاد و ۵۷ درصد افراد گفته اند که آموخته های درس ساخت و سایل آموزشی برای ناشنوا یابان و نیمه شنوا یابان به نظر این میتوانسته، کم و خیلی کم در جریان فعالیت های آموزشی مربوطه توانمندی آنها را تحت تأثیر قرار داده یا در فعالیتهای درسی به آنان کمک نموده است.

درس: کارورزی و تمرین معلمی

جدول شماره ۱۰۲ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: زمان برنامه کارورزی در ترم‌های سوم و چهارم راچه میزان مناسب ارزیابی می‌کنید؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۶	۶	۱۲	خیلی کم
۱۶/۴	۱۰/۴	۲۱	کم
۳۵/۸	۱۹/۴	۳۹	متوسط
۶۴/۲	۲۸/۴	۵۷	زیاد
۱۰۰	۳۵/۸	۷۲	خیلی زیاد

حدود ۶۴/۲ درصد افراد میزان برنامه کارورزی ارزیابی می‌کنند و حدود ۱۰/۴ درصد افراد میزان برنامه کارورزی را به صورت فعلی در حالت زیاد و خیلی زیادی مناسب دانسته‌اند یعنی اکثریت با وضعیت فعلی زمانی درس موافق می‌باشند.

جدول شماره ۱۰۳ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: برنامه کارورزی تا چه حد به شما در درک و شناخت مسائل مربوط به تدریس کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه‌ها
۱/۵	۱/۵	۳	خیلی کم
۷	۵/۵	۱۱	کم
۱۹/۴	۱۲/۴	۲۵	متوسط
۴۴/۸	۲۵/۴	۵۱	زیاد
۱۰۰	۵۵/۲	۱۱۱	خیلی زیاد

حدود ۱۹/۴ درصد افراد میزان این کمک‌ها را درجهٔ تحقیق هدف فوق می‌توانند، کم و خیلی کم گزارش نموده و ۸۰/۴ درصد افراد میزان این تأثیر را نپایاد و خیلی زیاد اعلام کرده‌اند یعنی اکثریت افراد اعلام نموده‌اند که برنامه کارورزی در حالت زیاد و خیلی زیادی به آنان در شناخت و درک مسائل مربوط به تدریس کمک نموده است.

جدول شماره ۱۰۴ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال این درین تا چه اندازه به شما در شناخت قوانین و مقررات و برنامه‌های عمومی سطح مدارس، کمک نموده است؟

گزینه‌ها	فراوانی	نارضید	درصد تراکمی
خیلی کم	۵۱	۲/۵	۲/۵
کم	۱۶	۸۰	۱۰/۵
متوسط	۲۹	۱۴/۵	۲۵
زیاد	۶۷	۳۳	۵۸
خیلی زیاد	۸۶	۴۲	۱۰۰

با توجه به داده‌های جدول می‌توان گفت که ۲۵ درصد افراد تأثیر این برنامه را بر شناخت قوانین و مقررات مدرسه، در حد متوسط، کم و خیلی کم گزارش نموده، در حالیکه ۷۵ درصد افراد تأثیر این برنامه را در جهت تحقق هدف فوق، در حد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی کرده‌اند یعنی بیشتر افراد گفته‌اند که این درس در حد قابل قبولی به آنان در شناخت قوانین و مقررات و برنامه‌های عمومی سطح مدارس کمک نموده است.

جدول شماره ۱۰۵ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال بین درس کارورزی و دیگر دروس عملی دوره تربیت معلم، تأثیر اندازه هماهنگی و همسویی مشاهده نموده‌اید؟

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۱۴۲	۷۰۱	۷
کم	۲۷۰	۱۳/۴	۲۰/۴
متوسط	۴۵۰	۲۲/۴	۴۲/۸
زیاد	۷۲	۳۶	۷۸/۸
خیلی زیاد	۲۱۲	۴۳	۱۰۰

با توجه به جدول، حدود ۴۳ درصد افراد میزان هماهنگی و همسویی را در حد متوسط، کم و خیلی کم اعلام نموده و حدود ۵۷ درصد افراد نیز این هماهنگی را در حد زیاد و خیلی زیاد گزارش کرده‌اند.

جدول شماره ۱۰۶ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: برنامه مشاهده و تدریس معلمان تاچه اند آرگ توانسته است به شما در گرفتن الگوی مناسب تدریس، کم نماید؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۷	۳/۵	۳/۵
کم	۱۴	۷	۱۰/۵
متوسط	۲۹	۱۴/۴	۲۴/۹
زیاد	۵۳	۲۶/۴	۵۱/۳
خیلی زیاد	۹۸	۴۸/۷	۱۰۰

جدول فوق بیانگراین است که ۱۰/۵ درصد افراد برنامه مذبور را در جهت تحقق هدف مورد نظر در حد کم و خیلی کم، ۷۵/۱ درصد آن را در حد خیلی زیاد و زیاد و ۱۴/۴ درصد آن را در حد متوسط، کمک کننده یافته‌اند یا به عبارت دیگر اکثر افراد برنامه مشاهده و تدریس معلمان را بر کسب الگوی مناسب تدریس، مؤثر دانسته‌اند.

جدول شماره ۱۰۷ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: انجام برنامه تدریس نیمه مستقل تاچه اند شما را با فعالیتهای آموزشی و کلاسی آشنا نموده است؟

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
خیلی کم	۵	۲/۵	۲/۵
کم	۷	۳/۵	۶
متوسط	۴۰	۲۰	۲۶
زیاد	۷۷	۳۸/۲	۶۴/۲
خیلی زیاد	۷۲	۳۵/۸	۱۰۰

۶ درصد افراد برنامه تدریس نیمه مستقل را در جهت تحقق هدف مورد نظر در حد کم و خیلی کم، ۳۰ درصد در حد متوسط و ۷۴ درصد آنها را در حد زیاد و خیلی زیاد گزارش کرده‌اند یعنی برنامه تدریس نیمه مستقل در حد زیاد و خیلی زیاد آنان را با فعالیتهای آموزشی و کلاسی آشنا نموده است.

جدول شماره ۱۰۸ توزیع فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخهای مربوط به سوال: تدریس مستقل در کارورزی تاچه حد شما را در امر کلاسداری و تدریس کمک نموده است؟

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۰/۵	۰/۵	۱	خیلی کم
۴	۳/۵	۷	کم
۱۳۰	۱۰	۲۰	متوسط
۴۲/۴	۲۸/۴	۵۷	زياد
۱۰۰	۵۷/۶	۱۶	خیلی زياد

حدود ۰/۵ درصد افراد لمیزان این گوئیکها را در حد خیلی کم /۰/۵ درصد در حد متوسط و ۸۶ درصد افراد انجالم تدریس مستقل را در حد زیاد و خیلی زیادی نبز کلاسیدزی و تدریس خود، تأثیرگذار دانسته اند. این نتایج نشان می دهند که در تدریس تکنیک های علمی این افراد بسیار متفاوتند.

جدول شماره ۱۰۹ توزیع فراوانی، احتمال و احتمال تراکمی پاسخهای مربوط به میزان شمر بخشی تمرینات و آموخته های درس: کاروزی و تمرين معلمی

درصد تراکمی	درصد	فراوانی	گزینه ها
۳/۴	۴۷	۷۶	خیلی کم
۱۰/۶	۱۰۳	۷	کم
۲۶/۶	۲۲۷	۱	متوسط
۴۲/۶	۴۴	۱۶	زياد
۱۰۰	۵۹۶	۴۲	خیلی زياد

داده های جدول فوق بیانگر این اشت تکه بخوبیکه افراد احتمال افراد آموخته های و تمرینات عملی این درس را بر کار فعالی خود در حد خیلی کم و کمابی تأثیرگذار دانسته و ۱۶ درصد تأثیرات درس را به شکل متوسط گزارش نموده اند، در حالی که ۴۲٪ لا درصد افراد گفتند که آموخته ها و تمرینات این درس در جریان کار کلاسی راهنمایشان بوده و بجز فعالیتهای آموزشی آنان تأثیر مثبت، گذاشته است.

جدول شماره ۱۱۰ توزیع فراوانی و درصد دروسی که از دید دانشجویان بیشترین تأثیر بر ثمربخشی و کارایی آنها داشته است.

نام درس	فراوانی	درصد
تربیت شناوری و لب خوانی	۱۹۴	%۹۷
کارورزی و تمرین معلمی	۱۷۱	%۸۵/۵
آشنایی با ویژگی‌ها و مسائل کودکان استثنایی ۱	۱۱۱	%۵۵/۵
آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی	۱۰۹	%۵۴/۵

داده‌های جدول بیانگر این است که اکثر دانشجویان درس تربیت شناوری را در برخورد با دانش‌آموزان خود قابل استفاده دانسته و محتوی این درس در جریان کار آموزشی کمکهای زیادی به آنان کرده است و بعد از درس تربیت شناوری و لب خوانی، برنامه کارورزی و تمرین معلمی، آشنایی با ویژگی‌ها و مسائل کودکان استثنایی ۱ و آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی به نسبت بسیار دروس دوره، در حد بیشتری معلمان را برای ایفای وظایف معلمی این گروه از دانش‌آموزان، آماده نموده‌اند.

جدول شماره ۱۱۱ توزیع فراوانی و درصد، دروسی که از دید دانشجویان تأثیر کمتری را در

نام درس	فراوانی	درصد
کلیات آموزش و پرورش ناشنواپایان و نیمه‌شنوایان	۱۲۰	%۷۰
اصول آموزشی تربیت بدنی و بازیهای دبستانی	۹۷	%۴۸/۵
کلید زبان	۸۷	%۴۳/۵
آشنایی با زبان و تحول آن	۸۶	%۴۳

داده‌های جدول بیانگر این است که تعداد قابل توجهی از دانشجویان درس کلیات آموزش و پرورش ناشنواپایان و ناشنواپایان را در کار خود اثر گذار تشخیص نداده و بعد از این درس، دروس دیگری همچون، اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی، کلید زبان و آشنایی با زبان و تحول آن، کمترین تأثیر را بر کارایی و ثمربخشی فارغ التحصیلان این رشته داشته‌اند. و در صورتی که به چداول قبلی که تناسب و ثمربخشی محتوی باز جزو دروسی هستند که از دیدگاه معلمان برکارشان تأثیر قابل ملاحظه‌ای نگذاشته و در بیشتر موارد ردیف‌های آخر جداول را به خود اختصاص داده‌اند.

دروس پیشنهادی معلمان

در پرسشنامه ارائه شده به معلمان، از آنان خواسته شد تا دروسی که در جریان کارآموزشی با دانشآموزان ناشنوا مورد نیاز بوده، اما در برنامه درسی دوره تربیت معلم این رشته گنجانده نشده است. را پیشنهاد نمایند، با توجه به مشابه بودن مفاهیم بعضی از عنوانین پیشنهادی، آنها را در هم ادغام نموده، و در نهایت دروس پیشنهادی معلمان به شرح زیر و به ترتیب فراوانی درخواست‌ها ارائه شده است.

جدول شماره ۱۱۲ توزیع فراوانی دروس پیشنهادی معلمان برای دوره کاردانی رشته

ناشنوا و نیمه‌شنوا

ردیف	عنوان درس	فرافراغی پیشنهادهندگان	تعداد واحد	عملی	نظری
۱	تربیت شنوازی		۱۸۰	۳	۱
۲	روش تدریس ریاضی مخصوص ناشنوایان		۱۷۵	۲۰	۲
۳	روش تدریس فارسی مخصوص ناشنوایان		۱۷۵	۲۰	۲
۴	روش تدریس علوم اجتماعی با تأکید بر جغرافیا		۱۷۵	۲	۱
۵	زبان‌آموزی و اصلاح‌گفتار (گفتاردرمانی)		۱۵۰	۲۰	۱
۶	تمرین معلمی و کارورزی در طول دوره ارائه گردد		۱۳۰	۲	—
۷	تربیت بدنی ویژه کودکان ناشنوا		۱۰۲	۲۰	—
۸	آشنایی کامل با سمعک و تعمیر آن		۱۰۰	۲۰	—
۹	توانبخشی حرفه‌ای و حرفه‌آموزی		۹۰	۱۰	۱
۱۰	هتر، کاردستی و نقاشی		۸۵	—	—
۱۱	روش تدریس انشاء و کلید زبان		۸۵	۱۰	۱
۱۲	شنوازی سنجی		۸۲	۱	—
۱۳	لب‌خوانی		۷۴	—	—
۱۴	آشنایی با روشهای جدید آموزشی ناشنوایان درجهان	۷۳	۲	—	—
۱۵	آموزش خانواده		۷۰	۱	۱
۱۶	آموزش قبل از دستان کودکان ناشنوا (رویکرد جدید)		۷۰	۱	۱
۱۷	تکنولوژی آموزشی ناشنوایان		۶۰	۱	۱
۱۸	آموزش کامپیوتر به دانشآموزان ناشنوا		۵۸	۱	۱

ردیف	عنوان درس	فراوانی	پیشنهادهندگان	تعداد واحد	عملی
۱۹	بازی درمانی و پاتوتومیم	۵۰			
۲۰	روشهای تغییر و اصلاح رفتار کودکان	۴۰			
۲۱	روانشناسی کودکان ناشناوا	۳۸			
۲۲	روشهای آموزشی زبان اشاره	۳۳			
۲۳	روش تدریس زبان انگلیسی	۳۰			
۲۴	روشن تدریس زبان عربی	۳۰			
۲۵	کودکان چند معلولیتی	۲۳			
۲۶	تدریس در کلاسهای چند پایه	۲۲			
۲۷	ریاض تخصصی	۲۱			
۲۸	بریل و پلک	۱۴			
۲۹	روانشناسی ارتباط	۱۳			
۳۰	آشنایی با وسائل تربیت شنوابی	۱۲			
۳۱	وظایف و کار معلمین رابط	۱۱			
۳۲	روانشناسی احساس فادرها	۸			
۳۳	آموزش جمله سازی	۵			
۳۴	آزمونهای روانی	۴			
۳۵	کاردروماني	۴			
۳۶	آشنایی با مسائل و مشکلات نوجوانان ناشناوا	۴			
۳۷	مبانی زبان‌شناسی کودکان ناشناوا	۲			
۳۸	قصه‌گویی و نمایش بخلاق	۲			
۳۹	روانشناسی یادگیری	۲			
۴۰	اصول و فنون مشاوره	۲			
۴۱	آشنایی با بیماریهای گوش	۲			
۴۲	روشهای مناسب سازی دروس	۲			
۴۳	اختلالات یادگیری	۲			
۴۴	برنامه‌ریزی آموزشی کودکان ناشناوار دوره‌قبل ازدبستان	۲			
۴۵	زبان اشاره بین‌المللی	۲			
۴۶	روانشناسی رنگ‌ها	۱			

نیاز نہیں

بڑا

فصل پنجم

لہ

(لہ متنشان)

بحث و نتیجه گیری:

نتایج بیانگر این است که در مجموعه آموزش‌های این دوره از تربیت معلم، در دستیابی به نتایج و اهداف پیش‌بینی شده، زیاد موفق نبوده است، به گونه‌ای که در زمینه مهارتها و صلاحیت‌هایی که لازم بود معلمان پس از پایان دوره واحد آنها بشوند، حمود ۵۴ درصد معلمان؛ اعلام نمودند که تأثیر دوره در ایجاد این مهارتها و صلاحیت‌ها در آنان متوسط، کم و خیلی کم بوده است (جدول شماره ۳۶).^(۲۶)

با توجه به اینکه برای هر درسی، هدفی در نظر گرفته شده و مناسب با این هدف نکنی؛ اهداف جزئی و رفتاری در قالب سرفصل و محتوی درس، آورده شده است، باز مشاهده می‌شود که دروس اختصاصی که می‌باشد داشجویان معلم را در پرخورد بانیازهای آموزشی و شغلی، کارآمد و توانمند گردانند، آنطوری که می‌باشد نبوده‌اند در بیشتر دروس اختصاصی حدود ۵۵ درصد معلمان گزارش نموده‌اند که محتوی این دروس تأثیر موردنظر را بر آنها نداشته یا به عنوانی با محتوی فعلی، آنها در کار خود زیاد توانمند ظاهر نشده‌اند.

بعضی از دروس همانند تربیت شنوازی و لب خوانی و گفتار درمانی، که از دید معلمان جزو دروس بسیار ضروری می‌باشد متأسفانه به دلیل اینکه تنها به صورت شفاهی و نظری در برنامه گنجانیده شده است، تأثیرات قابل توجهی را که می‌توانستند بر توانمندی فارغ‌التحصیلان ایفا نمایند، تأثیراتشان محدود شده، و بعضی از دروس دیگر که ضرورت و لزوم آن از نظر معلمان مورد تأکید قرار نگرفته است، زمان زیادی از برنامه درسی دانشجویان را به خود اختصاص داده‌اند. دروسی همانند: آشنایی با زبان و تحول آن و کلیات آموزش و پرورش ناشنوایان و نیمه شنوایان. دروس روش تدریسی که به معلمان این گروه ارائه می‌شود به دلایل مختلف، تأثیر زیادی بر آنها نگذاشته است معلمان روش تدریس، متأسفانه شناخت زیادی از دانش‌آموزان ناشنوا ندارند، محتوی تدریس هم برای همه دانش‌آموزان یکسان ارائه می‌شود. یعنی هیچ تفاوتی در ارائه محتوی روش تدریس برای معلمین کودکان عادی و استثنایی در این مراکز قائل نشده‌اند. یکی از مسائل و مشکلات دوره‌های تربیت معلم که بایستی به طور جدی مورد توجه

اصلاحگران آموزشی قرار گیرد، همین بحث روش‌های تدریس می‌باشد یعنی معلم بایستی، روش‌هایی را به کارگیرد که با استفاده از آنها، ضمن آموزش محتوی درس مورد نظر، فرایند یادگیری، یعنی چگونه آموختن را به دانش‌آموزان بیاموزد. معلمان الزاماً باید با مجموعه‌ای از الگوهای تدریس آشنا شوند و این مستلزم آن است که مدرسان مراکز تربیت معلم و مدرسان درس‌های روش تدریس خود مجهر به این مهارت‌ها باشند تا توانایی انتقال این دانشها و مهارت‌ها را داشته باشند یا به قول شاعر:

ذات نایافته از هستی بخش
در دروس روش تدریس مخصوصاً در روش‌های تدریس فارسی و علوم اجتماعی و آموزش مفاهیم تاریخی و جغرافیایی به دانش‌آموزان ناشنوا، باستقی معلم را به توانمندی‌های ویژه‌ای مجهر نمود که در کلاس درس و در آموزش این مفاهیم به دانش‌آموزان احساس ناتوانی و عجز ننماید.

بسیاری از دروسی که ضرورت وجودشان مورد تأکید مدرسان و معلمان محترم می‌باشد به دلیل این بود محتوی مناسب و روزآمد به گونه‌ای جلوه نموده‌اند که معلمان، بعض‌آیان نموده‌اند که وجود این دروس ضرورت چندانی، برایشان ندارد. دروسی همانند کلید زبان، آموزش و پرورش قبل از دیستان کودکان ناشنوا و نیمه شنوا و تربیت بدنی و بازیهای دبستانی از جمله دروسی هستند که همه معلمان ناشنوا در مورد ضرورت وجودشان در برنامه متفق القولند اما متأسفانه به دلیل ضعف در محتوی، ناهمانگی با ویژگیهای دانش‌آموزان ناشنوا و عدم توجه به اهداف پیش‌بینی شده و نظری بودن صرف این دروس، تا زمان حاضر در کارکلاسی کمک چندانی به معلمان ننموده‌اند و با بررسی ساده‌جداول مختلف وضعیت این دروس از منظر پاسخ‌دهندگان به خوبی مشخص می‌گردد.

برنامه دروغ تربیت معلم به صورتی غیرفعال پیش می‌رود، دروس عملی و کارگاهی آن کم بوده و بعض‌آکار عملی برای دروسی لاحظ شده است که در مراحل بعدی اهمیت قرار دارند. در درسی همانند ساخت و کارگوش و ادیومتری مقدماتی، بیشتر مدرسان بر همان بعد اول یعنی ساخت و

کارگوش، متمکز شده و دانشجویان از اینکه بعد از دوره فارغ التحصیلی حتی یکبار هم نوار گوش را از نزدیک مورد بررسی قرار نداده‌اند، معارض می‌باشند. بعضی از معلمان و سایل شنوازی سنجی را برای اولین بار در جریان طرح سنجش دانش‌آموزان بدو ورود به دبستان، دیده‌اند. درسی مانند آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی^۲ با دیگر دروس عملی همپوشانی داشته و می‌توان ساعت در نظر گرفته شده برای این درس را به کار عملی دروس موردنیاز اختصاص داد.

محتوی درس آواشناسی هم مناسب با جریان آموزش نمی‌باشد، هر چند که وجود چنین درسی مورد نیاز دانشجویان بوده و ضرورت آن احساس می‌شود. دانشجویان در این درس تمایل دارند که درس به صورت عملی - نظری ارائه شود.

از دیدگاه پاسخ دهنده‌گان محتوی درس ساخت و سایل آموزشی برای ناشنوایان و نیمه نشناخته‌ایان،

نیازهای آموزشی واقعی آنان را برآورده نموده و در اکثر مراکز مدرس کارآمدی، که بتواند به حوبی دانشجویان را راهنمایی نماید، وجود ندارد.

تجدیدنظر جدی در برنامه کارورزی ضروری است. تجربیات کشورهای مانند تایلند، هندوستان و آتیوپی نشان می‌دهد که طراحی برنامه کارورزی در یک نوبت و آن هم در پایان برنامه آموزشی تربیت معلم، بایستی تغییر گند. در گشور آتیوپی، برنامه تربیت دبیر، مشابه آنچه در گشور ماست، مستلزم چهار سال تحصیل در دانشگاه می‌باشد. در پایان دو سال اول دانشجویان یک سال کارورزی نموده و بعد به دانشگا باز می‌گردند و دو سال باقی مانده دوره را، تمام هی کنند در گشور تایلند نیز تجربه دو نوبته کردن کارورزی وجود دارد. یعنی یکبار در وسط دوره و یکبار هم در پایان دوره، در ارزیابیهایی هم که به عمل آورده‌اند موقفيت این رویکرد برای شناس ثابت شده است. حال دلایل این امر چیست؟ در اواسط دوره، بعد از فراهم شدن زمینه‌های لازم دانشجو معلم برای کارورزی به مدارس وارد می‌شوند، فایده این کار این است که معلم در سال اول هیگر خود را بریده و منفک از استاد و کلاس درس نمی‌داند، یعنی همواره برای تصور است که در آینده به کلاس درس و نزد استاد باز می‌گردد، یعنی دوباره می‌تواند مسائل و مشکلاتی را که در

چیریان بسال اوله کارورزی، پرایش پیش آمده، در کلاس مطرح نموده و راهنمایی های عملی را از استاد مریوطه طلب نماید در بعضی دیگر از کشورها به منظور حل مشکلات معلمان تازه کار برنامهای تحت عنوان «برنامه ورودی» در نظر گرفته اند، برنامه ورودی عبارت است از: مجموعه تمهداتی که پیش بینی شود تا از بروز نگرانی و اضطرابهای تازه وارد بودن به حرفه، پیشگیری نماید. این کار بر عکس کشور ما و بعضی از مدارس استثنایی مانند کارآزموده معلمان بیمار، کم تجربه و بدون علاقه به کلاس، را به عنوان سرپرست آموزشی منصوب می نمایند، در کشورهای موفق معمولاً با تعیین یکی از معلمان مدرس و کارآزموده به عنوان راهنمای فرد تازه وارد انجام می شود. در کشورهایی مانند ژاپن و ایالات متحده آمریکا مدت زمان مددی است که برنامه ورودی به اجرا گذاشته شده است. این اقدام به اندازه ای مؤثر بوده است که مثلاً ژاپن آن را یکی از سیاستها قطعی خود برای مقابله با مشکلات معلمان تازه کار، در دهه ۱۹۹۰ میلادی اعلام نموده است (مهر محمدی، ۳۷۱).

هر چند که به دلیل توضیفی بودن طرح، جهت هر نوع تصمیم گیری، بررسی تمام جداول و دادهای ارائه شده به صورت موردی ضروری می باشد. اما در مجموع می توان نتایج و پیشنهادات را به صورت زیر جمع بندی نمود.

الف: دروس تمرینی معلمی، تربیت شنواهی و لب خوانی و آموزش و پرورش قبل از دبستان کوید کان ناشنوا و نیمه شنوا از جمله دروسی هستند که ضرورت وجودشان جهت تأمین نیازهای احترافی مربیان موردن تأکید قرار گرفته و در مقابل به ترتیب، دروس کلیات آموزش و پرورش از ناشنواهیان و نیمه شنواهیان، کلید زبان و آشنایی با زبان و تجول آن از جمله دروسی هستند که از این نقطه نظر کمتر، مورد تأکید قرار گرفته اند، لذا بررسی علمی و دقیق تر موضوع جهت تأکید پیشتر دروس ضروری تر از نقطه نظر زمان یا ساعات ارائه در هفته و محتوى مناسب لازم به نظر می رسد و در مورد دروسی که ضرورتشان مورد تأکید کمتری قرار گرفته است، لازم است پیشتر کارشناسی پیشتری در زمینه محتوى فعلی یا حذف آنها به منظور جایگزینی با عنوان جدید و یا محتوای جدید، صورت گیرد.

ب: محتوی دروس تربیت شنوايی و لب خوانی، ساخت و کارگوششادی و مترمی امقلههاتی، آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی به سبب هماهنگی بیشتر با عنوان «درستی داشته» یعنی از روایی محتوایی نسبی برخوردار بوده، ولی محتوی دروس کلید زبان، آشنایی با زبان و تحول آن و کلیات آموزش و پرورش ناشنوايان و نیمه شنوايان از روایی محتوی کمتری برخوردار استند یا به غیرات دیگر هماهنگی بین محتوی فعلی با عنوان برگزیده کار خدای کمی امکنی باشند. لذا لازم است تغییرات اساسی و براساس بررسیهای علمی و نظر انسانی مخرب تقریباً زمینه هماهنگی بیشتر محتوی با نام دروس صورت پذیرد.

ج: مطالب ارائه شده در دروس تربیت شنوايی و لب خوانی، تمرين معلقی و آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی از نظم و سیر منطقی بهتری برخوردار بوده و در مقابل محتوی دروس کلید زبان، اصول آموزش تربیت بدنی و بازیهای دبستانی و آموزش و پرورش قبل از دبستان ناشنوايان و نیمه شنوايان از نظم و سیر منطقی کمتری برخوردارند که با بررسی دلایل موضوع و انجام تغییرات لازم پیشنهاد می‌گردد.

د: در زمینه مناسب بودن محتوی فعلی درس، برای تأمین نیازهای حرفه ای همراهان، هیچکدام از دروس در حد کاملاً مناسب اعلام نشده، هر چند که پاسخدهندگان بینان داشته اند که، محتوی فعلی دروس تمرين معلمی، تربیت شنوايی و لب خوانی و آشنایی با اختلالات گفتاری و گفتار درمانی از مناسب بیشتری برخوردار بوده و در مقابل، محتوی دروس کلید زبان، کلیات آموزش و پرورش ناشنوايان و نیمه شنوايان، آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنوا و نیمه نشنا و ساخت وسایل آموزشی برای ناشنوايان و نیمه شنوايان، نامناسب تخلیق داده شده اند لذا نظر به اینکه در آکثر موارد دروس مذکور در رده های پایه ای جدول قرار گرفته اند، بایستی بررسی های همه جانبی و علمی در زمینه حذف، تغییر محتوی، تغییر ساعات و غیره در مورد آنها صورت پذیرد.

ه: هر چند که به دلایل مختلف و از جمله ارتباط نداشت معلمین، با داده های علمی جدید و منابع اطلاعاتی و پژوهشی در زمینه کودکان ناشنوا و نیمه شنوا، بایستی اظهار نظرهای این

همکاران را در مورد روز آمد یا قدیمی بودن مطالب با دیده احتیاط نگریست. اما از این واقعیت هم نبایستی چشم پوشی نمود که تغییر و تحولات علمی در پرتو پژوهش‌های جدید در کشورهای پیشرفت‌هه در حوزه آموزش ویژه، چنان سریع است که نمی‌توان به راحتی همه آنچه را که در دنیا می‌گذرد، جمع‌بندی نمود، در نتیجه جزوای و متونی که در حال حاضر و در این مرکز تدریس می‌شود با پافته‌های جدید و علمی روز همراه نبوده و نیاز به تجدید نظر و تغییر دارد.

و: یکی از خواسته‌های اصلی معلمین این گروه از کودکان استثنایی تدوین کتابهای درسی براساس منابع اطلاعاتی جدید می‌باشد. لذا به منظور جلوگیری از تدریس مطالب و محتوى سلیقه‌ای، لازم است نیست به تدوین کتاب درسی برای این رشته اقدام شود و در این زمینه استفاده از پژوهش‌های علمی، اطلاعات موجود در شبکه جهانی اطلاعاتی یا اینترنت، نظر اساتید محترم و نیازهای معلمین و خواسته‌های آنان، لازم و ضروری بوده تا از پراکندگی مطالب و واپستگی بیش از حد داشجوييان اين رشته به اساتيد، کاسته شود.

ز: علیرغم اینکه از نظر برنامه‌ریزان اصلی دوره، عنوانهای درسی طوری طراحی شده‌اند که بتوانند مکمل هم‌دیگر بوده یا به عبارتی، یک عنوان درس، مقدمه ارائه درس بعدی بشود اما به دلیل واپستگی دوره به اساتید و جزوای آنان و عدم وجود کتاب درسی مدون و سلیقه‌ای ارائه نمودن محتوی، مشاهده می‌شود که معلمین دروس را پیش نیاز هم ندانسته یا به عبارتی بعضی از دروس که در واقع به عنوان پیش نیاز درس دیگری در نظر گرفته شده‌اند، چنین نقشی را به خوبی و به دلیل اشکالات فوق ایفا نکردند.

ز: محتوی دروس آشنایی با ویژگیها و مسائل کودکان استثنایی ۲، آشنایی با زبان و تحول آن، کلیدزبان و کلیات آموزش و پرورش ناشنوايان و نیمه شنوايان به نحوی با دروس دیگر متداخل بوده و جالبتر اینکه با توجه به داده‌های جدول شماره ۱۳، پاسخ‌های هندگان این مطالب متداخل را غیر ضروری و غیر لازم تشخیص داده‌اند. لذا به دلیل اینکه متن درسی مدون و مشخص نیست، هر مدرسی مطلبی را عنوان می‌کند که مدرس قبلي آن را عنوان نموده و این مسئله هر چند در همه دروس اعلام شده‌اما در چهار درس فوق، در صدق قابل توجهی را به خود اختصاص داده است.

در نتیجه می‌توان با بررسی‌های بیشتر نسبت به حذف، تغییر یا جایگزینی عنوان یا محتوی جدید به جای این محتوی اقدام نموده یا با حذف کلی محتوی و پیدایش ساعات آضافی در هفته، این ساعات را به دروس ضروری تر و مخصوصاً دروس عملی اختصاص داد.

طبقه دلیل عدم تناسب دروس و محتوی آنها با شرح وظایف معلمین، مهارتها و صلاحیت‌های پیش‌بینی شده در برنامه در حد مناسبی در فارغ‌التحصیلان، ایجاد نشده است به عنوان تمونه یکی از مهارتها بیایی که معلم پس از فراغت از تربیت معلم بایستی آن را دارا بشود توائی ای آموزش و پرورش، کودکان ناشنا و نیمه شناور مقطع پیش‌دبستانی و دبستانی، متناسب با نوع معلولیت آنان است. با توجه به توضیحاتی که قبلاً ارائه شده، متناسبانه درس آموزش و پرورش قبل از دبستان کودکان ناشنا و نیمه شناور که در دوره دو ساله آرائه شده است واجد هماهنگی، نظم، عدم تداخل، مناسب و غیره، نبوده و در نتیجه برایر داده‌های جدول شماره ۲۸ می‌بینیم که در حدود نصف افراد، تحقق مهارت و صلاحیت مذکور را متوسط و کمتر اعلام نموده‌اند و این مسئله به خوبی بیان می‌کند که بین دروس مختلف با هم و در ارتباط با هدف کلی در جهت کسب مهارتها و صلاحیت‌های معلمی کودکان ناشنا و نیمه شناور هماهنگی و همسویی لازم وجود ندارد.

ی: به دلیل عدم وجود مدرسان مجاز و محتوی نامناسب در دروسی که وظیفه انتقال مهارتها و فنون تدریس را به فارغ‌التحصیلان برعهده دارند، مشاهده می‌شود که معلمان امورشها در دوره را در جهت کسب صلاحیت لازم به منظور اتخاذ جهت‌گیری علمی و آموزشی مناسب، کافی و مناسب نمی‌دانند و تأثیرگذاری این دروس را متوسط و کمتر اعلام نموده‌اند در نتیجه لازم است محتوی درسی روشهای خاص تدریس به ناشنا ایان و نیمه شناواریان تدوین شده و در دروس روش‌های تدریس، جهت‌گیری‌های آموزشی در جهت نحوه تدریس به کودکان ناشنا بوده و در این راستا تدوین شود.

ک: یکی از عنوانهای درسی دوره، ساخت و تعمیر وسائل آموزشی ناشنا ایان و نیمه شناواریان می‌باشد و یکی از اهدافی که درنهایت این درس دنبال می‌کند، پرورش و ایجاد مهارت تعمیر و

نگهداری وسائل آموزشی، کمک آموزشی و توان بخشی دانشآموزان ناشنوا و نیمه شنیوا
بی باشد، برای داده‌های جدول شماره ۳۱ مشاهده می‌شود که اکثربت با سخن‌های میزان
تحقیق هدف فوق را در حد متوسط و کمتر دیده با به عبارتی تنها ۲۵ درصد افراد گفتند که
آموزش‌های دوره مهارت مذکور را در آنان ایجاد نموده است. در نتیجه این درین در دستیابی به
هدف نهایی ناموفق بوده و در دیگر دروس بررسی‌های موردی ما را به نتایج مشابهی رهنمون
می‌سازد پس لازم است تغییرات لازم در محتوی و روش‌های آموزشی و اجرایی این درس صورت

گیرد تا وقتی دانشجویان و مهارت‌های آشنا را تحت الشعاع قرار ندهد.
ل: از دیگر مهارت‌ها و صلاحیت‌هایی که برای فارغ‌التحصیلی این دوره در نظر گرفته شده، پرورش و
ایجاد توانایی اداره زندگی مستقل شخصی و سازگاری قابل قبول با جامعه از طریق آموزش مواد
درسی، باپروری، مشاوره و مددکاری می‌باشد، در هیچ‌کدام از عنوان‌های درسی دوره و در
سفرفصل‌های مختلف این عنوان‌های درسی مطلب یا موضوعی که به خوبی روش‌های آموزشی و
اجرایی تحقق هدف فوق را در اختیار دانشجو قرار دهد، وجود ندارد و این خود بیانگر این است که
بین دیدگاه برنامه ریزان دوره و اهدافی که آنان در نظر داشته‌اند با محتوی و مطالب آموزشی
فاصله فراوانی وجود دارد. که لازم است در جهت پرکردن خلاصه مذکور، تحقیقات و بررسی‌های
علمی و کارشناسی بیشتری صورت گیرد تاهم برنامه ریزان در این اهداف واقعی و منطقی خود را
تدوین نموده و هم محتوی درسی در جهت تحقق این اهداف شکل گیرد. داده‌های جدول شماره
۳۳ نیز به نحوی این حقیقت را مجددًا مورد تأکید و تأیید قرار، می‌دهد.

م: دوره کارданی رشته ناشنوا در پرورش دو مهارت کلاسداری و ایجاد نگرش مثبت نسبت به
نقش و وظایفه معلّمی این کودکان تا حدودی موفق عمل نموده که این مسئله باستی تقویت و
مورد حمایت بیشتر قرار گیرد (جدول ۳۴ و ۳۵).

در نهایت ذکر این نکته ضروری است که هرگونه تصمیم‌گیری بر مبنای نتایج این طرح پژوهشی
با بررسی کامل همه نتایج و داده‌های موجود در جداول، امکان پذیر خواهد بود.

محدودیت‌ها:

الف: چون تربیت معلمان رابط مدارس، جزو اهداف دوره کارداشی تربیت معلم نمی‌باشد، مسائل و مشکلات مربوط به این موضوع مورد بررسی قرار نگرفت.

ب: با توجه به ایشکه در مراکز تربیت معلم استثنایی، کتب یکسانی تدریس نمی‌شود در اطراف اخی سوالات بنابراین گذاشته شده که مدرسان محترم، محتوی درسی را با متألفه سرفصل‌ها و اهداف تدوین شده، آرائه می‌دهند.

ج: در این طرح تنها برنامه دوره کارداشی تربیت معلم ناشناخته شدند، مصوب ۱۳۷۳ مورد بررسی قرار گرفته و نتایج قبل تعمیم به دوره‌های قبلی نمی‌باشد.

د: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ه: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ن: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

م: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ب: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

د: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ه: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ن: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

م: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ب: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

د: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ه: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

ن: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

م: این طرح تنها در مراکز تربیت معلم استثنایی اجرا شد و نه در مراکز تربیت معلم عادی.

卷之三

وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ

Fig. 1. A photograph of a specimen of *Leucaspis* sp. showing the dorsal aspect of the head and thorax.

1971), *Journal of Clinical Endocrinology*, 81, 101-106.

وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ الْمُؤْمِنَاتُ الْمُؤْمِنَاتُ

وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

وَمِنْ أَعْلَمِ الْأَعْلَمَةِ وَأَعْلَمُ الْأَعْلَمَةِ وَأَعْلَمُ الْأَعْلَمَةِ

1. *Chlorophytum comosum* L. (Liliaceae) - *Chlorophytum comosum* L. (Liliaceae)

• 1960-1961 (VII) 100 - 1000 - 10000

19. The following table gives the number of hours worked by each of the 100 workers.

وَمُؤْمِنٌ بِهِ وَلَا يَرْجُو حُكْمَ الْأَنْجَانِ

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

دعاهم الله تعالى في سنته الأولى في ملائكة العرش

¹ See also the discussion of the relationship between the two concepts in the section on "The Concept of Social Capital."

منابع فارسی:

- امیدوار، احمد (۱۳۷۹). سیر تاریخی آموزش و پرورش استثنایی در ایران، تهران: وزارت آموزش و پرورش، پژوهشکده کودکان استثنایی.
- روحانی، احمد (۱۳۷۶). نگرشی به آموزش نیروی انسانی در وزارت آموزش و پرورش، تهران: اداره کل تربیت معلم و آموزش نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش، رئوف، علی (۱۳۷۱). تربیت معلم و کارورزی، تهران. انتشارات فاطمی.
- صافی، احمد، (۱۳۷۳). تربیت معلم در ایران. هند و پاکستان، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه کومبز، آتور رایت (ترجمه جواهروفوش زاده، عبدالرحیم، ۱۳۷۰). آموزش تخصصی معلمان، دیدگاه ادراکی در تربیت معلم، انتشارات رشد
- فرجاد، محمد علی (۱۳۷۱). آموزش و پرورش تطبیقی، تهران: انتشارات رشد
- گرینی، ونسان و کالاهان، توماس (۱۳۷۲). ارزیابی عملکرد نظام آموزشی، ترجمه دفتر همکاری‌های علمی بین‌المللی، وزارت آموزش و پرورش.
- ماریاتوس، (ترجمه مجیدی، فریبرز، ۱۳۷۷)؛ تربیت معلم، به سوی الگویی تازه برای آموزش معلمان، تهران: وزارت آموزش و پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- مهر محمدی، محمود (۱۳۷۱). نگاهی به شیوه اصلاح و نوع اصلاحات ضروری در تربیت معلم، فصلنامه تعلیم و تربیت، سال هشتم، شماره ۳.
- وزارت آموزش و پرورش (۱۳۷۷). ابتكارات و برنامه‌های نوین در زمینه آموزش معلمان در سایر کشورها، دفتر همکاری‌های علمی بین‌المللی.
- وزارت آموزش و پرورش (۱۳۷۷). نگاهی به نحوه انتخاب و تربیت معلم در کشورهای مختلف، دفتر همکاری‌های علمی بین‌المللی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی (۱۳۷۲). مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره کاردانی، تربیت معلم کودکان استثنایی ناشنوا و نیمه شنوا، مصوب دویست و پنجاه و هشتاد و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی، کمیته تخصصی علوم تربیتی، گروه علوم انسانی.

Reference

- Ashton, P; & Crocker,L. (1987) Systematic study of planned variations: The essential focus of teacher education reform. *journal of teacher education*, 38, 2-8.
- Ayres, Q.W, & Bennett, R.W (1983) University characteristics and student achievement. *journal of Higher Education*, 54 (5), 516-532.
- Bradley, A (1999). critics'study finds flaws in teacher exams. *Education week*, 18 (23), 3.
- Byrne, c.j.. (1983) Teacher knowledg and teacher effectiveness : ALiterature review, theoretical analysis and discussion of research strategy. paper presented at the meeting of the Northeastern Education Research Association.
- Darling - Hammond, L. (2000) Teacher quality and student achievement: Areview of state policy evidence. *Education policy Analysis Archives*, 8 (1), 1-50.
- Druva, C.A, & Anderson, R.D. (1983) Science teacher characteristics by teacher behavior and by student out come: A meta analysis of research. *journal of Research in science teaching*, 20 (5), 467-479.
- Feistritzer, C.E. (1999) The making of a teacher: A report on teacher preparation in the U.S. washington, D.C: The center for Education information.
- Goldhaber, D.D, & D.j. Brewer (1999) Teacher Licensing and student achievoment. in M.Kanstoroom & C. Finn (Eds), Better

103

17881

- Teachers, Better Schools (pp.83-102). washington, D.C: TBFF.
- Hall, W. M. and Dixon, M. (1995) Effective teacher's: View's and action's of caribbean special education teacher in training. British journal of special education. No, 22, 165-168.
- Monk, D. H. (1994) Subject matter preparation of secondary mathematics and science teachers and student achievement. Economics of Education Review, 13 (2), 125-145.
- NCES, (2000) Progress through the pipeline: 1992-93 college graduates and elementary / secondary school teaching as of 1997. washington, D.C: US Department of Education.
- Pascarella, E. T. & Terenzini, p.T. (1991). How college affects students: findings and insights from twenty years of research. san francisco: jossy- Bass publishers.
- The British Association of teacher's of Deaf, B.N.R. Teaching Deaf children [on line] - Available: www.BaTod.org.uk (Accessed. 10/3/2001).
- Tindal, G. (1988): Curriculum-based measurement. in J.L, Garden, et al. (Eds) Alternative educational delivery systems Enhancing instructional options for all students (pp. 111-130). kent, OH: National Association of school psycholologists.
- Wenglinsky, H. (2000). Teaching the Teacher's: Different settings, Different Results, policy information center. Educational Testing service.